

Industriemonitor

Jaargang 6 – september 2002

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2001-2002	= 2001 tot en met 2002
2001/2002	= het gemiddelde over de jaren 2001 tot en met 2002
2001/'02	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2001 en eindigend in 2002
1991/'92-2001/'02	= boekjaar enz. 1991/'92 tot en met 2001/'02

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen. Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Bedrijf

Omslagontwerp

WAT ontwerpers Utrecht

Inlichtingen

Tel. (045) 570 70 70
Fax (045) 570 62 68
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Voorburg/Heerlen, 2002.
Bronvermelding is verplicht.
Verveelvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Prijzen zijn excl. administratie- en
verzendkosten.
Prijs: € 92,50 per jaar (11 nummers)
Losse nummers € 12,50
Kengetal: K-2
ISSN 1384 - 6965

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

Industrie totaal

Nederland en de industrie 5

Industrie per branche

Voedings- en genotmiddelenindustrie 9
Textiel-, kleding- en lederindustrie 15
Papier- en grafische industrie 21
Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofindustrie 27
Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie 33
Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie 41

Gepubliceerde artikelen

46

Gepubliceerde producttabellen

47

Informatieservice

48

Alfabetische begrippenlijst

49

Andere CBS-publicaties

52

Nederland en de industrie

De Nederlandse economie toont in juni en juli een aantal lichtpuntjes. Dat betreft vooral de ontwikkelingen in de industrie. De industriële productie is in het tweede kwartaal iets groter dan in het eerste kwartaal en het producentenvertrouwen is in juli fors verbeterd. De omzet van de industrie daalt echter wel in juni ten opzichte van juni 2001. Dit is voornamelijk het gevolg van de aanhoudende prijsdaling. Voor augustus tot en met oktober verwachten de ondernemers een toename van de bedrijvigheid en een stijging van de prijzen.

Economie somber met een paar lichtpuntjes

Het economisch beeld voor ons land blijft somber, maar een aantal indicatoren ontwikkelt zich positief. De economie is in het tweede kwartaal amper gegroeid (0,1%). Alleen de consumptie geeft aan de bestedingenkant de economie nog een impuls. Het consumentenvertrouwen blijft dalen. In augustus is de vertrouwensindex drie punten lager dan in juli. De inflatie is voor de tweede maand op rij met 0,1 procentpunt opgelopen en komt in juli uit op 3,5%. De trend van de geregistreerde werkloosheid blijft stijgend. In het afgelopen half jaar zijn er per maand gemiddeld 6 duizend werklozen bijgekomen. Positief zijn daarentegen de laatste ontwikkelingen in de industrie, zoals de licht gestegen productie en het sterk verbeterde vertrouwen van de producenten in de industrie. Hieronder wordt daar uitgebreider op ingegaan.

Productie in 2^e kwartaal iets hoger dan 1^e kwartaal

In het tweede kwartaal van dit jaar is de industriële productie na seizoencorrectie met 0,4% gegroeid ten opzichte van het eerste kwartaal. Dit is de eerste kwartaal-op-kwartaalgroei in anderhalf jaar en kan erop wijzen dat de industrie als geheel het dieptepunt van de teruggang bereikt heeft. In het eerste kwartaal was nog sprake van een kleine teruggang van de productie, na forse dalingen in het derde en vierde kwartaal van vorig jaar.

Ten opzichte van een jaar eerder ligt het productievolume in de industrie echter nog steeds lager. In juni bedraagt de daling 3,0%. De afname bij de metaalindustrie is voor de tweede opeenvolgende maand minder groot dan in de voorgaande maand. In juni produceert de metaal 5,2% minder dan een jaar eerder, in april was dat nog 11,0%. De metaalindustrie neemt ongeveer eenderde van de totale industriële productie voor zijn rekening. Bij de aardolie-, chemische- en rubberindustrie ligt voor de zesde maand op rij de productie hoger dan een jaar eerder. Deze branche levert ongeveer twintig procent van de totale industriële productie en loopt doorgaans voorop in de conjunctuurencyclus. In de overige branches van de industrie is minder gefabriceerd dan in juni 2001.

Omzet industrie daalt

De omzet van de industrie is in juni ruim 5% lager dan in juni van 2001. Dit is voornamelijk het gevolg van de prijsontwikkeling op de buitenlandse markt.

Hier is de omzet met bijna 7% afgenomen. Op de binnenlandse markt neemt de omzet met ruim 3% af. De gedaalde afzetprijzen hebben een negatief effect op de omzetontwikkeling: de afzetprijzen zijn 3,8% lager dan een jaar geleden. Gecorrigeerd hiervoor daalt het volume van de gemiddelde dagomzet in april bijna 1,5%.

Orderontvangst stijgt

De waarde van de orderontvangsten is in juni 2002 bijna 2% hoger dan in juni vorig jaar. De buitenlandse orders zijn verantwoordelijk voor deze stijging. De waarde hiervan is met ruim 3% toegenomen. De waarde van de binnenlandse orders is daarentegen met 1% afgenomen.

Uit de Conjunctuurttest van het CBS blijkt dat in juni en juli 2002 de orderontvangsten onveranderd zijn gebleven. De orderpositie daalde van mei op juni een indexpunt en ligt eind juli weer een fractie hoger op 93,4 (juni 2000=100). Het oordeel van de ondernemers over de orderpositie is eveneens verbeterd.

Vertrouwen industrie veert op

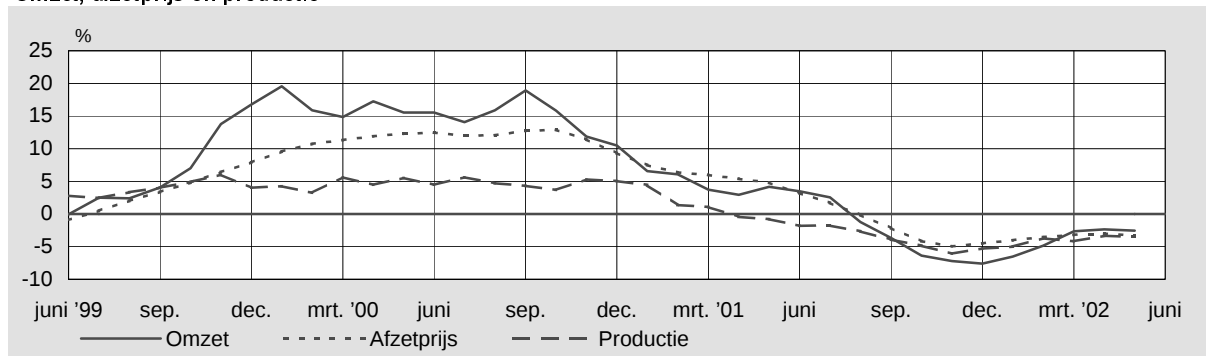
Het producentenvertrouwen, de stemmingsindicator van de ondernemers in de industrie, is in juli 2002 sterk verbeterd en uitgekomen op 1,5. Het vertrouwen van de ondernemers in de industrie is met 4,4 punten verbeterd ten opzichte van -2,9 in juni. Een stijging van deze omvang is sinds december 1993 niet meer voorgekomen. Of de stijging van het producentenvertrouwen zich ook in de komende maanden zal voortzetten, moet worden afgewacht. In het eerste kwartaal van dit jaar verbeterde het vertrouwen ook al, maar dit herstel werd in het tweede kwartaal weer voor een groot deel tenietgedaan.

Verwachtingen

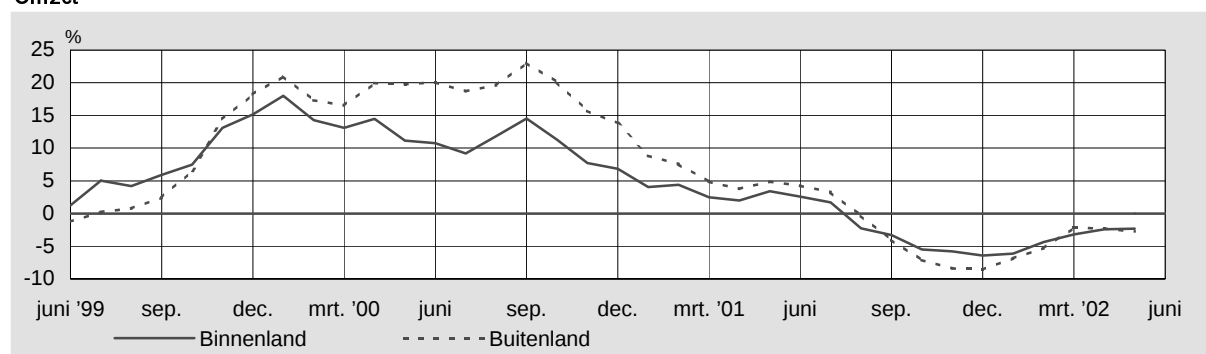
De ondernemers in de industrie verwachten voor augustus tot en met oktober dat de bedrijvigheid zal toenemen. Tevens verwachten zij een stijging van de verkoopprijzen. Ondanks deze verbeteringen verwacht per saldo twaalf procent van de ondernemers een daling van de personeelsomvang in deze periode.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

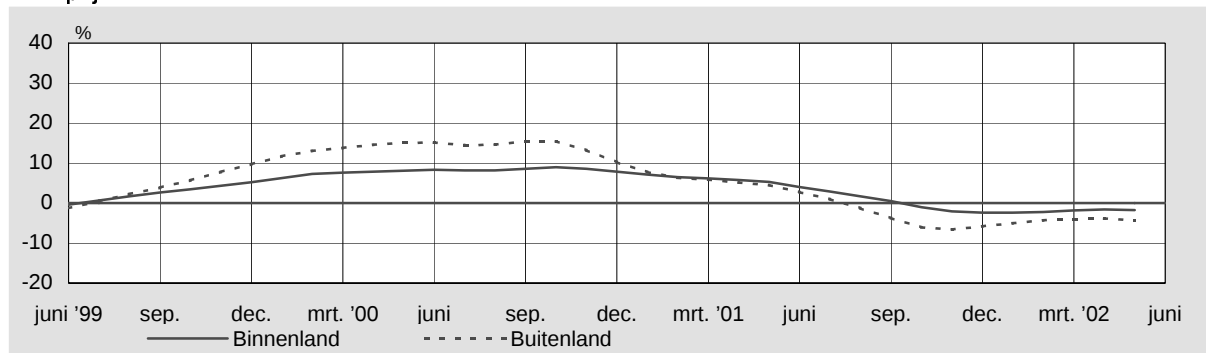
Omzet, afzetprijs en productie

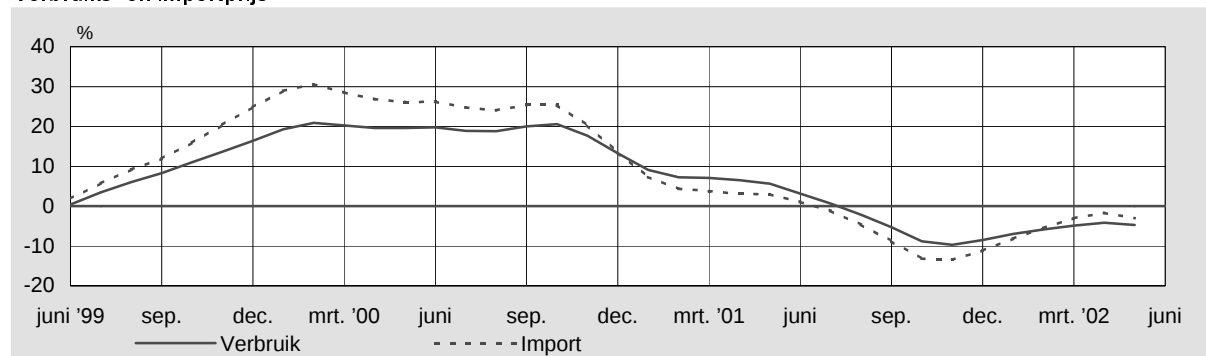
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 1.1

Kerngegevens: Nederland en de industrie

	Eenheid c.q. basis	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2001		2002		2001		2002			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Industrie													
Omzet (waarde)		136,3	136,3	141,1	131,9	128,5	137,2	147,2	144,0	135,0	140,0	136,7	-5,1
binnenland		131,5	131,0	135,7	125,3	124,4	132,4	142,4	136,0	129,7	136,1	131,4	-3,3
buitenland		140,8	141,3	146,2	138,1	132,5	141,8	151,8	151,6	140,0	143,7	141,7	-6,5
Ontvangen orders (waarde)		141,1	146,5	137,1	127,9	133,1	139,2	147,3	136,0	135,8	143,5	138,4	1,8
binnenland		137,3	142,8	134,7	122,8	131,4	134,3	142,6	129,2	130,1	145,0	127,9	-1,0
buitenland		143,3	148,6	138,5	130,9	134,2	142,1	150,1	140,0	139,1	142,7	144,6	3,3
Afzetprijs		114,1	115,7	118,3	115,7	112,5	114,3	118,9	118,1	114,9	114,6	113,5	-3,8
binnenland		110,4	113,5	115,0	113,4	111,8	112,9	115,3	114,9	113,4	112,9	112,4	-2,2
buitenland		116,5	117,2	120,4	117,2	113,0	115,3	121,2	120,1	115,9	115,6	114,3	-4,9
Verbruiksprijs		121,9	121,9	125,5	121,9	116,4	119,6	126,8	126,0	120,0	120,1	118,8	-5,7
import		132,0	127,9	132,4	129,0	122,7	128,3	134,3	134,4	129,5	128,7	126,8	-5,7
Productie (volume gemiddelde dag)		114,3	111,9	118,6	104,7	107,8	114,5	114,0	121,9	113,5	111,6	118,3	-3,0
Productie (seizoen gecorrigeerd)		114,3	111,9	113,3	111,6	109,2	109,6	110,6	115,2	108,3	108,4	112,0	
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		114,4	113,2	114,9	109,0	109,9	.						-2,5
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	28	23	25	20	18	.						-28,0
ontstaan	1000	114	91	27	20	19	.						-29,6
vervuld	1000	114	98	26	25	19	.						-32,1
Aantal bedrijven ³⁾	1000	45,4	46,1			47,2							
Uitgesproken faillissementen	1	428	503	99	149	160	.						
Aantal werkdagen	1	254	254	61	65	63	61	22	20	20	21	20	
Energieverbruik	PJ	1241	.	299	324	.	.						
1995=100													
Nederland													
Bruto binnenlands product (volume, mp)		119,8	121,2	123,9	117,5	119,3	.						0,2
Gezinsconsumptie (volume)		121,7	123,2	125,0	120,6	121,1	.						1,2
Bedrijfsinvesteringen (volume)		132,7	129,9	137,7	114,4	129,0	.						-1,9
Invoer van goederen en diensten (volume)		144,3	145,5	146,2	141,9	141,9	.						-4,4
Uitvoer van goederen en diensten (volume)		141,0	142,3	141,6	138,3	140,6	.						-3,1
Geregistreerde werkloosheid ⁴⁾	1000	2247	1751	132	141	161	164	13	132	159	164	160	
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	203	197	218	171	178	.						
ontstaan	1000	1018	945	273	209	213	.						
vervuld	1000	997	986	270	256	200	.						
Uitzenduren en uren aan derden ⁵⁾	mln uren	365,4	.	87,7	96,4	.	.						
Aantal bedrijven ³⁾	1000	693,6	714,6			713,7							
Uitgesproken faillissementen ⁶⁾	1	3579	4328	1052	1126	1212	.						
Energieverbruik	PJ	3050	.	88	96	.	.						
Consumentenvertrouwen	⁷⁾	24	1	-9	-1	-5	-19	-3	-4	-14	-17	-21	
economische klimaat	⁷⁾	24	-25	-41	-25	-21	-34	-20	-29	-33	-31	-39	
koopbereidheid	⁷⁾	24	15	12	16	6	-6	17	13	-1	-7	-9	
Consumentenprijsindexcijfers		111,4	116,4	117,6	116,3	119,0	120,5	116,2	116,4	120,6	120,6	120,2	
CBS-koersindex algemeen		937,9	799,0	677,1	824,1	702,1	683,7	743,1	820,3	725,7	696,1	629,4	
Gemiddeld rendement staatsleningen	%	5,34	4,83	4,50	5,00	4,91	5,04	5,09	5,01	5,09	5,10	4,94	

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Jaarcijfer is gemiddelde.

³⁾ Stand per 1 januari.

⁴⁾ Kwartaalcijfer, betreft middelste maand van het kwartaal.

⁵⁾ Uitzenduren volgens overeenkomst "voor de duur van de opdracht" en uren van arbeidskrachten in dienst van het uitzendbureau "voor bepaalde of onbepaalde tijd".

⁶⁾ Bedrijven en instellingen.

⁷⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-).

Tabel 2.1
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Industrie

Conjunctuuraanpak - gegevens: industrie	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		2000	2001	2001			2002		2001		2002		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Producentenvertrouwen		6,7	-1,8	-1,5	-2,5	-4,9	-1,4	-2,4	-2,2	-1,3	-2,9	1,5	-2,5
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		7	-3	-3	-5	-5	2	1	-7	-6	-2	-3	-2
binnenlandse markt		6	-1	2	-1	-5	1	-4	-4	-6	-12	-2	-2
buitenlandse markt		6	-5	-7	-8	-4	3	4	-11	-8	6	-4	-1
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		6	-1	-1	-3	-2	3	2	0	-6	0	4	1
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,6	84,1	84,8	83,7	83,3	83,0	82,9					83,2
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	79	79	78	79	80	80	78					79
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	11	11	13	13	13	14					13
tekort aan arbeid	%	9	5	6	5	2	2	3					3
te geringe productiecapaciteit	%	3	2	2	1	2	1	1					1
overige belemmeringen	%	5	4	3	2	3	4	4					3
Orderpositie	⁴⁾	100,3	96,2	97,2	94,5	93,3	92,8	93,7	96,1	95,3	93,3	93,4	93,4
Beoordelingen:													
orderontvangst		0	-12	-10	-13	-17	-16	-16	-11	-10	-16	-14	-16
orderpositie totaal		4	-10	-9	-11	-17	-12	-12	-11	-9	-12	-8	-13
orderpositie buitenland		8	-9	-9	-11	-15	-9	-5	-13	-10	-6	-3	-10
productiecapaciteit		-2	5	3	7	8	7	7					7
voorraden gereed product		1	7	7	7	8	6	6	7	6	6	6	7
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		6	0	0	-1	4	1	-3					0
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		6	-2	-1	-2	-2	2	-1					-1
buiten Europese Unie		7	-2	-1	-4	-2	0	0					-2
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		17	-1	-4	-5	4	9	6					4
bedrijvigheid komende 3 mnd		9	3	3	6	-4	10	2	1	7	-1	14	4
verkoopprijs komende 3 mnd		15	2	-1	0	1	5	5	-6	4	4	6	3
personeelssterkte komende 6 mnd		3	-8	-5	-14	-15	-13	-12					-14
toe- of afname personeelssterkte	%	0,2	-0,7	-0,5	-1,4	-1,4	-0,9	,					-0,9

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

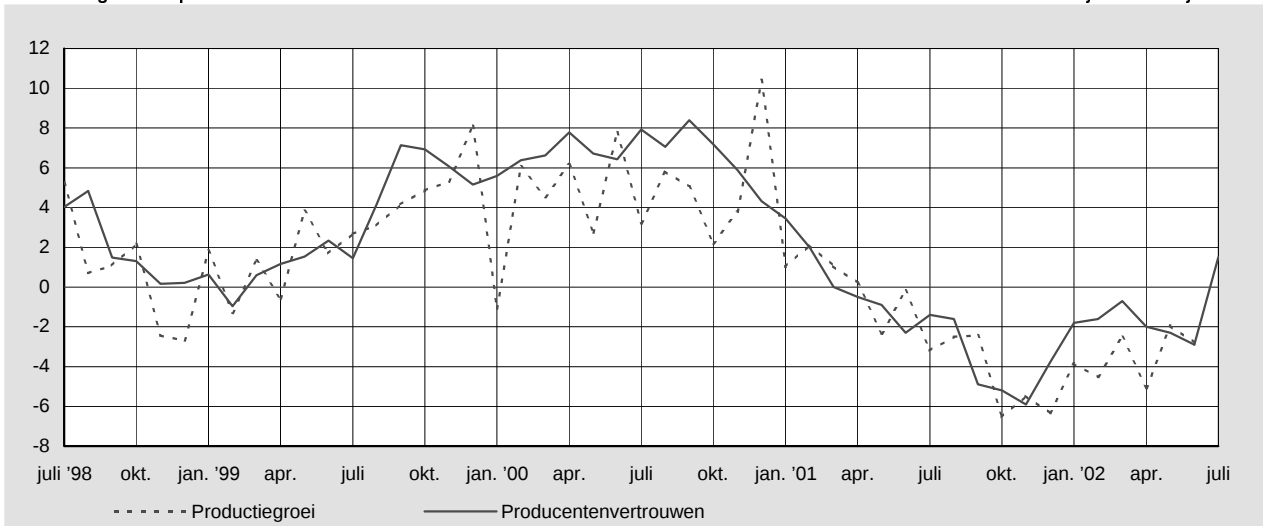
²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Productiegroei en producentenvertrouwen

juni 1998 - juni 2002

Voedings- en genotmiddelenindustrie

Ondanks de omzetsdaling in juni ligt de omzet van de voedings- en genotmiddelenindustrie in het tweede kwartaal van dit jaar iets hoger dan in diezelfde periode in 2001. De bedrijvigheid stijgt in juli. De verkopen blijven vrijwel stabiel in juli maar de ondernemers zijn daarover beduidend minder tevreden. Voor de periode augustus tot en met oktober verwachten de producenten een toename van de bedrijvigheid en gelijkblijvende verkoopprijzen.

Omzet juni daalt

In juni is de omzet ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar met ruim 4% gedaald. Op de buitenlandse markt is de omzetsdaling ruim 7%. De omzetsdaling op de binnenlandse markt is beperkt gebleven tot ruim 1%. Overigens ligt de omzet in het tweede kwartaal van 2002 in de voedings- en genotmiddelenindustrie nog bijna 2% hoger dan in het tweede kwartaal van 2001.

De afzetprijs ligt in juni 2002 0,5% lager dan in juni 2001, terwijl de verbruiksprijs 3,7% lager ligt. Deze sterkere afname van verbruiksprijzen ten opzichte van de afzetprijzen heeft een gunstig effect op de marge. Overigens stijgen de importprijzen wel. Voor de producten die in juni 2002 uit het buitenland zijn gehaald, zijn de prijzen 1,4% hoger dan in diezelfde periode een jaar eerder.

Bedrijvigheid stijgt in juli

Uit de Conjunctuurtest van juli blijkt dat de bedrijvigheid is gestegen ten opzichte van die in juni. De toename treedt op in de helft van de bedrijfstakken en is zeer sterk in de drank- en tabaksverwerkende industrie. Alleen in de slachterijen en de vleesverwerkende industrie daalt de bedrijvigheid zeer fors.

Verkoop blijft stabiel

De verkopen in juli 2002 van de voedings- en genotmiddelenindustrie zijn vrijwel stabiel gebleven. De verkopen op de binnenlandse markt zijn op peil gebleven en de verkopen op de buitenlandse markt zijn licht verminderd. In juli 2002 zijn de verkopen van de slachterijen en de vleesverwerkende industrie zeer fors gedaald ten opzichte van juni. Dit komt vooral door de verminderde verkoop naar het buitenland. De verkopen van de zuivelindustrie zijn licht verminderd. Hier is overigens de verkoop op de buitenlandse markt stabiel gebleven en de binnenlandse verkoop verminderd.

De verkopen van de diervoederindustrie en de drank- en tabaksverwerkende industrie zijn iets hoger dan een maand eerder. Verder zijn in diezelfde periode de verkopen van de broodfabrieken en bakkerijen toegenomen.

Uit de Conjunctuurtest van juni blijkt dat de concurrentiepositie in de voedings- en genotmiddelenbranche in het tweede kwartaal van 2002 op de binnenlandse markt gelijk is gebleven. Op de buitenlandse markt is in diezelfde periode sprake van een lichte verslechtering.

Fors minder tevreden over verkopen

De ondernemers in de voedings- en genotmiddelenindustrie zijn in juli fors minder tevreden met hun verkopen dan in juni. Onder de producenten in de zuivelindustrie en de slachterijen neemt de ontevredenheid opnieuw sterk toe als gevolg van de terugvallende verkopen.

In de drank- en tabaksverwerkende industrie is de tevredenheid van producenten over de verkoop sterk verminderd. De ondernemers in de diervoederindustrie zijn iets minder tevreden over de verkopen.

De producenten in de voedings- genotmiddelenindustrie zijn in juli zowel over hun totale afzet als de buitenlandse afzet iets minder tevreden dan in juni. De tevredenheid over de totale afzet neemt echter toe onder de producenten in de broodfabrieken en bakkerijen. In de zuivelindustrie is de ontevredenheid over de totale afzet zeer sterk toegenomen. In de slachterijen en de vleesverwerkende industrie en ook in de drank en tabaksverwerkende industrie is de stemming over de afzet niet veranderd.

Uit de Conjunctuurtest van juni blijkt dat de ondernemers in iets sterkere mate te maken hebben gekregen met productiebelemmeringen. In de slachterijen en vleesverwerking hebben de ondernemers vooral meer hinder ondervonden van 'onvoldoende vraag'. Bij de broodfabrieken en bakkerijen gaat het hier om een 'tekort aan arbeid'.

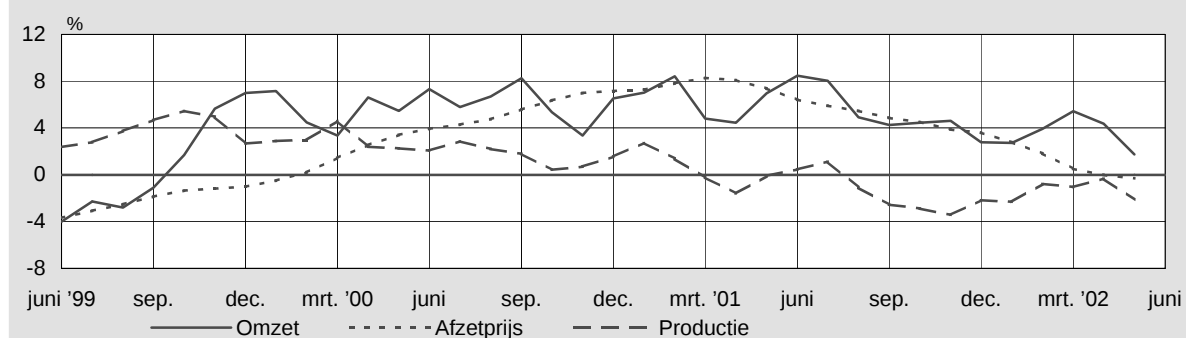
Verwachtingen

Voor de periode augustus tot en met oktober 2002 verwachten de producenten in de voedings- en genotmiddelenindustrie dat de bedrijvigheid flink stijgt. Producenten in broodfabrieken en bakkerijen en ook die in de slachterijen en vleesverwerking verwachten zelfs een zeer sterke toename in de bedrijvigheid.

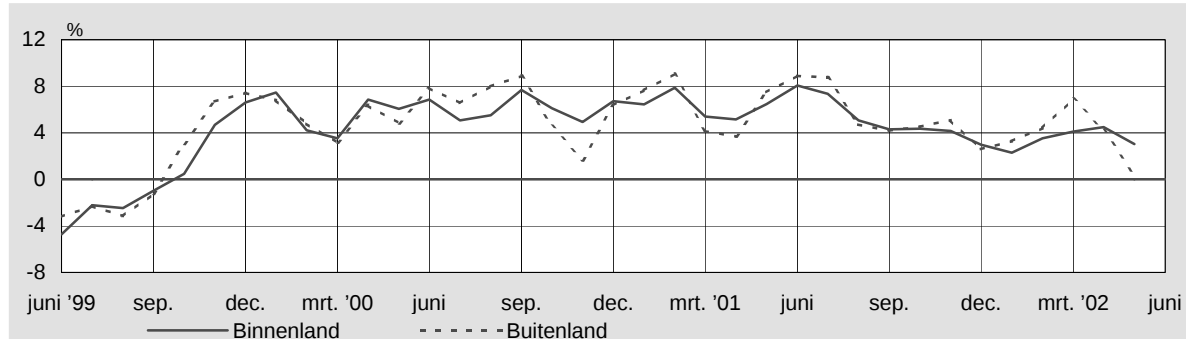
Verder verwachten de producenten in de voedings- en genotmiddelenindustrie dat de verkoopprijzen in genoemde periode gelijk zullen blijven. Deze verwachtingen verschillen overigens behoorlijk binnen de voedings- en genotmiddelenindustrie. Zo verwachten de ondernemers in de diervoederindustrie fors lagere verkoopprijzen en de producenten in de slachterijen en vleesverwerking hogere verkoopprijzen te kunnen bedingen in de periode augustus-oktober.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

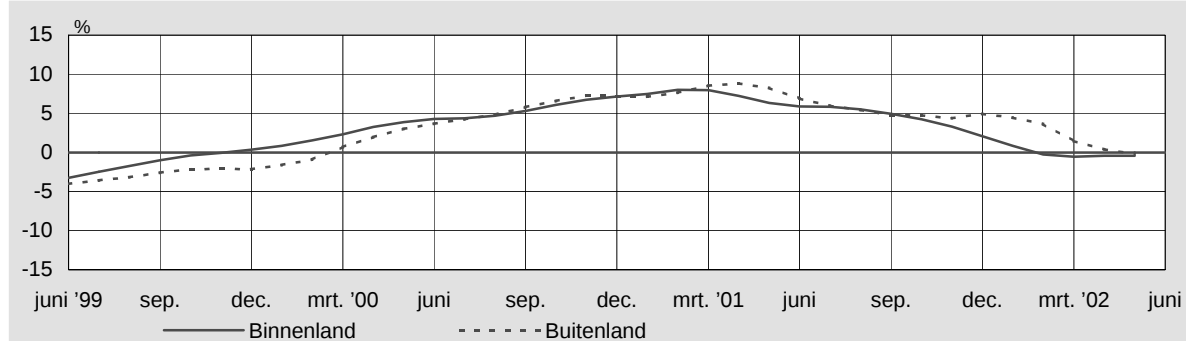
Omzet, afzetprijs en productie

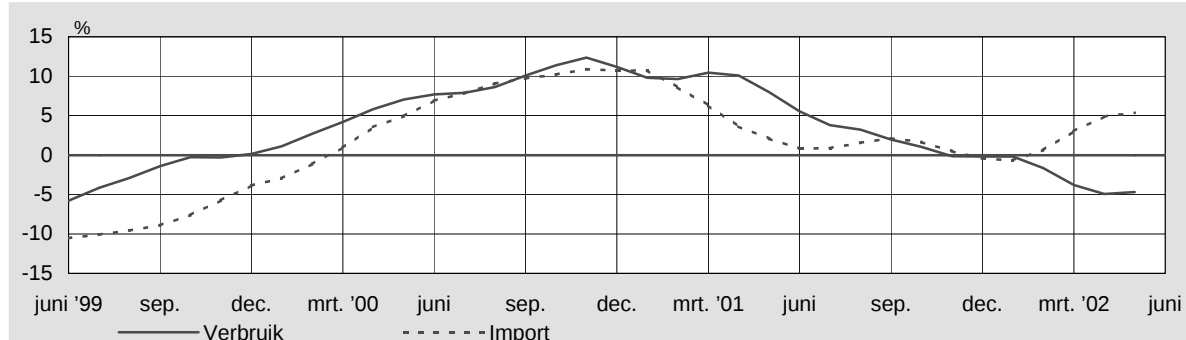
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 2.1

Kerngegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

Relevante gegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2001		2002		2001		2002			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		116,0	123,0	123,9	122,1	123,9	125,8	132,1	126,2	122,7	134,0	120,7	-4,3
binnenland		110,4	116,8	117,1	114,7	117,4	120,5	125,6	116,7	116,4	130,0	115,2	-1,3
buitenland		122,9	130,7	132,4	131,3	131,9	132,4	140,0	137,8	130,5	139,0	127,5	-7,5
Afzetprijs		105,5	111,9	112,3	112,0	112,5	111,9	112,0	111,9	112,2	112,2	111,3	-0,5
binnenland		104,4	110,4	110,0	110,8	109,8	109,5	109,5	110,2	110,3	109,4	108,9	-1,2
buitenland		106,5	113,2	114,2	113,1	114,9	114,0	114,3	113,4	113,9	114,6	113,4	0,0
Verbruiksprijs		105,8	111,1	112,3	110,6	108,6	107,0	112,2	111,1	106,0	107,9	107,0	-3,7
import		112,5	114,0	113,1	115,4	117,9	117,1	112,7	114,8	117,2	117,6	116,4	1,4
Productie (volume gemiddelde dag)		106,9	105,9	107,9	101,2	102,2	105,6	104,4	113,5	104,7	104,8	107,4	-5,4
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		106,8	105,5	98,5	104,9	101,4	.						-0,2
Aantal bedrijven ²⁾	1000	5,1	5,1			4,9							
Uitgesproken faillissementen	1	38	34	6	15	19	.						
Aantal werkdagen	1	254	254	61	65	63	61	22	20	20	21	20	
Energieverbruik	PJ	101	.	23	13	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 2.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		2000	2001	2001			2002		2001		2002		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Verkoop / orderontvangst t.o.v. vorige maand		11	1	2	4	-2	0	1	4	1	4	-3	0
binnenlandse markt		7	5	5	8	5	3	-4	0	3	-13	1	3
buitenlandse markt		11	-3	-2	-1	-7	-3	4	9	-3	17	-5	-2
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		4	0	5	-1	-3	0	-1	9	-6	-20	10	0
Bezettingsgraad ³⁾	%	86,4	84,8	86,1	85,0	84,4	83,8	83,3					84,1
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	83	80	77	83	83	84	81					83
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	2	3	3	3	2	4	5					4
tekort aan arbeid	%	6	5	8	6	2	2	3					3
te geringe productiecapaciteit	%	4	4	4	4	7	4	3					5
overige belemmeringen	%	6	9	8	4	6	6	8					6
Beoordelingen:													
verkoop / orderontvangst		2	-2	-3	-1	-5	-3	-2	1	0	1	-9	-4
afzet / orderpositie totaal		-2	-7	-9	-6	-9	-8	-9	-6	-5	-11	-14	-9
afzet / orderpositie buitenland		2	-5	-5	-5	-9	-8	-6	-5	-4	-9	-12	-8
productiecapaciteit		0	-1	-5	0	1	2	5					2
voorraden gereed product		0	6	5	4	9	3	7	3	2	4	7	6
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		8	3	3	4	5	9	0					5
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		25	-3	-2	-2	-1	-1	-4					-2
buiten Europese Unie		18	-5	-3	-2	-1	-2	-6					-3
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		26	4	2	1	11	1	4					4
bedrijvigheid komende 3 mnd		11	4	5	6	-4	8	0	-3	1	0	16	4
verkoopprijs komende 3 mnd		19	9	9	11	9	16	4	10	18	-2	1	9
personeelssterkte komende 6 mnd		1	0	3	-3	-5	-2	-7					-4
toe- of afname personeelssterkte	%	0,0	-0,5	0,0	-0,5	-0,9	-0,6	,					-0,5

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

Tabel 2.3
Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw		4e kw	1e kw ¹⁾
mln euro							
Voedingsmiddelen en dranken	15	35 264	9 276	37 232	9 153	9 491	8 895
w.v.							
Productie en conservering van vlees	15.11	3 916	1 035	3 143	863	769	734
w.o.							
Kalfs- en rundvlees, hele en halve dieren, voor- en achtervoeten, vers of gekoeld	15.11.11.40	534	124	293	70	80	73
Kalfs- en rundvlees, vers of gekoeld, excl. hele en halve dieren, voor- en achtervoeten	15.11.11.90	713	182	463	106	127	124
Kalfs- en rundvlees, delen, bevroren	15.11.12.00	82	23	80	21	20	26
Varkensvlees, hele en halve dieren, vers of gekoeld	15.11.13.30	476	135	457	123	107	97
Varkenshammen, -schouders en delen daarvan, vers of gekoeld	15.11.13.50	907	244	839	238	196	186
Varkensvlees, delen zoals karbonadenstrengen, buiken, buikspek en voorstukken, vers of gekoeld	15.11.13.90	763	203	666	200	157	147
Varkenshammen, -schouders en delen daarvan, met been, bevroren	15.11.14.50	20	6	13	5	x	x
Varkensvlees, delen daarvan zoals karbonadenstrengen, buiken, buikspek en voorstukken, bevroren	15.11.14.90	130	34	103	30	25	24
Eetbare slachtafvallen van runderen, varkens, schapen, geiten, paarden, ezels, muilezels en muilieren, excl. darmen, blazen en magen	15.11.19.00	98	31	66	19	18	18
Huiden en vellen van runderen, paarden of paardachtigen	15.11.22.00	84	26	66	21	15	15
Reuzel en ander gesmolten vet van varkens en pluimvee	15.11.30.50	24	5	29	8	6	7
Kippen en hanen, niet in stukken gesneden, vers of gekoeld	15.12.11.13	249	58	247	69	57	.
Hanen en kippen, delen van, vers of gekoeld	15.12.11.53	745	188	962	241	235	.
Kippen en hanen, niet in stukken gesneden, bevroren	15.12.12.13	85	19	67	19	14	.
Kippen of hanen, delen van, bevroren	15.12.12.53	206	56	231	64	52	.
Buiken van varkens alsmede delen daarvan	15.13.11.30	154	42	155	41	37	28
Varkensvlees, gedroogd, gezouten of gerookt, excl. buiken, hammen en schouders	15.13.11.50	190	57	219	60	57	44
Rundvlees, gedroogd, gezouten of gerookt	15.13.11.70	31	7	26	7	7	.
Leverworst	15.13.12.13	40	9	33	8	8	9
Worst, frikandellen, worsten- en saucijzenbroodjes en dergelijke producten, excl. leverworst	15.13.12.15	375	99	442	89	131	133
Bereidingen, incl. snacks, van vlees, slachtafvallen of bloed van pluimvee, excl. kalkoenen, excl. levers	15.13.12.35	258	70	319	75	77	66
Bereidingen van hammen van varkens en van delen daarvan, excl. snacks	15.13.12.43	147	39	144	35	32	.
Bereidingen van varkensvlees, minder dan 40 gew. % vlees of slachtafvallen, spek of vet bevattend, incl. snacks, excl. gevulde deegwaren, sauzen, soepen	15.13.12.53	88	26	75	17	19	15
Bereidingen van vnl. varkensvlees, slachtafval, spek of vet, ook gecombineerd met andere vleessoorten, vleesgehalte 40 of meer gew. %	15.13.12.59	220	66	213	59	51	46
Bereidingen van vnl. vlees of slachtafval van runderen, excl. sauzen, soepen of preparaten hiervoor	15.13.12.60	117	30	108	24	26	25
Bereidingen en conserven van vis en visproducten	15.2	507	145	507	121	131	99
w.o.							
Visfilets en ander visvlees, ook indien fijngemaakt, vers of gekoeld	15.20.11.90	50	15	61	14	17	9
Zeevis, bevroren, excl. filets of fijngemaakt visvlees of van graten ontdaan visvlees	15.20.12.10	56	17	60	13	13	.
Visfilets, bevroren	15.20.12.70	150	38	145	39	36	32
Bereidingen en conserven van schaal-, schelp- en weekdieren met groente en deegwaren, excl. gevulde deegwaren, soepen, sauzen, of preparaten hiervoor	15.20.16.00	75	25	79	17	x	.
Bereidingen en conserven van groenten en fruit	15.3	2 597	659	2 943	726	721	715
w.o.							
Aardappelmeel, -gries, -vlokken, -korrels en -pellets	15.31.12.30	96	27	99	25	28	24
Aardappelen en aardappelproducten, bevroren, bijv. voorgebakken, excl. in azijn of azijnzuur verduurzaamd	15.31.12.50	675	170	758	178	196	195
Aardappelen en aardappelproducten, verduurzaamd, niet bevroren, excl. meel, gries en vlokken	15.31.12.90	223	54	234	51	60	58
Groenten (incl. gemengde groenten), bevroren, ook indien alleen vooraf gekookt of gestoomd	15.33.11.00	117	36	241	60	65	73
Paddestoelen en truffels, op andere wijze bereid of verduurzaamd dan in azijn of azijnzuur	15.33.14.30	251	67	240	64	61	56
Groenten en mengsels met vlees/deegwaren, bevroren, niet in azijn, bijv. gerede maaltijden, excl. soep(preparaten), sauzen, pizza's of gevulde deegwaren	15.33.14.40	121	29	122	26	31	27
Groenten en vruchten, verduurzaamd in azijn of azijnzuur	15.33.15.00	51	14	56	12	16	13
Jam, vruchtengelei, marmelade, confiture, vruchtenmoes en vruchtenpasta, bereid uit andere vruchten dan citrusvruchten	15.33.22.90	102	27	99	26	25	25
Grondnoten, gegrild, gezouten, gesuikerd of op andere wijze gezoet, in alcohol of op andere wijze bereid of verduurzaamd (pindakaas), geen borrelnootjes	15.33.23.30	133	34	138	33	30	40
Vruchten, bereid of verduurzaamd, al dan niet met suiker, zoetstoffen of alcohol, excl. jam, vruchtengelei, marmelade, confiture, vruchtenmoes en vruchtenpasta	15.33.25.50	61	17	64	18	15	14

Tabel 2.3 (vervolg)

Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw		4e kw	1e kw ^{j)}
mln euro							
Ruwe oliën en vetten	15.41	1 058	286	1 191	323	291	328
Geraffineerde oliën en vetten	15.42	1 077	275	1 160	270	318	297
w.o.							
Geraffineerde sojaolie en fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.11.10	232	55	258	56	73	68
Geraffineerde palmolie en vloeibare fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.12.10	265	77	294	73	78	77
Geraffineerde kokosolie (kopraolie), alsmede fracties daarvan, niet chemisch gewijzigd	15.42.12.20	114	23	90	24	21	.
Plant aardige vetten en oliën, alsmede fracties daarvan, gehydrogeneerd en veresterd	15.42.13.50	187	50	223	50	66	.
Margarine en andere vetten voor menselijke consumptie	15.43	480	126	483	122	128	113
Margarine, excl. vloeibare margarine	15.43.10.30	351	90	360	89	96	x
Bereidingen van vetten en oliën voor menselijke consumptie (vloeibare margarine)	15.43.10.50	130	36	123	33	33	31
Zuivelproducten	15.5	5 744	1 504	6 344	1 477	1 669	1 457
w.o.							
Melk en room, met een vetgehalte van meer dan 1%, doch max. 3%, zonder zoetstoffen, excl. ingedikt	15.51.11.40	x	100	388	99	104	102
Melk en room, met een vetgehalte van meer dan 3%, doch max. 6%, zonder zoetstoffen, excl. ingedikt	15.51.11.60	121	32	90	26	x	24
Melk en room, met een vetgehalte van meer dan 6%, zonder zoetstoffen, excl. ingedikt	15.51.12.00	74	21	103	19	30	21
Melk in vaste vorm met een vetgehalte van max. 1,5%	15.51.20.30	x	29	x	x	x	x
Melk en room in vaste vorm, vetgehalte meer dan 1,5%, zoals poeder, korrels e.d.	15.51.20.60	343	82	436	88	117	97
Boter met een vetgehalte van max. 85%	15.51.30.30	419	101	415	96	124	97
Kaas, excl. wrongel, weikaas, smeltkaas en andere verse kaas	15.51.40.50	2 254	613	2 404	577	610	552
Smeltkaas, excl. geraspt of in poeder	15.51.40.70	57	15	70	15	18	21
Ingedikte melk en room, zonder zoetstoffen	15.51.51.04	343	91	x	88	x	62
Ingedikte melk en room, met zoetstoffen	15.51.51.08	166	46	187	43	52	43
Gestremde melk, room, yoghurt en andere gefermenteerde producten (zonder smaakstoffen, toegevoegde vruchten, noten of cacao) niet in vaste vorm	15.51.52.43	83	23	92	23	24	23
Lactose en melksuikerstroop	15.51.54.00	101	27	111	27	30	30
Wei, vloeibaar of ingedikt, echter niet in vaste vorm	15.51.55.40	81	21	110	31	25	24
Consumptie-ijs	15.52.10.00	103	19	77	13	14	17
Maalderijproducten	15.61	650	171	646	162	166	162
w.o.							
Mengsels en deeg voor de bereiding van brood, gebak, biscuits, koekjes, beschuit, wafels, ontbijtkoek, hosties en ouwel, excl. broodverbeteraars	15.61.24.00	118	35	90	22	25	22
Graanpreparaten verkregen door poffen of door roosteren, zoals cornflakes, gepofte rijst en cruesli	15.61.33.53	45	12	54	14	13	14
Zetmeel en zetmeelproducten	15.62	1 064	265	1 209	298	293	301
w.o.							
Glucose en glucosestroop, met minder dan 50 % fructose in droge toestand	15.62.21.10	193	47	229	55	57	58
Maïszetmeel	15.62.22.13	88	26	x	x	x	47
Tarwegluten ook indien gedroogd	15.62.22.50	61	13	86	19	20	21
Afvallen van zetmeelfabrieken en dergelijke afvallen	15.62.30.00	106	29	93	25	23	x
Bereide diervoeders	15.7	3 403	920	3 740	942	959	928
w.o.							
Bereidingen voor het voeren van vee, excl. voer voor huisdieren	15.71.10.30			3 082	790	761	746
Honden- en kattenvoer	15.72.10.30	306	90	420	111	103	109
Bakkerijproducten	15.81	1 220	321	1 230	296	340	275
w.o.							
Brood en broodjes, incl. roggebrood en afgebakken bake-off broodproducten, excl. gevuld brood en broodjes	15.81.11.00	692	181	719	174	191	154
Bakkers- en banketwaren, gezoet, zoals natgebak, oliebollen, donuts, schuimgebak, vruchten-, noten- en suikerbrood, croissants of brioches	15.81.12.00	529	140	511	122	148	122

Tabel 2.3 (slot)
Industriële verkopen: voedingsmiddelen, dranken en tabak

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw		4e kw	1e kw ¹⁾
mln euro							
Beschoit, koekjes en ander houdbaar banketbakkerswerk	15.82	892	242	914	211	249	210
w.o.							
Beschoit, geroosterd brood en dergelijke geroosterde producten	15.82.11.50	77	22	74	19	19	16
Snijkoek (ontbijt-, candij-, luxekoek) en taaitaai	15.82.12.30	57	18	55	13	15	15
Gezoete koekjes, biscuits, wafeltjes, met cacao	15.82.12.53	100	27	102	23	27	40
Gezoete koekjes en biscuits, zonder cacao	15.82.12.55	277	77	270	62	77	50
Wafels en wafeltjes zonder cacao	15.82.12.59	42	9	56	13	15	14
Koekjes, biscuits en crackers, niet gezoet	15.82.13.40	33	11	42	9	14	7
Geëxtrudeerde en geëxpandeerde producten, gezouten of gearomatiseerd, op basis van bloem, meel of maïs	15.82.13.50	67	17	73	18	18	12
Ongezoete bakkerijproducten, zoals pizza's, hartig gevulde deegproducten, niet-afgebakken bake-off producten, door deeg omgeven snacks, borrelnoten	15.82.13.90	219	55	220	49	58	50
Suiker	15.83	756	202	769	181	197	172
Cacao, chocolade en suikerwerk	15.84	2 157	588	2 409	587	663	628
w.o.							
Cacaomassa (-pasta), al dan niet ontvet	15.84.11.00	106	25	124	28	34	39
Cacaoboter, cacaovet en cacao-olie	15.84.12.00	462	122	498	122	137	139
Cacaopoeder, zonder toegevoegde suiker of andere zoetstoffen	15.84.13.00	235	59	279	66	75	87
Chocolade en chocoladewerken, niet gevuld, zoals hagelslag, chocoladevlokken, geraspte chocolade, chocoladefiguurtjes, niet in tabletten, staven of repen	15.84.22.55	121	31	121	28	38	29
Zoethoutextract, meer dan 10 gew. % saccharose bevattend, incl. drop, zonder andere toegevoegde stoffen	15.84.23.20	54	13	54	15	14	16
Pasta's en spijs (incl. marsepein), zonder cacao	15.84.23.53	50	16	40	10	13	7
Gom- en geleiprodukten, incl. vruchtenpasta's toe bereid als suikergoed	15.84.23.65	87	22	104	26	25	28
Macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren	15.85	67	17	62	15	15	6
w.o.							
Deegwaren, gekookt, gedroogd, incl. gevuld, zoals bamischijven en andere snacks	15.85.12.35	52	13	52	13	14	6
Thee en koffie	15.86	x	x	x	x	x	x
Specerijen en kruidenijen	15.87	659	151	764	184	190	188
w.o.							
Tomatenketchup en andere tomatensausen	15.87.12.30	181	28	x	57	x	x
Sausen en preparaten voor sausen; samengestelde kruidenijen e.d., excl. sojasaus, tomatensausen, mosterdmeel en bereide mosterd	15.87.12.70	434	111	485	115	124	115
Gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding	15.88	385	100	467	104	117	116
w.o.							
Kindervoeding bestemd voor de detailhandel	15.88.10.70	326	86	409	91	102	102
Overige voedingsmiddelen	15.89	1 095	291	1 274	297	343	286
w.o.							
Preparaten voor soep of voor bouillon; bereide soep en bouillon	15.89.11.00	303	85	262	78	64	45
Eiproducten, excl. ovoalbumine	15.89.12.30	94	25	93	23	23	20
Bereidingen voor menselijke consumptie van meel, gries, griesmeel, zetmeel e.d., incl. snacks uit meel, vlees, vis met max. 20% vlees of vis	15.89.14.39	148	39	145	32	41	23
Proteïneconcentraten w.o. puddingpoeder, voedingssuppl., gisthydrolysaten, producten met i.p.v. melkvet plantaardig vet, zonder cacao, incl. limonadesiropen	15.89.14.91	225	62	292	66	79	65
Suikervrije producten en samengestelde alcoholhoudende preparaten, voor vervaardiging van dranken, excl. op basis van geurstoffen	15.89.14.99	254	63	376	82	106	103
Dranken	15.9	3 419	880	3 639	865	866	886
w.o.							
Gin en jenever	15.91.10.50	88	23	76	19	20	.
Gedistilleerde dranken, zoals likeuren, vieux, advocaat, arak, boerenjongens e.d., excl. gedistill. uit fruit of wijn, whiskey, rum, tafia, gin, jenever en wodka	15.91.10.80	98	31	93	22	28	.
Bier van mout	15.96.10.00	2 063	529	2 147	537	485	490
Mineraalwater en spuitwater, ongezoet	15.98.11.30	32	8	32	6	7	7
Frisdranken en water, gezoet, incl. mineraal- en spuitwater, excl. sportdranken	15.98.12.30	682	175	691	159	156	130
Alcoholvrije dranken, zonder melkvet, excl. ongegiste vruchten- en groentesappen	15.98.12.50	206	44	248	40	78	x
Tabaksproducten	16	3 164	725	3 241	795	762	930
w.o.							
Sigaren en sigarillo's, tabak bevattend	16.00.11.30	282	72	291	67	78	79

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Textiel-, kleding- en lederindustrie

In juni daalt de omzet met ruim 6% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Voor het tweede kwartaal als geheel ligt de omzet bijna 5% lager. In de Conjunctuurtest rapporteren ondernemers dat de concurrentiepositie vooral binnen de EU verslechtert. Ten opzichte van juni neemt de omzet in juli verder af en komen er iets minder orders binnen. Voor de periode augustus tot en met oktober voorziet de branche dat de bedrijvigheid zal toenemen. Ook verwacht men stijgende afzetprijzen.

Binnenlandse omzet onder druk

In juni daalt de omzet ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar met ruim 6%. Vooral op de binnenlandse markt gaat het met een daling van bijna 11% slecht. De buitenlandse omzet is bijna 3% minder dan in juni vorig jaar. Een vergelijkbaar beeld komt uit de cijfers over de binnengekomen orders naar voren. Op de binnenlandse markt vermindert de waarde van de orders met ruim 17%. De afname aan buitenlandse orders bedraagt slechts 2%. Per saldo daalt de waarde van de totale orderontvangst met bijna 9%. De afzetprijzen stijgen gemiddeld met 0,8%. De import- en verbruiksprijzen liggen respectievelijk 1,9% en 1,2% lager.

Bedrijvigheid neemt af

De Conjunctuurtest geeft aan dat de bedrijvigheid in juli afneemt. Ten opzichte van de voorafgaande maand neemt ook de orderontvangst licht af, zowel op de binnenlandse als op de buitenlandse markt. Gecorrigeerd voor het seizoen stijgt de index van de orderpositie met 0,4 indexpunt tot 93,4. De stemming over orderontvangst en orderpositie verslechtert in juli echter niet verder. Per saldo vindt één op de tien ondernemers de voorraad gereed product te groot.

1. Textielindustrie

In de textielindustrie daalt de binnenlandse omzet in juni met ruim 10% vergeleken met juni 2001. De buitenlandse omzet neemt met bijna 2% licht af. Per saldo vermindert de omzet met 5%. Ook bij de orderontvangsten doet de binnenlandse markt het met een daling van ruim 18% aanmerkelijk slechter dan de buitenlandse markten, waar deze juist licht stijgen. De afzetprijzen liggen 1% hoger dan in juni 2001. De verbruiksprijzen nemen in deze periode met 1,1% af.

De Conjunctuurtest geeft aan dat de bedrijvigheid in juli afneemt ten opzichte van juni. Ook de orderontvangst neemt licht af. Gecorrigeerd voor het seizoen neemt de index voor de werkvoorraad met 1,5 punt toe tot 97,6. De ondernemers tonen zich teleurgesteld over de orderontvangst in juli, maar wijzigen hun oordeel over de orderpositie niet. Per saldo vindt een klein deel van de ondernemers de voorraad gereed product te groot.

2. Kledingindustrie

Ook in de kledingindustrie is de ontwikkeling op de binnenlandse markt duidelijk minder voorspoedig dan die op de buitenlandse markten. De binnenlandse omzet en orders liggen respectievelijk ruim 3% en 1% onder die van vorig jaar juni. De waarde

van de buitenlandse omzet stijgt in deze periode echter met ruim 24% en de waarde van orderportefeuille ligt ruim 20% hoger. Per saldo stijgt de waarde van zowel de omzet en als de orders met ruim 5%. In vergelijking met juni 2001 stijgen de afzetprijzen met 2,5% en dalen de verbruiksprijzen met 1,4%.

De Conjunctuurtest van juli laat een forse daling van de bedrijvigheid zien. De binnenlandse orderontvangst blijft stabiel, terwijl de buitenlandse orders fors afnemen ten opzichte van juni. Gecorrigeerd voor het seizoen stijgt de index van de orderpositie met 2,9 punt tot 84,5. De negatieve stemming onder de ondernemers over de orderontvangst en orderpositie verbetert in juli zeer fors. Per saldo vindt ruim 30% van de ondernemers in de kledingindustrie dat de voorraad gereed product te groot is, gelet op de verwachte afzet. Vorige maand was dat nog vier van de tien ondernemers.

3. Lederindustrie

De lederindustrie krijgt harde klappen. In juni ligt de omzet ruim 25% onder die van juni vorig jaar. Op de binnenlandse markt bedraagt de daling ruim 21%, op de buitenlandse markt zelfs 35%. Voor de waarde van de orderontvangst geldt een zelfde beeld. Per saldo 35% achteruitgang, ruim 30% minder binnenlandse orders en 40% minder orders uit het buitenland. De afzetprijzen liggen gemiddeld 2,2% lager en de verbruiksprijzen dalen met 1,3%.

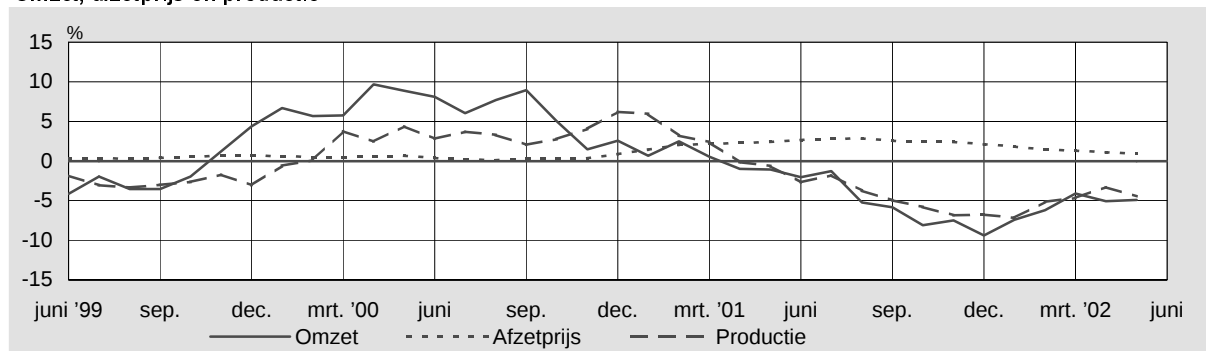
Uit de Conjunctuurtest blijkt dat de bedrijvigheid in juli fors is afgenomen. Ook de waarde van de orderontvangst is minder dan in de voorafgaande maand. Gecorrigeerd voor het seizoen daalt de index van de orderpositie met 7,7 punt tot 96,7. De stemming onder de ondernemers in de lederindustrie over de orderpositie daalt dan ook verder. De stemming ten aanzien van de orderontvangsten verbetert zeer fors. Per saldo vinden twee van de tien ondernemers de voorraad gereed product te groot, gelet op de verwachte afzet.

Verwachtingen

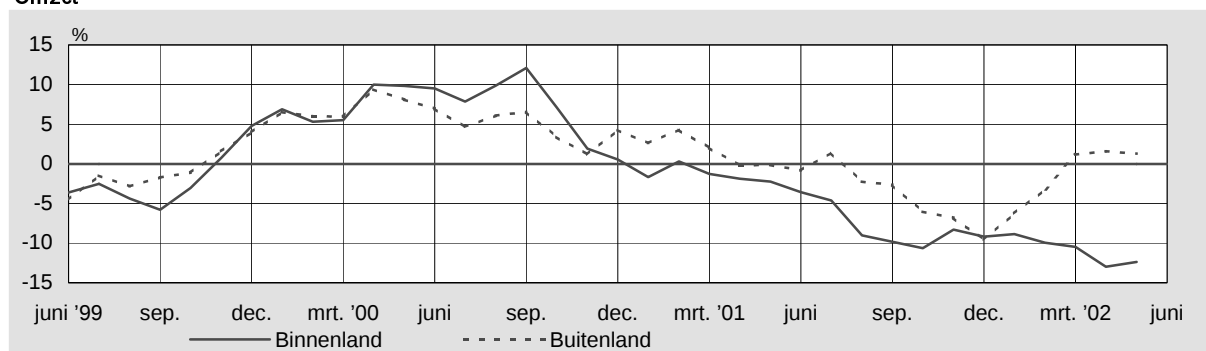
Ondernemers in de textielindustrie verwachten dat de bedrijvigheid in de periode augustus tot en met oktober zal toenemen. De verkoopprijzen zullen stijgen en het aantal arbeidsplaatsen zal afnemen. Binnen de kledingindustrie verwachten de ondernemers slechts een lichte toename van de bedrijvigheid en verkoopprijzen en ook hier zal de werkgelegenheid naar verwachting afnemen. De verwachting van ondernemers uit de lederindustrie is dat de bedrijvigheid afneemt. Naar verwachting zullen de verkoopprijzen stijgen in deze periode en zal de werkgelegenheid toenemen.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

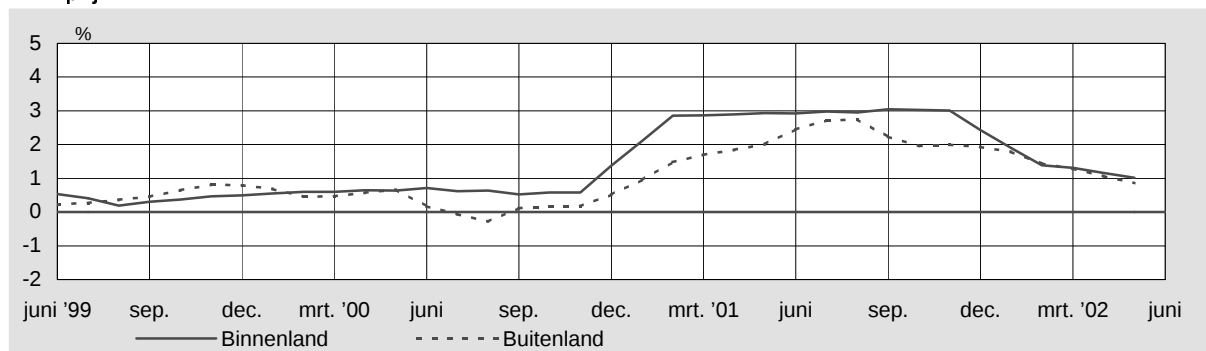
Omzet, afzetprijs en productie

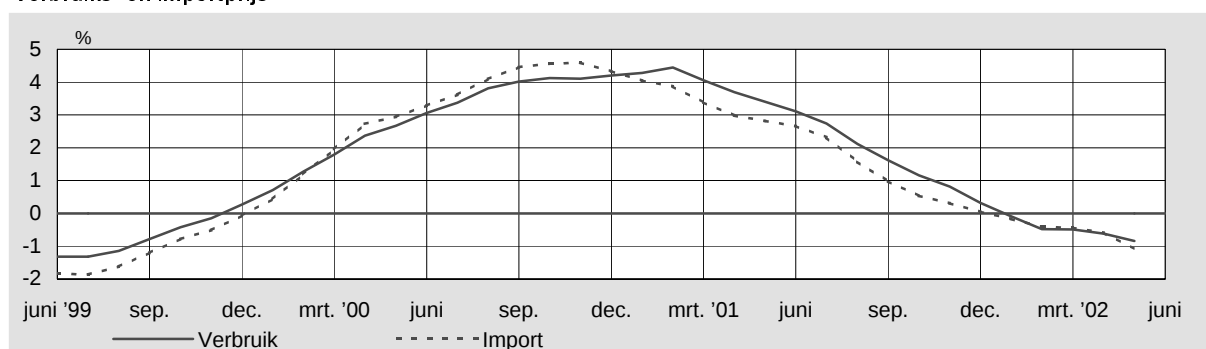
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 3.1

Kerngegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

Rekeninggegevens. Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2001		2002		2001		2002			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		111,8	108,6	111,5	101,7	111,9	106,0	112,7	112,8	106,7	105,4	105,9	-6,1
binnenland		112,3	106,9	111,9	96,5	106,9	98,0	115,9	107,8	100,7	97,1	96,2	-10,7
buitenland		111,5	110,0	111,2	105,8	115,9	112,5	110,2	116,8	111,6	112,1	113,7	-2,7
Ontvangen orders (waarde)		113,5	117,2	115,3	101,2	112,4	106,1	115,4	111,5	106,0	110,4	102,1	-8,5
binnenland		115,5	115,8	114,1	97,0	106,8	96,5	117,5	107,4	105,2	95,3	89,1	-17,1
buitenland		111,9	118,3	116,2	104,5	116,8	113,8	113,6	114,8	106,6	122,4	112,5	-2,0
Afzetprijs		101,4	103,8	104,0	104,1	104,7	105,0	104,0	104,1	105,0	104,9	104,9	0,8
binnenland		99,7	102,6	102,7	102,7	103,8	103,7	102,7	102,8	103,7	103,7	103,7	0,9
buitenland		102,6	104,7	104,9	105,1	105,4	105,8	104,9	105,1	105,9	105,8	105,7	0,6
Verbruiksprijs		104,7	107,5	107,8	107,6	107,1	106,9	107,9	107,9	107,2	107,1	106,6	-1,2
import		107,8	110,1	110,4	110,3	109,4	109,2	110,4	110,5	109,6	109,5	108,4	-1,9
Productie (volume gemiddelde dag)		104,2	102,2	110,0	91,0	103,5	105,1	103,0	113,0	106,1	101,0	108,2	-4,3
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		104,2	103,1	104,1	102,5	98,7	.						-4,2
Aantal bedrijven ²⁾	1000	3,4	3,3			3,2							
Uitgesproken faillissementen	1	40	25	7	10	14	.						
Aantal werkdagen	1	254	254	61	65	63	61	22	20	20	21	20	
Energieverbruik	PJ	9	.	2	1	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 3.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

	Eenheid 2)	jaar		kwartaal					maand				Gemidd. laatste 12 mnd.
		2000	2001	2001		2002		2001		2002			
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		4	-2	0	-5	-5	3	-6	-6	-5	3	-5	-3
binnenlandse markt		3	-3	0	-1	-5	-1	-1	-11	-2	7	-6	-3
buitenlandse markt		3	-4	-1	-11	-9	4	-10	1	-9	3	-6	-6
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	-2	1	-4	-6	5	-4	3	-4	-8	-11	-3
Bezettingsgraad 3)	%	84,6	83,3	83,9	82,9	82,7	82,6	82,7					82,7
Productiebelemmeringen 3)													
geen	%	82	83	86	83	81	78	80					81
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	6	7	5	7	10	10	10					9
tekort aan arbeid	%	6	5	6	5	2	2	4					3
te geringe productiecapaciteit	%	4	2	1	2	2	3	1					2
overige belemmeringen	%	3	3	2	3	5	7	5					5
Orderpositie	4)	98,8	97,6	100,3	97,5	95,1	98,6	94,6	99,6	98,5	94,0	94,0	96,1
Beoordelingen:													
orderontvangst		1	-8	-6	-14	-11	-8	-17	-6	-13	-21	-21	-13
orderpositie totaal		2	-4	-1	-8	-12	-9	-16	-4	-5	-18	-17	-12
orderpositie buitenland		0	-3	1	-2	-16	-10	-12	-4	-2	-16	-16	-11
productiecapaciteit		-3	7	8	9	1	2	3					4
voorraden gereed product		16	15	17	15	14	15	16	16	16	14	10	15
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		-2	-4	-7	-5	-1	-4	-6					-4
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		0	-5	-7	-9	-4	-9	-13					-9
buiten Europese Unie		1	-4	-1	-6	-4	3	-8					-4
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		12	3	1	-2	-2	14	6					4
bedrijvigheid komende 3 mnd		8	3	0	10	-3	5	-3	-5	7	-8	9	3
verkoopprijs komende 3 mnd		18	8	6	8	8	0	10	4	5	9	13	7
personeelssterkte komende 6 mnd		-2	-9	-9	-18	-18	-15	-15					-17
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,5	-0,7	-1,2	-1,3	-2,1	-1,7	,					-1,3

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Tabel 3.3
Industriële verkopen: producten van textiel of leder

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw	4e kw	1e kw ¹⁾	
mln euro							
Textiel	17	2 294	589	2 252	601	527	533
w.v.							
Textielgarens	17.1	63	14	67	17	17	.
Textielweefsels	17.2	250	64	242	66	58	60
w.o.							
Stoffen van synthetische filamentgarens, excl. voor kleding, wandbekleding of woningtextiel	17.20.31.59	46	11	40	9	10	10
Stoffen voor vitrages, gordijnen, rolgordijnen e.d. van weefsels met tenminste 85 % synthetische vezels	17.20.32.14	25	6	27	7	7	6
Textielveredelingsdiensten	17.3	292	79	269	71	68	59
w.o.							
Verven van weefsels van katoen	17.30.22.30	22	5	20	5	4	5
Bedrukken van weefsels van kunstmatige filamentgarens en stapelvezels	17.30.30.60	28	8	27	6	8	3
Geconfectioneerde artikelen van textiel, excl. kleding	17.4	312	74	319	82	76	72
w.o.							
Vitrages, gordijnen, rolgordijnen en valletjes, gewezen	17.40.15.50	76	20	98	22	26	.
Dekbedden en andere textielwaren, niet gevuld met veren of dons, excl. slaapzakken en matrassen	17.40.24.99	35	8	27	9	5	5
Geconfectioneerde artikelen, zoals zwemgordels, -vesten, dweilen, vaatdoeken, vlaggen e.d. van brei- of haakwerk	17.40.25.90	53	13	53	14	12	11
Vloerkleden en tapijt	17.51	829	221	843	226	191	203
w.o.							
Gewezen tapijten, incl. handgewezen	17.51.12.00	46	12	42	11	x	8
Getuften tapijten, incl. tegels	17.51.13.00	708	189	716	193	161	169
Tapijten van vilt, incl. tegels, excl. gevlokt of getuft	17.51.14.30	60	16	x	x	x	.
Koord, bindgaren, touw en netten	17.52	14	3	10	3	2	2
Gebonden textielvlies en artikelen van gebonden textielvlies, excl. kleding	17.53	266	60	235	63	51	55
Textielproducten nergens elders genoemd	17.54	176	49	182	49	44	44
w.o.							
Beklede weefsels	17.54.37.00	54	17	52	14	12	13
Gebreide en gehaakte stoffen	17.6	30	8	29	9	7	8
Gebreide en gehaakte artikelen	17.7	61	17	56	15	13	13
Kleding; bont	18	403	94	327	96	73	87
w.v.							
Kleding van leer	18.1	x	x	x	x	x	-
Werkkleding	18.21	x	x	73	20	18	17
Bovenkleding	18.22	148	34	125	41	24	35
Lange broeken voor dames/meisjes, van weefsels van katoen, excl. van denim of corduroy, ook excl. werk- en bedrijfskleding	18.22.35.43	19	5	16	7	3	x
Lange broeken voor dames/meisjes, van synthetische weefsels, excl. werk- en bedrijfskleding	18.22.35.46	5	1	5	1	1	1
Onderkleding	18.23	97	23	81	22	20	19
w.o.							
Blouses en hemdblouses voor dames/meisjes, van brei- of haakwerk	18.23.13.10	10	3	11	3	3	2
Slips en onderbroeken voor dames/meisjes, van brei- of haakwerk	18.23.14.20	25	6	21	5	6	5
Overige kleding en toebehoren n.e.g.	18.24	77	15	44	13	10	16
w.o.							
Kledingtoebehoren zoals koppels, moffen, mouwbeschermers, etiketten, insignes, van gewezen stoffen, excl. zakdoeken, sjaals, dassen, handschoenen	18.24.23.93	16	3	14	4	3	3
Leder en lederwaren	19	245	61	241	68	48	60
w.v.							
Leder	19.1	98	27	106	29	20	21
w.o.							
Leder en gelooide onthaarde huiden en vellen van runderen in gehele staat	19.10.22.00						2

Tabel 3.3 (slot)
Industriële verkopen: producten van textiel of leder

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw	4e kw	1e kw ¹⁾	
<i>mln euro</i>							
<i>Reiskoffers, handtassen e.d.; zadel- en tuigmakerswerk</i>	19.2	18	6	16	4	5	4
w.o.							
Kleinlederwaren die gewoonlijk in de zak of in de handtas worden meegedragen, zoals portefeuilles, etuis, kokers e.d.	19.20.12.30	6	2	6	1	3	x
<i>Schoeisel</i>	19.3	129	29	119	36	23	35
w.o.							
Wandelschoenen, bovendeel leder, voor heren, binnenzoolengte groter dan of gelijk aan 24 cm	19.30.13.51	37	10	33	10	6	8
Wandelschoenen, bovendeel leder, voor dames, binnenzoolengte groter dan of gelijk aan 24 cm	19.30.13.52	20	4	28	7	4	8

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Papier- en grafische industrie

De omzet van de papier- en grafische industrie is in het tweede kwartaal van 2002 met bijna 4 % gedaald ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2001. Dit wordt vooral veroorzaakt door een omzetsdaling in het binnenland. Het volume van de gemiddelde dagproductie is van juni 2001 op juni 2002 gedaald met 2,7%. Van juni op juli 2002 dalen orderontvangst en bedrijvigheid. De ondernemers verwachten voor augustus tot en met oktober een zeer forse stijging van de bedrijvigheid.

Record omzetsdaling binnenland in mei

In het tweede kwartaal van 2002 daalt de omzet van de papier- en grafische industrie met bijna 4%. In het binnenland daalt de omzet met 5%, tegen een daling van 0,3% in het buitenland. Het is vooral de maand mei die uitschiet. De binnenlandse omzetsdaling bedraagt in mei bijna 8% ten opzichte van de maand mei een jaar eerder. Sinds 1995 is er nog nooit een omzetsdaling van een dergelijke omvang waargenomen. Wel had mei 2002 een werkdag minder dan mei 2001.

Gecorrigeerd voor de prijsontwikkeling komt het volume van de gemiddelde dagomzet in juni 2002 bijna 2% lager uit vergeleken met juni 2001. Het volume van de gemiddelde dagproductie is gedaald met 2,7%.

Prijzen dalen

Zowel de verbruiksprijzen als de importprijzen dalen in het tweede kwartaal van 2002 met respectievelijk 3,7% en 4,8%.

Op de binnenlandse en de buitenlandse markt is de prijsontwikkeling van de afzetprijzen is ongelijk. In het buitenland dalen de afzetprijzen met 2,4% terwijl deze in het binnenland nauwelijks veranderen.

Doordat de verbruiksprijzen sterker dalen dan de afzetprijzen is hier sprake van een gunstige ontwikkeling op de marge.

Bedrijvigheid stijgt licht

Uit de Conjunctuurtest blijkt, dat de bedrijvigheid in de papier- en grafische industrie in juli is afgenomen ten opzichte van die in juni. Daarmee continueert de daling van de bedrijvigheid.

Ook de orderontvangst is afgenomen. De index van de orderpositie is in juli gelijk aan die van juni (93,8). Over de orderontvangst zijn de ondernemers aanzienlijk beter te spreken.

Tevens blijkt dat de bedrijven meer last ondervinden van productiebelemmeringen. Vooral door stagnatie als gevolg van onvoldoende vraag.

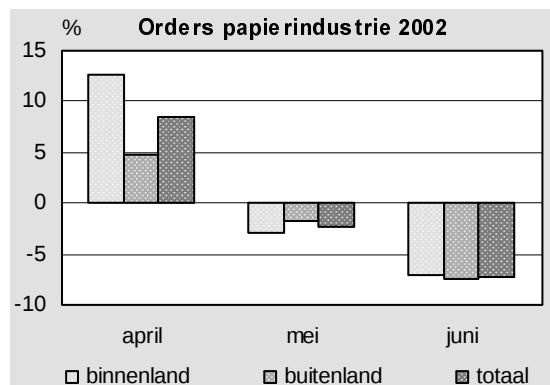
1. Papierindustrie

In juli zijn de productie en de orderontvangst vrijwel stabiel gebleven ten opzichte van juni, zo blijkt uit de Conjunctuurtest. Wel is er sprake van tegengestelde ontwikkelingen bij de orderontvangst naar

binnen- en buitenland. In het binnenland neemt de orderontvangst toe, terwijl die uit het buitenland afneemt. Per saldo vindt één op de vier bedrijven de voorraden te groot.

Waarde ontvangen orders loopt terug

In het tweede kwartaal van 2002 daalt de waarde

van de ontvangen orders voor de papierindustrie met 0,6%. Uit de grafiek blijkt, dat naarmate het tweede kwartaal verder verstrijkt de situatie steeds ongunstiger wordt.

2. Grafische industrie

Uit de Conjunctuurtest van juli 2002 blijkt dat de ondernemers de productie in de grafische industrie flink hebben verlaagd ten opzichte van juni. Gecorrigeerd voor seizoenseffecten is er sprake van een flinke toename van de productie.

Vooraf in het binnenland zijn de orderontvangsten afgenomen, terwijl de index van de orderpositie vrijwel constant blijft.

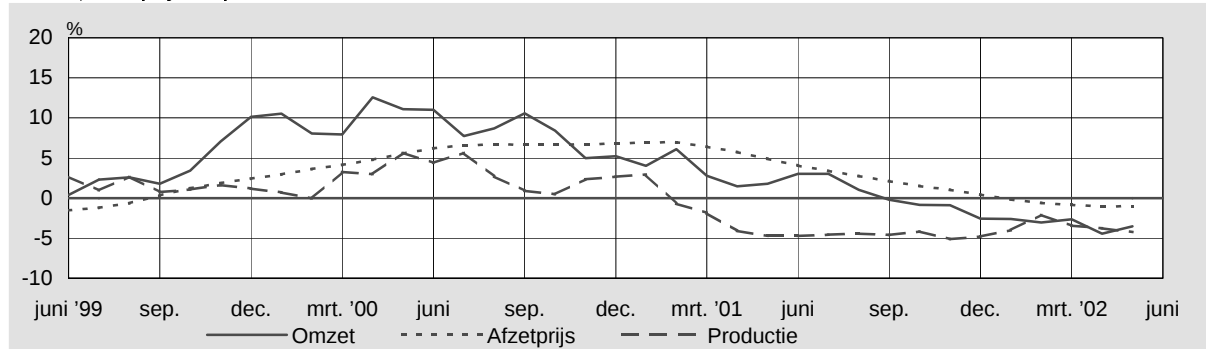
Over de orderontvangst en de orderpositie zijn de ondernemers beter te spreken.

Verwachtingen

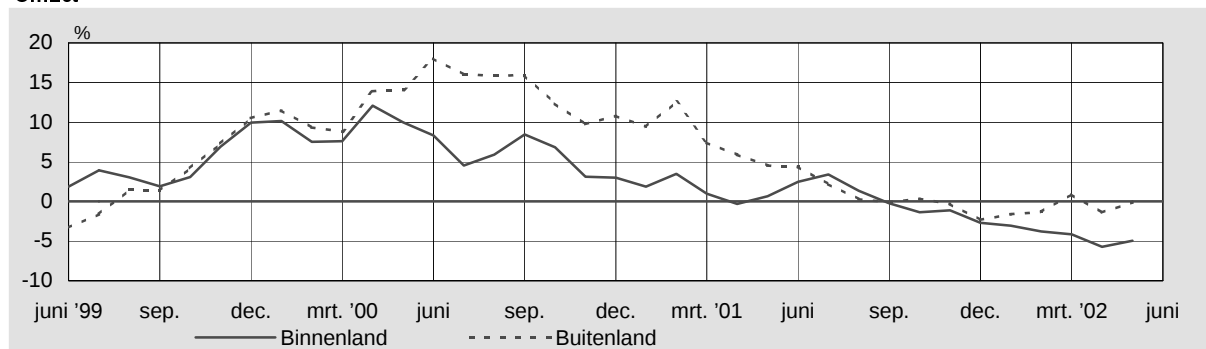
De ondernemers in de gehele branche verwachten in de periode augustus tot en met oktober een zeer forse toename van de bedrijvigheid.

Dit gevoel is sterk aanwezig bij de grafische industrie en in mindere mate bij de papierindustrie. In de papierindustrie verwachten veel ondernemers een stijging van de verkoopprijzen. Voor de gehele branche verwacht men met minder werknemers toe te kunnen.

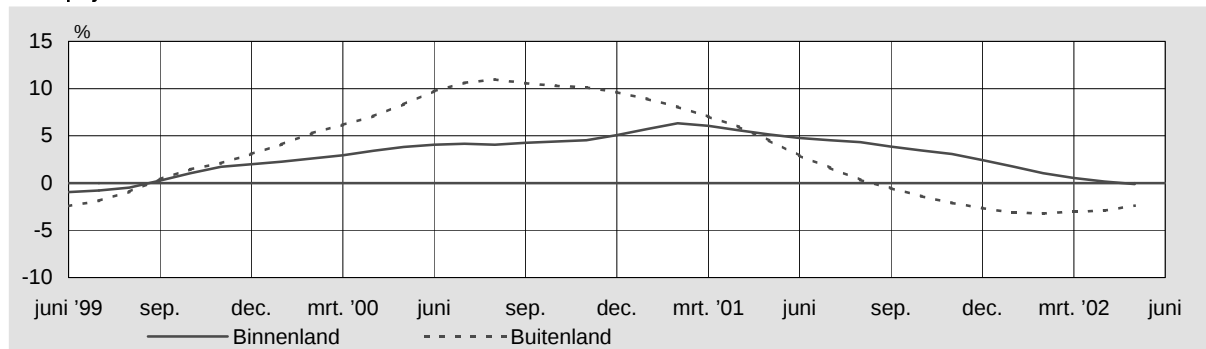
Omzet, afzetprijs en productie

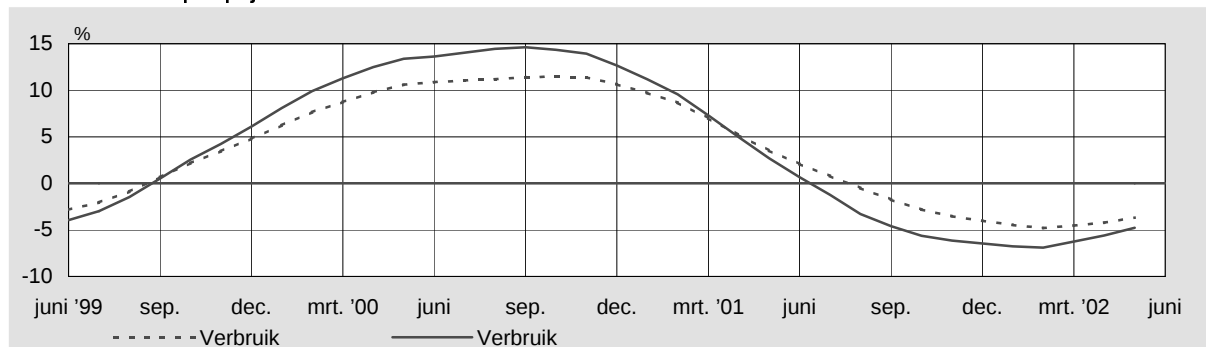
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 4.1

Kerngegevens: Papier- en grafische industrie

Rekengegevens. Papier- en grafische industrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2001		2002		2001		2002			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		122,3	124,5	125,1	120,7	117,5	120,5	131,3	125,7	116,9	121,6	122,9	-2,3
binnenland		119,7	120,7	122,1	116,9	111,6	116,0	128,1	122,5	111,9	118,2	117,9	-3,8
buitenland		129,4	134,5	132,8	130,7	133,1	132,3	140,1	134,2	130,2	130,8	136,0	1,4
Ontvangen orders (waarde)		123,8	138,6	130,3	122,5	129,3	129,6	134,8	131,9	134,7	131,7	122,3	-7,3
binnenland		110,3	123,8	118,3	107,9	118,2	119,3	120,2	116,7	133,0	116,6	108,4	-7,1
buitenland		137,1	153,1	142,1	136,9	140,2	139,6	149,2	146,9	136,4	146,5	135,9	-7,5
Afzetprijs		101,2	105,1	105,3	104,9	105,0	104,3	105,3	105,2	104,2	104,0	104,7	-0,5
binnenland		99,8	104,5	104,6	104,4	105,7	104,5	104,6	104,5	104,3	104,4	104,7	0,1
buitenland		103,4	106,1	106,5	105,8	103,9	104,0	106,5	106,3	103,9	103,3	104,7	-1,4
Verbruiksprijs		100,7	102,6	103,1	101,4	99,9	99,3	103,2	102,6	99,2	99,1	99,6	-2,9
import		102,7	103,2	104,0	101,3	99,3	99,0	104,2	103,3	99,1	98,8	99,1	-4,0
Productie (volume gemiddelde dag)		117,2	112,7	118,8	105,4	105,8	113,7	111,8	125,0	111,0	108,6	121,6	-2,7
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		117,3	115,2	116,2	109,8	112,5	.						-1,0
Aantal bedrijven ²⁾	1000	7,4	7,1			7,0							
Uitgesproken faillissementen	1	62	109	23	27	20	.						
Aantal werkdagen	1	254	254	61	65	63	61	22	20	20	21	20	
Energieverbruik	PJ	44	.	10	10	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 4.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Papier- en grafische industrie

	Eenheid 2)	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		2000	2001	2001			2002		2001		2002		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		6	3	1	8	2	2	-18	-4	2	-38	-9	-2
binnenlandse markt		7	5	3	12	5	0	-23	1	-6	-42	-10	-2
buitenlandse markt		3	-6	-9	-2	-5	3	-6	-25	4	-26	-8	-3
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		8	9	6	8	24	4	-3	-2	-19	-3	-14	9
Bezettingsgraad 3)	%	85,3	87,3	86,9	87,0	88,6	87,9	87,3					87,7
Productiebelemmeringen 3)													
geen	%	76	76	72	67	85	78	72					76
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	7	14	16	19	10	13	23					16
tekort aan arbeid	%	10	7	9	12	2	2	4					5
te geringe productiecapaciteit	%	2	1	2	0	2	0	1					1
overige belemmeringen	%	5	2	1	2	1	7	0					3
Orderpositie	4)	100,8	97,3	97,1	98,1	97,1	94,1	94,5	97,5	97,1	93,8	93,8	95,7
Beoordelingen:													
orderontvangst		-3	-17	-15	-15	-26	-22	-37	-14	-16	-39	-24	-26
orderpositie totaal		-1	-21	-19	-23	-27	-17	-16	-19	-19	-14	-10	-20
orderpositie buitenland		5	-22	-22	-24	-26	-7	0	-29	-27	-6	-7	-12
productiecapaciteit		2	3	5	8	0	0	-2					2
voorraden gereed product		1	3	2	3	4	3	1	2	3	1	1	3
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		5	2	-6	1	23	10	-3					8
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		5	-14	-27	-19	12	35	-10					5
buiten Europese Unie		4	1	-6	0	7	24	-8					6
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		11	-11	-16	-23	9	0	-22					-9
bedrijvigheid komende 3 mnd		5	11	10	30	-9	8	-20	25	25	-25	39	3
verkoopprijs komende 3 mnd		20	-9	-10	0	-14	-10	-5	-15	0	-6	6	-7
personeelssterkte komende 6 mnd		-1	-4	-1	-10	-15	-23	-15					-16
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,1	-0,2	0,0	-0,8	-0,7	-0,5	,					-0,5

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 4.3
Industriële verkopen: papier en grafische producten

	Code	2000		2001			
		3e kw	4e kw	3e kw	4e kw ¹⁾		
mln euro							
Pulp, papier en kartonwaren	21	5 192	1 335	5 227	1 357	1 255	1 288
w.o.							
<i>Pulp</i>	21.11	x	x	x	x	x	x
<i>Papier en karton</i>	21.12	2 048	517	1 958	530	458	486
w.o.							
Houtvrij grafisch papier en karton, met max. 10% mechanische vezels, met een minimaal gewicht van 150 /m², ongestreken	21.12.14.50	67	17	65	19	15	18
Kraftpapier, ongestreken, met een gewicht van max. 150 g/m², excl. gecrept, geplisseerd of voor kraftliner of grote zakken	21.12.23.33	51	14	56	14	14	.
<i>Gegolfd papier en golfkarton en verpakkingsmateriaal van papier en karton</i>	21.21	1 526	400	1 598	398	384	373
w.o.							
Gegolfd papier en gegolfd karton, ook indien geperforeerd	21.21.11.00	146	38	154	40	35	37
Dozen van gegolfd papier of van gegolfd karton	21.21.13.00	494	131	527	135	127	123
Vouwdozen, van verpakkingskarton, excl. van gegolfd papier of karton	21.21.14.00	594	146	626	151	147	143
Verpakkingsmiddelen, incl. bussen, vaten en kernen van composietmat., zachte verpakkingsmidd. en hoezen voor grammofoonplaten, excl. vouwdozen, zakken	21.21.15.30	194	57	195	45	53	50
<i>Huishoudelijke en sanitaire papierwaren</i>	21.22	588	156	641	160	163	164
w.o.							
Luiers, inlegluiers, onderleggers voor zieken, artikelen voor incontinentie van papier, cel	21.22.12.30	349	95	388	96	99	104
<i>Kantoorbenodigdheden van papier</i>	21.23	387	101	386	103	93	106
w.o.							
Enveloppen	21.23.12.30	190	50	185	52	44	53
<i>Behangselpapier</i>	21.24	x	x	x	x	x	x
<i>Overige artikelen van papier en karton</i>	21.25	566	142	568	147	139	140
w.o.							
Bedrukte etiketten van papier of karton, zelfklevend	21.25.12.35	252	63	255	65	64	64
Klossen, hulzen en dergelijke opwindmiddelen van papier of karton, excl. voor het opwinden van textielgarens	21.25.14.30	33	8	31	8	7	8
Bierviltjes en andere artikelen van papier of karton, zoals kartonnen strippen voor kleerhangers, staafjes van papier voor mondstukken voor sigaretten	21.25.14.90	57	14	52	15	11	12
Drukwerk en opgenomen media	22	9 562	2 641	9 821	2 289	2 673	2 134
<i>Boeken, couranten en dergelijk drukwerk</i>	22.1	5 223	1 404	5 432	1 244	1 445	1 158
w.o.							
Het uitgeven van boeken, brochures en dergelijk drukwerk, in losse vellen	22.11.10.00	226	74	251	49	90	50
Het uitgeven van schoolboeken	22.11.20.10	280	27	311	36	40	31
Het uitgeven van kinderboeken, excl. prentenalbums, -boeken, teken- of kleurboeken	22.11.20.20	47	16	46	9	15	9
Het uitgeven van letterkundige boeken	22.11.20.30	39	11	49	13	11	9
Het uitgeven van sociale en menswetenschappelijke boeken	22.11.20.40	66	20	72	16	23	16
Het uitgeven van natuurwetenschappelijke en technologische boeken	22.11.20.50	51	15	111	29	28	32
Het uitgeven van boeken, brochures e.d. drukwerk, zoals telefoon- en adresboeken, telex- en faxgidsen, beroeps- en exportgidsen, fotoboeken en plaatwerken	22.11.20.60	278	86	273	57	82	56
Het uitgeven van dagbladen en tijdschriften, vier of meer keer per week verschijnend	22.12.10.00	1 905	500	1 918	480	494	430
Het uitgeven van dagbladen en tijdschriften, minder dan vier keer per week verschijnend	22.13.10.00	2 119	586	2 182	511	590	474
<i>Drukkerijen en diensten in verband met drukkerijen</i>	22.2	3 712	1 035	3 755	896	1 022	830
w.o.							
Drukken van dagbladen en tijdschriften, vier keer of meer per week verschijnend	22.21.10.00	132	36	147	39	35	32
Waardepapieren, w.o. nieuwe postzegels, gezegeld papier; cheques, bankbiljetten, aandelen e.d.	22.22.11.00	73	20	107	21	33	18
Handelscatalogi	22.22.12.30	100	25	97	31	25	30
Reclamedrukwerk zoals brochures, folders, reisgidsen, sales promotion- materiaal, excl. Handelscatalogi	22.22.12.50	1 114	318	1 098	258	304	243
Ander drukwerk n.e.g., bijv. handelsformulieren, reisbiljetten, toegangskaarten, fotokopieën en familiedrukwerk, excl. kettingformulieren en reclamedrukwerk	22.22.13.00	438	126	453	106	123	92
Opbergmappen, mappen en banden, omslagen voor dossiers, van papier of karton	22.22.20.50	66	17	64	17	15	15
Sets kettingformulieren, ook met carbonpapier	22.22.20.75	89	24	91	24	24	18

Tabel 4.3 (slot)
Industriële verkopen: papier en grafische producten

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw		4e kw	1e kw ¹⁾
mln euro							
<i>Drukken en diensten in verband met drukkerijen (vervolg)</i>							
<i>w.o.</i>							
Drukken van boeken, brochures (geen reclame), jaarverslagen e.d. drukwerk, prentenalbums, prenten-, teken- en kleurboeken, geschreven of gedrukte muziek	22.22.31.00	286	81	304	72	81	72
Drukken van kranten en tijdschriften, minder dan vier keer per week verschijnend	22.22.32.20	717	195	689	163	187	149
<i>Drukken en diensten in verband met drukkerijen</i>	22.2	3 712	1 035	3 755	896	1 022	830
<i>w.o.</i>							
Afwerken van boeken en dergelijke artikelen (vouwen, lijmen, snijden, inbinden e.d.)	22.23.10.10	94	25	93	21	25	21
Afwerken van brochures, tijdschriften, catalogi, reclamemateriaal, prospectussen, enz.	22.23.10.30	111	30	114	26	33	30
Drukletters, clichés, drukplaten, drukcilinders en dergelijke	22.24.20.00	105	25	101	25	27	22
<i>Reproductie van opgenomen media</i>	22.3	627	202	634	148	205	146
<i>w.o.</i>							
Reproductie van compact discs	22.31.10.70	389	130	375	90	128	89
Reproductie van beeldplaten en andere media voor video-toepassing	22.32.10.70	60	18	72	18	20	20
Reproductie van andere media, met instructies voor automatische gegevensverwerking, excl. magneetbanden; toegangs- en identificatiepasjes	22.33.10.70	51	17	52	15	13	11

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

De productie in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie ligt ruim 3,2% hoger in juni 2002 dan in juni 2001. In diezelfde periode zijn zowel de omzet als de afzetprijzen opnieuw gedaald. De bedrijvigheid is van juni op juli 2002 sterk toegenomen. Voor de periode van augustus tot en met oktober verwachten de ondernemers een lichte toename van de bedrijvigheid. Voorts denken ze hogere verkoopprijzen in rekening te kunnen brengen.

Omzet lager door lagere prijzen

De productie in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie ligt 3,2% hoger in juni 2002 dan in juni 2001. De omzet is bijna 6% lager dan in juni van vorig jaar. Op de binnenlandse markt is de omzet met 5,5% gedaald en op de buitenlandse markt is de daling 6%. De omzetsdalingen zijn veroorzaakt door de lagere afzetprijzen in de branche. De afzetprijs komt over dezelfde periode bijna 12% lager uit. De buitenlandse afzetprijzen zijn daarbij iets meer afgenomen dan de binnenlandse. Ook de verbruiksprijs is met bijna 12% gedaald. Gecorrigeerd voor het prijseffect ligt in juni 2002 het volume van de gemiddelde dagomzet echter ruim 6% hoger dan in juni van 2001. Zowel het volume van de omzet op de binnenlandse als op de buitenlandse markt neemt met 6% toe.

Bedrijvigheid neemt flink toe

Uit de Conjunctuurtest van juli 2002 blijkt dat de bedrijvigheid in de branche flink is toegenomen ten opzichte van die in juni 2002. De bedrijvigheid in de chemische industrie is in diezelfde periode zeer fors toegenomen. Dat is flink meer dan voor de tijd van het jaar gebruikelijk is. Daarentegen is in de kunststofverwerkende industrie sprake van een forse afname, terwijl een lichte afname meer in de lijn der verwachting had gelegen.

Productiebelemmeringen onveranderd

Uit de cijfers van de Conjunctuurtest over het tweede kwartaal van 2002 blijkt er vrijwel niets veranderd te zijn in de ondervonden hinder van productiebelemmeringen door de ondernemers in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie. Net als in het vorige kwartaal meldt 87% van de producenten geen productiebelemmeringen.

In de kunststofverwerkende industrie echter constateert ruim 40% van de ondernemers belemmeringen. Ruim eenderde van de producenten in deze industrie meldt dat er stagnatie optreedt door onvoldoende vraag.

Orderontvangst blijft stabiel

De orderontvangsten van de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie zijn in

juli 2002 vrijwel stabiel gebleven ten opzichte van de maand daarvoor. Voor de tijd van het jaar zou een afname verwacht mogen worden. Op de buitenlandse markt zijn de orderontvangsten licht afgenomen en op de binnenlandse markt gelijk gebleven.

In de kunststofverwerkende industrie zijn de orderontvangsten fors afgenomen in juli 2002. Vooral de afname van de ontvangen orders van de binnenlandse markt is zeer fors. Ook de orderontvangsten van de buitenlandse markt zijn in diezelfde periode afgenomen.

In de chemische industrie zijn de orderontvangsten in juli 2002 enigszins afgenomen ten opzichte van de maand daarvoor.

Oordeel orderontvangsten verslechterd

De stemming van de gezamenlijke ondernemers in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie over de orderontvangsten is in juli 2002 flink verslechterd ten opzichte van de maand ervoor. Wat de orderpositie betreft is de stemming onveranderd gebleven. Voor de branche in zijn geheel geldt dat de stemming over voorraden gereed product van juni 2002 op juli 2002 gelijk is gebleven.

In de kunststofverwerkende industrie is de stemming over de orderontvangsten zeer verslechterd, terwijl deze over de orderpositie niet is veranderd. Ook de ondernemers in de chemische industrie beoordelen de orderontvangsten in diezelfde periode als verslechterd. De stemming over de orderpositie daarentegen is licht verbeterd.

Verwachtingen

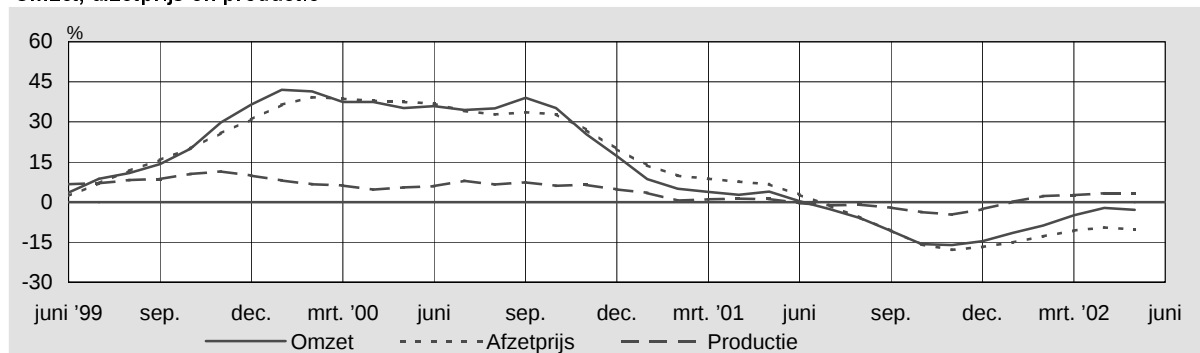
Voor de periode van augustus tot en met oktober 2002 verwachten de producenten in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie een lichte toename van de bedrijvigheid. Dat is beter dan gebruikelijk voor de tijd van het jaar. Verder denken de producenten hogere verkoopprijzen te kunnen realiseren.

De ondernemers in de kunststofverwerkende industrie verwachten een forse toename van de bedrijvigheid. Een op de drie verwacht een stijging van de verkoopprijzen.

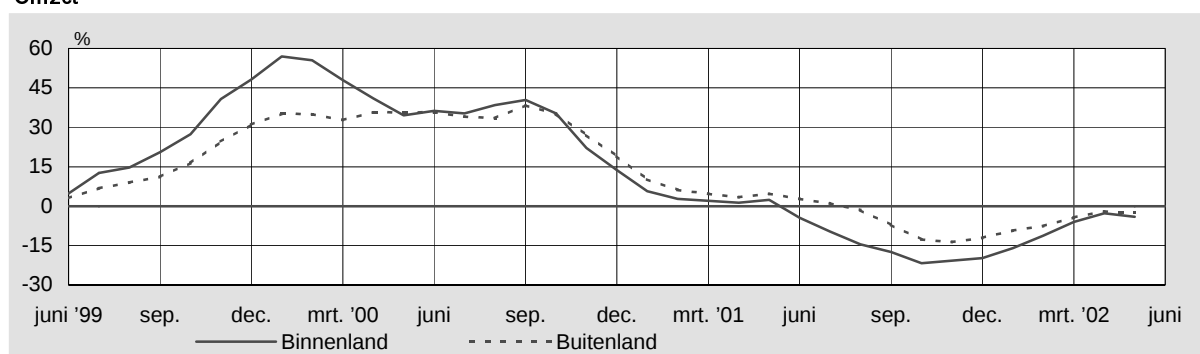
Per saldo verwacht 9% van de fabrikanten in de aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie dat hun personeelsbestand krimpt.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

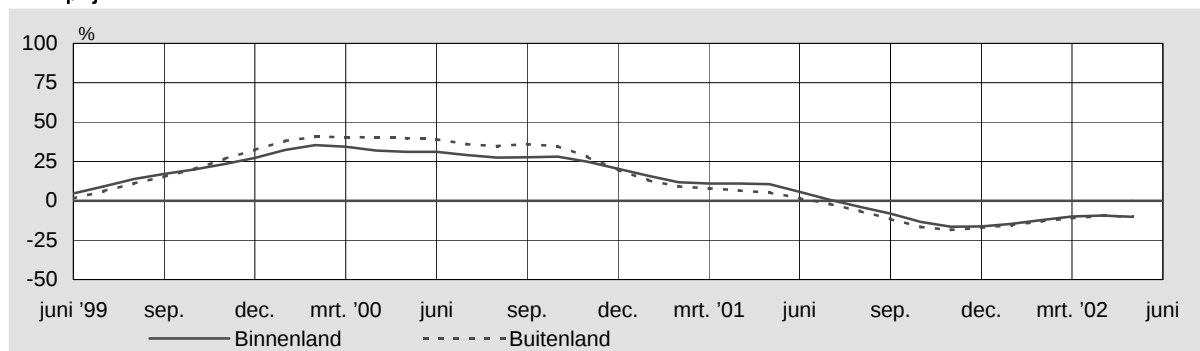
Omzet, afzetprijs en productie

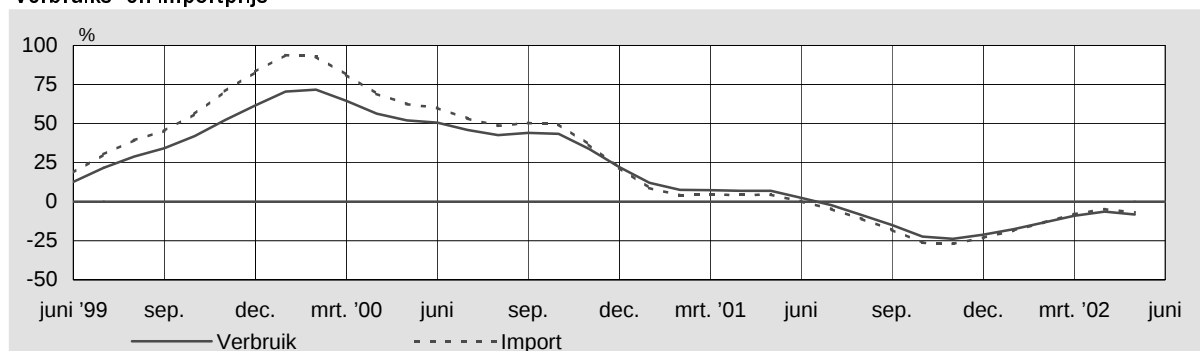
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 5.1

Kerngegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

Reingegevens. Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie													
	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2001		2002		2001		2002			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		161,2	154,8	162,8	155,9	143,3	157,8	167,8	164,2	158,2	160,6	154,6	-5,8
binnenland		164,6	150,7	160,1	148,0	139,9	153,6	163,6	158,6	157,2	153,8	149,9	-5,5
buitenland		159,6	156,8	164,1	159,9	145,0	159,9	169,9	167,0	158,7	164,1	156,9	-6,0
Afzetprijs		140,3	136,8	145,8	136,4	123,4	130,9	148,4	145,2	132,8	131,4	128,4	-11,6
binnenland		139,7	139,5	149,2	138,2	127,4	134,0	151,9	148,6	136,0	133,9	131,9	-11,2
buitenland		140,5	135,8	144,6	135,8	122,0	129,8	147,2	144,0	131,7	130,5	127,2	-11,7
Verbruiksprijs		166,1	157,0	168,9	157,9	141,6	154,9	173,5	171,9	157,8	155,2	151,6	-11,8
import		180,9	165,5	179,4	167,8	148,7	166,4	185,4	184,0	169,7	167,1	162,3	-11,8
Productie (volume gemiddelde dag)		113,1	111,9	117,3	110,2	115,3	121,2	114,6	121,8	118,4	119,5	125,7	3,2
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		113,0	114,1	120,0	113,3	112,7	.	.	.	.	.	.	4,1
Aantal bedrijven ²⁾	1000	2,0	2,0	.	.	1,9	.	.	.	.	.	.	.
Uitgesproken faillissementen	1	28	30	8	8	11	.	.	.	.	.	.	.
Aantal werkdagen	1	254	254	61	65	63	61	22	20	20	21	20	.
Energieverbruik	PJ	847	.	207	211	.	.	.	.	.	.	.	.

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 5.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		2000	2001	2001			2002		2001		2002		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		6	-7	-8	-9	-16	10	9	-26	-21	10	-3	0
binnenlandse markt		5	-9	4	-18	-26	10	4	-24	-38	-1	-3	-5
buitenlandse markt		6	-6	-13	-5	-9	10	11	-25	-11	15	-6	2
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	-4	-13	0	-10	12	8	-13	7	5	23	4
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,9	84,7	85,1	84,8	83,5	85,1	85,1					84,6
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	79	81	82	76	80	87	87					83
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	14	13	19	16	8	7					13
tekort aan arbeid	%	6	3	3	3	1	3	2					2
te geringe productiecapaciteit	%	4	0	0	0	0	0	1					0
overige belemmeringen	%	7	3	2	2	3	2	3					3
Orderpositie	⁴⁾	100,0	97,5	98,2	96,5	95,1	95,6	97,4	97,9	96,7	98,2	97,8	96,2
Beoordelingen:													
orderontvangst		1	-11	-12	-15	-14	-10	-8	-15	-14	-3	-10	-11
orderpositie totaal		5	-9	-11	-12	-12	-8	-4	-13	-12	-5	-5	-9
orderpositie buitenland		8	-9	-10	-12	-11	-5	-2	-15	-12	-4	-4	-7
productiecapaciteit		-6	7	5	8	14	3	3					7
voorraden gereed product		-3	6	6	7	6	6	3	6	8	3	3	5
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		-5	-5	-4	-6	-4	-8	-2					-5
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		3	-4	-9	-5	-1	3	1					-1
buiten Europese Unie		5	-4	-6	-11	-2	1	5					-2
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		13	2	-5	-1	12	11	12					9
bedrijvigheid komende 3 mnd		8	5	1	6	7	13	4	1	5	-3	6	8
verkoopprijs komende 3 mnd		19	-7	-12	-11	-11	5	14	-24	-5	17	15	1
personeelssterkte komende 6 mnd		0	-4	-1	-9	-8	-11	-9					-9
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,4	-0,3	-0,3	-0,5	-0,8	-0,7	,					-0,5

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 5.3

Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw		4e kw	1e kw ¹⁾
mln euro							
Chemische producten en synthetische of kunstmatige vezels	24	31 353	8 204	30 835	8 021	7 129	7 153
w.v.							
Industriële gassen	24.11	226	58	x	60	x	x
Kleurstoffen en pigmenten	24.12	371	81	334	95	73	84
w.o.							
Kleur- en verfstoffen, preparaten en luminoforen (excl. op basis van titaanoxide, of chroom- of cadmiumverbindingen)	24.12.24.70	80	17	82	22	17	21
Overige anorganische chemische basisproducten	24.13	930	233	920	241	230	212
Overige organische chemische basisproducten	24.14	9 649	2 651	9 076	2 462	1 901	1 950
w.o.							
Cycloalkanen, cycloalkenen en cycloterpenen, excl. cyclohexaan	24.14.12.15	55	16	62	16	14	18
Benzeen	24.14.12.23	367	107	329	96	65	.
Esters van azijnzuur, excl. ethyl- en vinylacetaat	24.14.32.19	33	9	38	10	8	9
Mono-, di-, trichloorazijnzuur, propionzuur, boterzuur, valeriaanzuur en zouten of esters daarvan	24.14.32.20	67	18	78	20	18	20
Verzadigde eenw. acyclische carbonzuren, incl. zouten en esters daarvan, excl. azijn-, miere-, propion-, boter-, valeriaan-, palmitine -, stearinezuur	24.14.32.80	67	x	32	9	8	8
Carbonzuren met andere zuurstofhoudende groepen en derivaten daarvan, excl. citroenzuur en derivaten daarvan	24.14.34.75	130	33	81	20	20	.
Aminoverbindingen met zuurstofhoudende groepen, excl. aminoalcoholen, lysine en glutaminezuur	24.14.42.90	127	30	117	29	26	28
2,2'-oxydiethanol (diethyleenglycol)	24.14.63.33	53	x	54	12	14	20
Etheralcoholen en halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan, excl. diethyleenglycol	24.14.63.39	148	40	161	42	x	x
Naftaleen en mengsels van aromatische koolwaterstoffen	24.14.73.40	265	x	x	x	x	53
Olie en andere olieproducten, uit de distillatie van steenkoolteer, excl. benzol, toluol, xylol, naftaleen, creosootolie en mengsels van aromaten	24.14.73.67	68	16	65	19	x	15
Kunstmeststoffen en stikstofverbindingen	24.15	1 079	289	1 069	320	244	222
w.o.							
Ammoniak, watervrij (100% N)	24.15.10.75	208	48	172	56	32	x
Meststoffen met stikstof, fosfor en kalium, met meer dan 10 gewichtpercenten stikstof (100% effectieve stof)	24.15.80.23	114	34	93	36	20	x
Kunststoffen in primaire vormen	24.16	7 553	1 952	7 350	1 931	1 714	1 699
w.o.							
Copolymeren van acrylonitril, butadien en styreen (ABS), in primaire vormen	24.16.20.70	196	51	188	54	43	46
Polymeren van styreen, in primaire vormen, excl. polystyreen, SAN en ABS	24.16.20.90	176	50	207	53	49	51
Polyethyleenglycolen en andere polyetheralcoholen, in primaire vormen	24.16.40.15	384	95	459	104	129	121
Verzadigde polyesters n.e.g., in primaire vormen	24.16.40.90	304	76	217	68	40	58
Acrylpolymeren, in primaire vormen, excl. polymethylmethacrylaat	24.16.53.90	233	57	255	64	52	62
Synthetische rubber in primaire vormen	24.17	x	x	x	x	x	x
Verdelingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw	24.2	204	40	204	56	46	54
Verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek	24.3	1 647	399	1 633	410	399	419
w.o.							
Verf en vernis, op basis van acryl- of vinylpolymeren, in waterige systemen	24.30.11.50	196	49	201	53	46	46
Verf en vernis, op basis van andere synthetische polymeren dan acryl- of vinylpolymeren, in waterige systemen	24.30.11.70	32	9	51	12	12	.
Verf en vernis oplossingen van polyesters met max. 50 gew. % oplosmiddel, niet-waterige systemen	24.30.12.29	221	48	208	52	49	53
Verf- en vernisoplossingen van acryl- of vinylpolymeren met meer dan 50 gew. % oplosmiddel, niet-waterige systemen	24.30.12.30	53	13	51	12	12	13
Verf en vernis oplossingen van acryl- of vinylpolymeren met max. 50 gew. % oplosmiddel, niet- waterige systemen	24.30.12.50	30	7	26	7	6	7
Verf en vernis oplossingen op basis van synth. polymeren met max. 50 gew.% oplosmiddel, niet-waterige systemen, excl. van acryl- of vinylpolymeren	24.30.12.90	242	55	232	58	57	57
Bereide pigmenten, opacificeermiddelen en verfstoffen (bijv. voor keramiek)	24.30.21.30	57	14	58	14	13	14
Niet-vuurvaste preparaten voor het bestrijken of bepleisteren van metselwerk	24.30.22.60	70	17	69	16	17	17
Zwarte drukinkt	24.30.24.50	20	5	25	7	7	6
Drukinkt, excl. zwarte drukinkt	24.30.24.70	219	56	216	55	57	55

Tabel 5.3 (vervolg)
Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

	Code	2000	2001	2002			
		4e kw	1e kw	4e kw	1e kw ¹⁾		
		<i>mln euro</i>					
<i>Farmaceutische grondstoffen</i>	24.41	677	173	712	190	157	.
<i>Farmaceutische producten</i>	24.42	4 514	1 204	4 890	1 143	1 270	1 234
w.o.							
Geneesmiddelen met penicillinen of streptomycinen in afgemeten hoeveelheden, dan wel opge maakt voor de verkoop in het klein	24.42.11.60	62	18	77	18	20	22
Geneesmiddelen met andere antibiotica dan penicillinen of streptomycinen, in afgemeten hoeveelheden, dan wel opge maakt voor de verkoop in het klein	24.42.11.80	40	12	39	11	10	10
<i>Glycerol, zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen</i>	24.51	696	173	675	171	166	132
w.o.							
Was- en reinigingsmiddelen, opge maakt voor de verkoop in het klein	24.51.32.50	163	41	180	46	44	28
Was- en reinigingsmiddelen, n.o.v.k.	24.51.32.70	73	18	70	18	17	.
Preparaten voor het parfumeren van of het neutraliseren van geuren in vertrekken	24.51.41.00	37	8	x	x	x	.
<i>Parfums en cosmetische artikelen</i>	24.52	264	71	274	68	65	.
w.o.							
Schoonheids- en verzorgingsmiddelen, excl. voor het opmaken van lippen en ogen, de verzorging van handen of voeten, poeder voor cosmetisch gebruik	24.52.15.00	44	11	43	11	10	.
<i>Kruit en springstoffen</i>	24.61	x	x	x	x	x	x
<i>Lijm en gelatine</i>	24.62	255	64	261	66	62	63
w.o.							
Lijm, excl. op basis van caseïne, caseïnat en, albuminen, albuminaten, gelatine, beenderen of zetmeel	24.62.10.95	155	38	164	41	40	37
<i>Etherische oliën</i>	24.63	385	92	425	103	104	123
w.o.							
Mengsels van reukstoffen voor de voedingsmiddelen- en drankenindustrie	24.63.10.75	276	61	288	71	69	83
<i>Fotochemische producten</i>	24.64	882	205	848	179	200	213
<i>Informatiedragers waarop niets is opgenomen</i>	24.65	x	x	x	x	x	x
<i>Andere chemische producten, niet eerder genoemd</i>	24.66	1 178	298	1 202	309	298	304
w.o.							
Reactie-initiatoren, -versnellers en katalytische preparaten, n.e.g.	24.66.46.60	191	52	x	x	68	x
Producten van rubber of kunststof	25	4 774	1 188	4 677	1 197	1 147	1 117
w.v.							
<i>Producten van rubber</i>	25.1	475	124	449	116	116	107
w.o.							
Gegoten artikelen van niet-geharde ge vulcaniseerde rubber, excl. voor motorvoertuigen	25.13.73.60	63	16	57	15	11	12
<i>Platen, vellen, buizen en profielen van kunststof</i>	25.21	1 894	474	1 846	469	449	436
w.o.							
Stijve buizen en slangen, van polyethyleen	25.21.21.53	85	19	70	18	17	16
Stijve buizen en slangen, van polyvinylchloride	25.21.21.57	178	43	169	43	40	39
Niet-stijve buizen en slangen van kunststof, versterkt of op andere wijze gecombineerd met andere stoffen, excl. flexibele met drukweerstand minder dan 27,6 Mpa	25.21.22.50	48	14	48	13	12	11
Hulpstukken voor buizen en slangen, van kunststof	25.21.22.70	139	32	129	32	32	30
Platen, foliën e.d. van kunststof zonder celstruct., niet versterkt met andere stoffen, van polyethyleen, dikte max. 0,1 mm, niet vezelversterkt	25.21.30.10	254	63	226	63	55	51
Platen, foliën e.d. van polyurethanen met celstructuur	25.21.41.50	147	35	146	36	39	36
Platen, foliën e.d. van kunststoffen, met celstructuur, excl. van polystyreen, polyvinylchloride, polyurethanen of geregenereerde cellulose	25.21.41.80	94	23	106	27	25	27
Platen, foliën e.d. van kunststof zonder celstruct., versterkt of gecombineerd, excl. van polymerisatieproducten door herschikking, condensatie of additie	25.21.42.80	56	12	57	14	14	15
<i>Verpakkingsmateriaal van kunststof</i>	25.22	918	224	919	234	216	223
w.o.							
Vuilniszakken, draagtassen en andere zakken van polyethyleen	25.22.11.00	238	59	240	61	55	60
Vuilniszakken, draagtassen en andere zakken van kunststof, excl. van polyethyleen	25.22.12.00	54	14	52	13	13	12
Dozen, bakken, kisten en dergelijke artikelen van kunststof	25.22.13.00	240	56	253	67	59	58
Flessen, flacons en dergelijke artikelen van kunststof, max. 2 l	25.22.14.50	106	26	111	26	24	21
Stoppen, deksels en andere sluitingen, van kunststof	25.22.15.27	44	11	40	11	9	10
Vaten, containers of pallets voor vervoer, opslag of verpakking, van kunststof	25.22.15.40	209	51	191	48	47	51

Tabel 5.3 (slot)
Industriële verkopen: chemische producten en producten van rubber of kunststof

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw		4e kw	1e kw ¹⁾
mln euro							
Kunststofartikelen voor de bouw	25.23	489	119	516	133	132	122
w.o.							
Deuren en ramen, deur- en raamkozijnen, drempels voor deuren en vensterbanken, van kunststof	25.23.14.50	151	40	163	39	45	.
Uitrustingsstukken van kunststof voor gebouwen, zoals kabelgoten of rawl- en andere pluggen, excl. garnituren en beslag	25.23.15.90	41	10	59	11	17	9
Geprefabriceerde bouwwerken van kunststof	25.23.20.00	37	9	40	11	10	7
Overige producten van kunststof	25.24	998	248	945	244	233	229
w.o.							
Tafelkleden, bakjes voor levensmiddelen en ander keuken- en tafelgerei van kunststof	25.24.23.20	104	25	112	24	30	29
Huishoudelijke en toiletartikelen van kunststof, excl. van geregenereerde cellulose, ook excl. keuken- of tafelgerei	25.24.23.70	69	15	68	19	17	.
Artikelen van kunststof en van fysisch gewijzigde natuurlijke harsen, niet uit vellen, excl. kleding (toebehoren), beslag voor meubelen, beeldjes, schoolbehoeften	25.24.28.70	357	90	330	93	77	74
Onderdelen van kunststof voor automobielen, tractors, rijwielen, motorrijwielen en andere voertuigen voor vervoer over land	25.24.90.60	102	27	110	28	29	29

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

De daling van zowel de productie als omzet die zich al sinds het derde kwartaal van 2001 voordoet in de metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie zwakt in het tweede kwartaal van 2002 af. In juli blijven de bedrijvigheid en de waarde van de orderontvangst stabiel ten opzichte van juni. Met de orderontvangst en de orderpositie zijn de producenten in juli wat meer tevreden dan in juni. Voor augustus tot en met oktober verwachten de producenten een toename van de bedrijvigheid. Wel denkt per saldo bijna een op de tien ondernemers dat het personeelsbestand zal krimpen.

Productiedaling vlakkt af

Het volume van de gemiddelde dagproductie van de metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie ligt in de eerste helft van 2002 bijna 9% lager dan in de eerste zes maanden van vorig jaar. Wel vlakkt de productiedaling in de eerste helft van 2002 af. In het eerste kwartaal daalt het productievolume met bijna 10%, terwijl dit in het tweede kwartaal bijna 8% kleiner is. Dit is met name het gevolg van de minder grote productiedalingen van bijna 7% in mei en van ruim 5% in juni.

Omzet daalt in mei en juni

In mei en juni van dit jaar is de totale omzet van deze branche lager dan in de overeenkomstige maanden van vorig jaar. Ook het volume van de gemiddelde dagomzet, dat al sinds september elke maand daalt ten opzichte van dezelfde maand een jaar eerder, laat in deze maanden een daling zien. De dalingen van de omzet en het volume van de gemiddelde dagomzet zijn in het tweede kwartaal minder groot dan in het eerste kwartaal. De omzet is in het eerste kwartaal 9% lager en in het tweede kwartaal ruim 5% lager dan in de overeenkomstige kwartalen van 2001. Voor het volume van de gemiddelde dagomzet is dit een min van ruim 7% en een min van bijna 6%. Overigens heeft met name april een positief effect op de uitkomsten van het tweede kwartaal.

In de eerste helft van dit jaar is de totale omzet zo'n 7% lager dan in de eerste helft van 2001. De daling van het volume van de gemiddelde dagomzet is nagenoeg even groot. Op de binnenlandse markt neemt de omzet met ruim 6% af en op de buitenlandse met bijna 8%. De daling van het volume van de gemiddelde dagomzet is op de binnenlandse markt met ruim 7% juist groter dan de ruim 6% op de buitenlandse markt. Dit is het gevolg van de tegengestelde prijsontwikkeling op de binnen- en buitenlandse markt.

Buitenlandse orderontvangst stijgt in juni

De waarde van de buitenlandse orderontvangst stijgt in juni 2002 met 10% ten opzichte van juni 2001. Toen was juist sprake van een daling van de buitenlandse orderontvangst van ruim 20%. De

waarde van de binnenlandse orderontvangst is nagenoeg gelijk aan die van juni vorig jaar. Per saldo ligt de totale waarde van de orderontvangst bijna 6% hoger.

Vergeleken met de overeenkomstige kwartalen van 2001 is de ontwikkeling van de totale orderontvangst omgeslagen van een daling van ruim 6% in het eerste kwartaal in een toename van ruim 2% in het tweede kwartaal. Voor het eerste halfjaar betekent dit dat de waarde van de orderontvangst ruim 2% lager is dan in de eerste helft van 2001.

Bezettingsgraad blijft op peil

Uit de Conjunctuurtest van juni blijkt dat de bezettingsgraad van het machinepark nagenoeg gelijk is aan die van maart. Net als in maart meldt ook in juni een op de vijf producenten productiebelemmeringen te ondervinden. De grootste belemmering is "onvolgende vraag". Verder geven de producenten aan dat hun concurrentiepositie op de buitenlandse markt gelijk is gebleven. Daarentegen vinden ze die op de binnenlandse markt enigszins verslechterd.

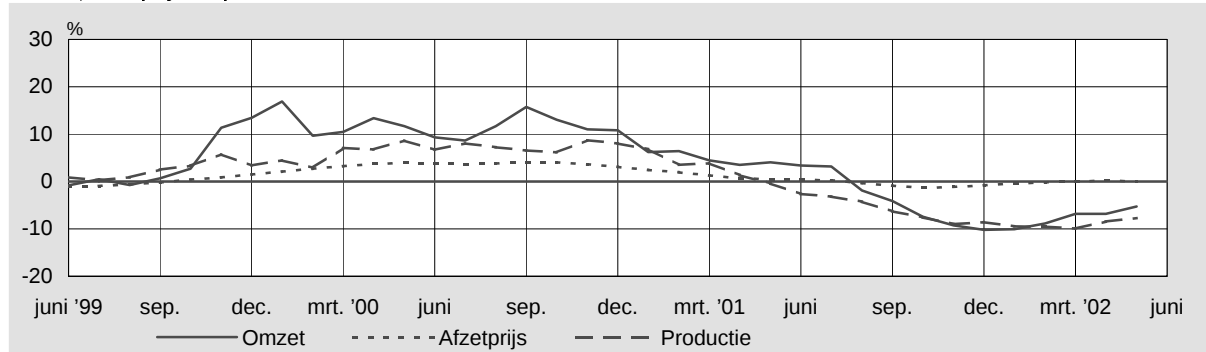
Bedrijvigheid en orderontvangst blijven gelijk

Na een toename van de bedrijvigheid in juni blijft deze in juli stabiel ten opzichte van juni. Ook de waarde van de orderontvangst is in juli gelijk aan die van juni. Hierdoor kan de index van de orderpositie nog gering oplopen tot 91,9. De producenten zijn met de orderontvangst en de orderpositie iets meer tevreden dan in juni. Vooral over de buitenlandse orderpositie is de tevredenheid toegenomen. Verder loopt het percentage fabrikanten dat de voorraad gereed product te groot vindt enigszins terug.

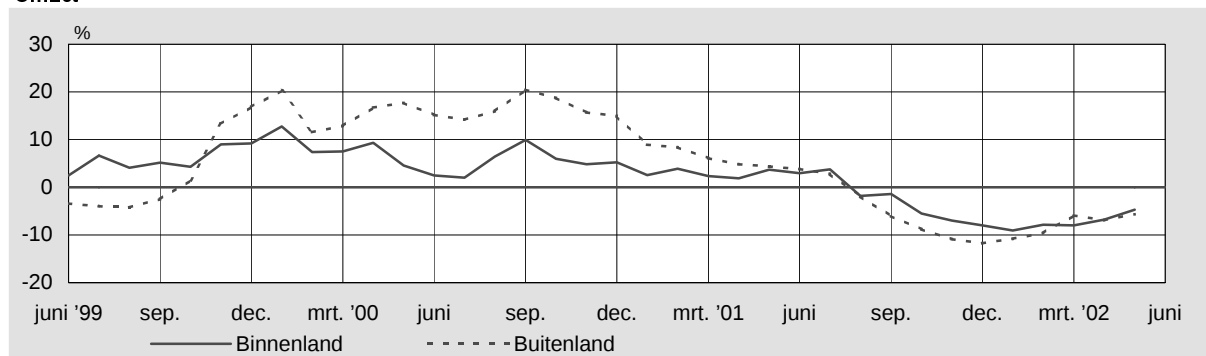
Verwachtingen

In de Conjunctuurtest van juni geven de ondernemers aan een toename van de buitenlandse afzet te verwachten in het derde kwartaal. Volgens die van juli voorzien ze voor de periode augustus tot en met oktober een toenemende bedrijvigheid bij licht hogere afzetprijzen. Toch verwacht per saldo nog bijna 10% van de ondernemers dat de personeelssterkte in de periode augustus tot en met oktober zal afnemen.

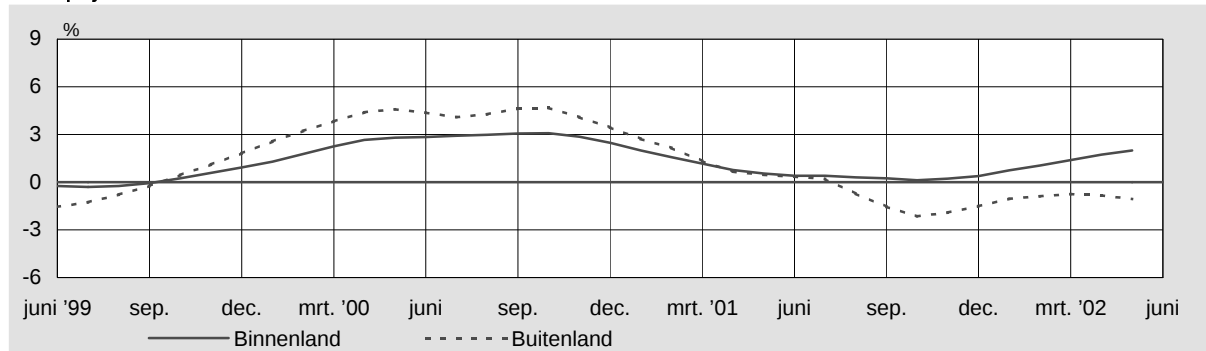
Omzet, afzetprijs en productie

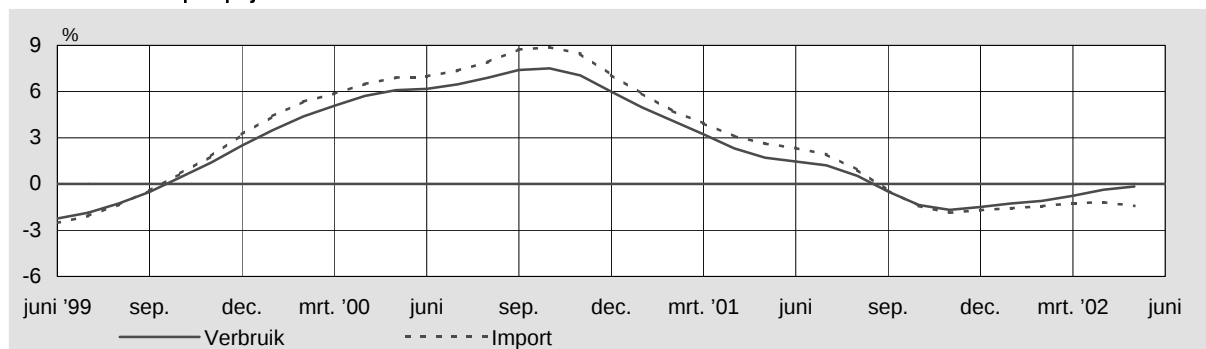
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 6.1

Kerngegevens: Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

Reikengegevens: metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2001		2002		2001		2002			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		139,8	138,6	144,6	127,2	124,7	136,7	149,7	150,4	133,7	135,3	141,1	-6,1
binnenland		139,2	138,2	144,2	127,6	126,5	137,3	151,0	145,4	133,4	138,3	140,0	-3,7
buitenland		140,3	138,9	144,9	127,0	123,3	136,3	148,7	154,0	133,9	133,2	141,9	-7,8
Ontvangen orders (waarde)		140,0	143,1	132,4	121,8	129,3	135,3	145,8	130,3	127,0	141,3	137,7	5,7
binnenland		134,4	142,4	132,3	121,7	131,6	134,9	140,1	127,4	127,8	150,1	127,0	-0,3
buitenland		144,3	143,6	132,5	121,8	127,6	135,6	150,0	132,5	126,4	134,8	145,7	10,0
Afzetprijs		105,8	106,1	106,4	106,1	106,2	106,5	106,4	106,5	106,4	106,6	106,4	-0,1
binnenland		106,3	107,0	106,9	107,1	108,2	109,0	106,8	106,9	108,7	109,1	109,1	2,1
buitenland		105,5	105,5	106,1	105,5	105,0	105,0	106,1	106,4	105,1	105,1	104,8	-1,5
Verbruiksprijs		106,6	107,8	107,8	108,1	107,0	107,7	107,8	108,0	107,5	107,8	107,7	-0,3
import		106,8	108,5	108,9	108,8	107,0	107,3	108,9	109,2	107,6	107,4	107,0	-2,0
Productie (volume gemiddelde dag)		119,9	116,8	126,3	105,3	109,3	116,6	120,3	126,5	117,7	112,2	119,9	-5,2
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		119,9	117,7	119,7	109,8	112,2	.						-8,7
Aantal bedrijven ²⁾	1000	17,3	18,9			19,5							
Uitgesproken faillissementen	1	176	220	38	59	69	.						
Aantal werkdagen	1	254	254	61	65	63	61	22	20	20	21	20	
Energieverbruik	PJ	194	.	47	46	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 6.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Metaal-, elektrotechnische- en transportmiddelenindustrie

	Eenheid 2)	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		2000	2001	2001			2002		2001		2002		laatste 12 mnd.
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		6	-5	-2	-12	-3	-1	5	-4	-5	4	0	-3
binnenlandse markt		4	-3	3	-6	-9	-6	-2	2	-1	-6	-2	-6
buitenlandse markt		6	-6	-6	-16	1	2	6	-9	-9	5	0	-1
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	-3	0	-7	-5	-1	4	2	-5	8	-2	-2
Bezettingsgraad 3)	%	82,8	82,6	83,5	81,6	81,5	80,2	80,3					80,9
Productiebelemmeringen 3)													
geen	%	79	80	82	79	79	80	80					80
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	5	12	10	14	16	15	13					15
tekort aan arbeid	%	10	4	5	4	2	1	3					3
te geringe productiecapaciteit	%	2	1	1	1	1	1	1					1
overige belemmeringen	%	4	2	2	2	2	3	3					3
Orderpositie	4)	100,5	94,9	96,4	92,3	91,0	90,6	91,9	94,8	94,0	91,5	91,9	91,3
Beoordelingen:													
orderontvangst		0	-11	-8	-13	-19	-17	-13	-10	-6	-14	-11	-16
orderpositie totaal		8	-7	-5	-7	-18	-12	-10	-8	-3	-8	-3	-12
orderpositie buitenland		10	-7	-5	-7	-17	-10	-5	-9	-6	-3	3	-9
productiecapaciteit		-2	6	4	8	10	13	9					10
voorraden gereed product		2	7	7	7	9	8	8	7	5	9	7	8
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		4	0	2	-4	2	-2	-6					-3
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		2	1	8	2	-4	-2	2					-1
buiten Europese Unie		5	-1	5	0	-5	-1	1					-1
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		17	-5	-5	-8	-7	14	12					3
bedrijvigheid komende 3 mnd		10	0	2	-3	-7	8	10	-1	1	8	12	3
verkoopprijs komende 3 mnd		8	2	2	-1	2	4	4	-3	2	5	0	2
personeelssterkte komende 6 mnd		6	-11	-8	-19	-19	-14	-11					-16
toe- of afname personeelssterkte	%	0,5	-1,0	-0,7	-2,2	-1,8	-1,2	.					-1,3

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 6.3

Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	2000	2001	2002
		4e kw	1e kw	4e kw 1e kw ¹⁾
<i>mln euro</i>				
Metalen in primaire vorm en metaalproducten uit eerste verwerking	27	.	.	.
w.o.				
Buizen en hulpstukken (fittings) van gietijzer	27.21	x	x	x
Buizen en hulpstukken (fittings) van staal	27.22	x	x	309 79 77
Getrokken draad uit ijzer of staal	27.34	67	20	71 18 16 18
Aluminium en werken van aluminium	27.42	1 497	391	1 502 416 328 379
w.o.				
Ruw aluminium (blokken e.d.) van gelegeerd secundair aluminium	27.42.11.55	160	45	146 49 25 30
Staven en profielen, incl. holle profielen, van gelegeerd aluminium	27.42.22.50	310	72	300 85 64 121
Lood, tink en zink en werken daarvan	27.43	x	x	x
Werken van koper	27.44	290	83	261 82 58 54
Gieten van ijzer	27.51	206	54	203 53 50 .
Gieten van lichte metalen	27.53	168	44	187 52 45 59
w.o.				
Gegoten onderdelen van lichte non-ferro metalen, excl. voor voertuigen, machines, aandrijvingselementen, kussenblokken of assen	27.53.10.90	102	28	120 32 30 28
Producten van metaal, excl. machines en apparaten	28	9 091	2 462	9 356 2 179 2 442 2 124
w.o.				
Metalen constructiewerken en delen daarvan	28.11	3 488	987	3 382 732 937 788
w.o.				
Geprefabriceerde bouwwerken van ijzer of staal, zoals broeikassen, warenhuizen, bedrijfsgebouwen, loodsen, serres, wachthuisjes ofabri's e.d.	28.11.10.30	457	138	460 90 132 98
Geprefabriceerde bouwwerken van aluminium, zoals broeikassen, warenhuizen, bedrijfsgebouwen, loodsen, serres, wachthuisjes ofabri's e.d.	28.11.10.50	100	27	79 14 23 15
Bruggen en brugdelen, van ijzer of van staal	28.11.21.00	82	35	89 12 42 .
Vakwerkmasten en andere masten, van ijzer of staal, excl. scheepsmasten	28.11.22.00	55	18	64 12 23 14
Constructiewerken hoofdzakelijk bestaand uit plaatmateriaal van ijzer of staal, met isolerende tussenlaag, zoals puien, gevels, plafonds, vloeren of scheidingswanden, excl. waterbouwkundige constructiewerken	28.11.23.40	171	48	190 42 51 38
Constructiewerken hoofdzakelijk bestaand uit plaatmateriaal van ijzer of staal, zonder isolerende tussenlaag, zoals puien, gevels, plafonds, vloeren of scheidingswanden, excl. waterbouwkundige constructiewerken	28.11.23.50	135	35	128 30 33 26
Constructiewerken en delen hiervoor, van ijzer of staal, vrijwel geen platen, zoals luchtkanalen, hekwerken, pijp- en transportleidingen, skeletten, spanten, magazijnrekken, e.d., excl. waterbouwkundige constructiewerken	28.11.23.60	1 849	497	1 805 392 486 382
Constructiewerken en delen hiervoor, van aluminium	28.11.23.70	566	162	477 124 117 189
Metalen constructiewerken voor de bouw	28.12	427	122	441 101 130 97
w.o.				
Deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor en drempels, van ijzer of staal	28.12.10.30	178	51	174 42 52 41
Deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor en drempels, van aluminium	28.12.10.50	249	72	267 59 78 56
Tanks, reservoirs en bergingsmiddelen van metaal	28.21	257	76	361 68 110 .
w.o.				
Kuipen, tanks, inhoud > 300 l, niet inwendig bekleed of voorzien van warmte-isolerende bekleding, van ijzer/staal, voor vloeistof, excl. vloeibare gassen	28.21.11.30	36	8	45 9 13 10
Kuipen, reservoirs, tanks, silo's, inhoud > 300 l, voor vaste stoffen, van ijzer of staal	28.21.11.50	x	9	32 6 10 x
Radiatoren en ketels voor centrale verwarming	28.22	505	142	519 115 156 111
w.o.				
Radiatoren, convectoren, panelen en delen daarvan, van ijzer of staal, excl. voor elektrische verwarming en excl. steunen, afsluiters, buizen e.d.	28.22.11.50	97	26	94 23 28 .
Verwarmingsketels voor centrale verwarming, lagedrukstoomketels e.d.	28.22.12.00	380	107	395 84 119 82
Stoomketels, excl. warmwaterketels voor centrale verwarming	28.3	206	47	463 77 102 .
Smeden, persen, stampen en profielwalsen van metaal; poedermetallurgie	28.4	1 075	282	1 098 315 260 240
w.o.				
Delen van stampwerk van staal, excl. voor machines of voertuigen	28.40.12.80	99	24	79 22 17 21
Pers-, trek- en stansdelen van staal voor voertuigen voor vervoer over land	28.40.13.10	334	89	369 102 86 85
Pers-, trek- en stansdelen van staal voor machines, excl. voor voertuigen voor vervoer over land, zuigermotoren of aandrijvings-elementen	28.40.13.30	62	17	62 17 16 14
Pers-, trek- en stansdelen van staal voor elektrotechnische producten	28.40.13.40	61	16	77 19 19 18
Pers-, trek- en stansdelen van staal, excl. voor landvoertuigen, machines of elektrotechnische producten	28.40.13.50	375	97	407 126 96 77
Pers-, trek- en stansdelen van non-ferrometalen	28.40.13.70	82	22	59 19 13 16

Tabel 6.3 (vervolg)
Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	2000	2001	2002			
		4e kw	1e kw	4e kw	1e kw ¹⁾		
		<i>mln euro</i>					
Oppervlaktebehandeling van metaal	28.51	462	121	483	121	117	104
w.o.							
Het verzinken, vertinnen, verkoperen, verloden e.d. van metalen, d.m.v. (thermisch) dompelen	28.51.11.30	91	25	89	22	21	19
Het aanbrengen van metallische lagen door middel van elektro-chemisch verchromen, vernikkelen, incl. hardverchromen, verkoperen, cadmeren e.d.	28.51.11.90	57	16	39	11	9	8
Het aanbrengen van niet-metallische lagen: lak- en poederspuiten, moffelen, emaileren e.d.	28.51.22.30	192	49	198	51	49	45
Oppervlaktebewerking van metalen, excl. plastificeren, fosfateren, lakken, anodiseren, harden, metalliseren	28.51.22.90	55	14	77	17	17	16
Algemene metaalbewerking	28.52	369	104	395	100	95	82
w.o.							
Gedraaide, geslepen, gelaste e.d. metaalproducten, zoals delen voor kernreactoren, stoomketels, machines, toestellen of mechanische werktuigen	28.52.10.33	120	34	136	35	31	22
Gedraaide, geslepen, gelaste e.d. metaalproducten, zoals delen voor elektrotechnische producten	28.52.10.53	49	14	50	11	13	11
Gedraaide, geslepen, gelaste e.d. metaalproducten, zoals delen voor optische, fotografische, medische, meet- en regelapparatuur	28.52.10.55	73	20	74	20	19	19
Scharen, messen en bestek	28.61	x	x	x	x	x	x
Gereedschap	28.62	206	62	211	53	55	57
w.o.							
Stamp-, pers- en stansgereedschappen voor metaalbewerking	28.62.50.33	69	22	72	18	22	21
Hang- en sluitwerk	28.63	x	x	x	x	x	x
w.o.							
Cilindersloten voor deuren van gebouwen van onedel metaal, mechanisch of elektrisch	28.63.12.30	48	x	45	12	10	13
Garnituren, beslag e.d. artikelen voor gebouwen, van onedel metaal	28.63.14.40	46	11	40	11	10	11
Stalen vaten e.d.	28.71	109	26	115	31	27	29
w.o.							
Reservoirs, vaten, bussen e.d. verpakkingsmidd., inhoud 50 t/m 300 l, al dan niet bekleed of geïsoleerd, van ijzer/staal, excl. voor gecompriëerd/vloeibaar gas	28.71.11.00	x	x	88	x	22	22
Bergingsmiddelen van lichtmetaal	28.72	513	135	516	132	122	134
Artikelen van draad	28.73	366	86	314	77	79	94
Bouten, schroeven, moeren, kettingen en veren	28.74	135	33	135	38	33	29
Overige producten van metaal, n.e.g.	28.75	781	195	749	173	178	179
w.o.							
Werken van ijzer/staal, zoals zonwering, troggen voor kneden/mengen, looprekken, gereedschapkasten, botaniseertrommels, contactverbinding voor optische vezelkabel	28.75.27.49	79	19	74	18	17	17
Werken van aluminium, zoals kettingen, lijstwerkprofielen, afvoerbuizen, binnen- en buitenzonwering, excl. van gegoten aluminium en excl. spijkers, nagels e.d.	28.75.27.55	184	34	170	39	35	35
Verkeersborden, straatnaamborden, uithangborden e.d. borden, van onedel metaal, excl. borden voorzien van lichtbron	28.75.27.87	71	17	44	12	10	12
Machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	29	12 574	3 798	11 670	2 660	3 318	2 415
w.o.							
Motoren en turbines, excl. voor luchtvaartuigen, motorvoertuigen en bromfietsen	29.11	447	118	564	99	133	138
w.o.							
Revisie, reparatie en onderhoud van verbrandingsmotoren en turbines, excl. voor luchtvaartuigen, motorvoertuigen en motorrijwielen	29.11.92.00	234	71	257	58	68	73
Pompen en compressoren	29.12	846	248	948	213	260	211
w.o.							
Hydraulische motoren en krachtmachines, rechtlijnig werkend, excl. hydraulische systemen	29.12.11.35	82	28	94	16	35	16
Delen van pompen en elevatoren voor vloeistoffen	29.12.42.00	92	27	113	25	26	25
Delen van lucht- en vacuümpompen, compressoren, ventilatoren en afzuigkappen waarvan de langste horizontale zijde maximaal 120 cm is	29.12.43.00	56	10	64	15	15	24
Revisie, reparatie en onderhoud van hydraulisch- en pneumatische motoren en systemen, pompen en compressoren	29.12.92.00	92	25	72	14	22	20

Tabel 6.3 (vervolg)
Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw		4e kw	1e kw ¹⁾
mln euro							
Kranen en dergelijke artikelen	29.13	296	75	331	76	93	82
w.o.							
Vlinderkleppen	29.13.13.75	71	17	80	19	20	x
Kranen, excl. sanitaire, voor C.V., regel-, schuif-, klep- en kogelafsluiters, plugkranen, vlinderkleppen of membraanafsluiters	29.13.13.80	45	12	51	10	15	x
Lagers, getande overbrengingen en drijfwerkelementen	29.14	167	44	185	47	45	42
Hijs-, hef- en transportwerktuigen	29.22	1 600	425	1 656	399	450	377
w.o.							
Kranen, hijsmachines en -toestellen ontworpen voor montage op een wegvoertuig (hoog en laagwerkers)	29.22.14.60	92	24	96	27	23	22
Elektrisch aangedreven personen- en goederenliften, incl. bakkenliften	29.22.16.30	171	47	134	41	36	34
Continu werkende transportinrichtingen met banden voor stort- en stukgoederen, excl. pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik	29.22.17.70	114	22	109	24	31	23
Continu werkende transportinrichtingen met rollenbanen/castors, excl. pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik	29.22.17.93	37	10	67	x	16	14
Continu werkende transportinrichtingen, excl. met bakken, banden en rollenbanen/castors of pneumatisch werkend of speciaal ontworpen voor ondergronds gebruik	29.22.17.95	90	26	124	27	36	.
Hef-, hijs-, laad- en losmachines en -toestellen, incl. laadtoestellen voor hoogovens en manipulators voor smeedinrichtingen	29.22.18.70	220	x	78	13	26	33
Delen van hefwerktuigen, hefurucks en transportwagentjes met hef en hanteerinrichting, transport-, laad-.en losinrichtingen of toestellen	29.22.19.30	113	27	164	58	28	21
Revisie, reparatie en onderhoud van hef-, hijs- en transportwerktuigen (incl. goederen- en personenliften)	29.22.92.00	237	66	247	54	69	63
Machines en apparaten voor koeltechniek en klimaatregeling, voor niet- huish. gebruik	29.23	815	231	778	192	194	163
w.o.							
Warmtewisselaars	29.23.11.30	73	20	79	19	22	12
Toestellen voor het filtreren of zuiveren van lucht	29.23.14.10	81	23	73	21	18	20
Het installeren van machines en apparaten voor de industriële koeltechniek en klimaatregeling	29.23.91.00	201	60	172	42	41	38
Revisie, reparatie en onderhoud van machines en apparaten voor de industriële koeltechniek en klimaatregeling	29.23.92.00	110	31	104	25	27	23
Overige machines en apparaten voor algemeen gebruik, n.e.g.	29.24	1 360	381	1 369	314	374	272
w.o.							
Toestellen voor het filtreren of zuiveren van water	29.24.12.30	146	45	113	21	37	.
Verpakkingsmachines, excl. voor het vullen, sluiten, capsuleren of etiketteren van verpakkingen en het persen van koolzuur in dranken	29.24.21.70	187	51	173	38	47	36
Thermische apparaten, inrichtingen en systemen voor de industrie	29.24.40.70	165	46	212	47	56	40
Onderdelen voor filters en toestellen voor het filteren of zuiveren van vloeistoffen, lucht en andere gassen	29.24.52.50	43	11	39	10	11	8
Onderdelen voor machines en toestellen van metaal, excl. elektrische of voorzien van elektrische onderdelen n.e.g.	29.24.54.00	397	109	379	99	95	86
Revisie, reparatie en onderhoud van overige machines en apparaten voor algemeen gebruik, n.e.g.	29.24.92.00	191	58	175	43	51	.
Andere machines en werktuigen voor de land- of bosbouw (geen tractoren)	29.32	756	176	682	184	168	169
w.o.							
Machines voor land-, tuin- of bosbouw, excl. ploegen, eggen, cultivators, zaai-, plant- of pootmachines en meststoffenverspreiders	29.32.15.00	48	9	49	13	11	.
Machines voor het reinigen of sorteren van eieren, vruchten of andere landbouwproducten	29.32.61.00	95	23	94	25	23	23
Machines voor het bereiden van veevoeder	29.32.63.36	50	12	39	9	8	11
Machines en toestellen voor de land-, bosbouw en bijenteelt, excl. voor veevoederbereiding, pluimveeteelt en automatische drinkbakken	29.32.65.50	61	14	61	14	17	14
Onderdelen voor oogst-, dorst-, pers-, maai-, reiniging- en sorteermachines	29.32.70.50	59	13	67	17	16	18
Gereedschapswerktuigen	29.4	413	129	332	80	93	65
Machines voor de winning van delfstoffen en voor de bouw	29.52	196	58	162	43	44	39
w.o.							
Onderdelen voor bulldozers, schrapers, walsen, hijskranen, takelwagens, heima-chines, sneeuwruimers, kolenploegen, machines voor grond, mineralen, e.d.	29.52.61.50	92	23	74	21	20	22

Tabel 6.3 (vervolg)
Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	2000	2001	2002			
		4e kw	1e kw	4e kw	1e kw ¹⁾		
<i>mln euro</i>							
Machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen	29.53	790	222	746	174	200	176
w.o.							
Machines en toestellen voor het industrieel vervaardigen van deegwaren	29.53.16.15	53	18	58	15	15	x
Machines en toestellen voor het industrieel bewerken of verwerken van vlees	29.53.16.50	181	46	201	41	56	41
Machines en toestellen voor de industriële bereiding van vruchten of groenten	29.53.16.60	58	19	60	16	14	.
Machines voor de industriële behandeling of bereiding van koffie, thee, dranken en voedingsmiddelen, excl. brouwerijen	29.53.16.70	60	16	48	x	9	x
Onderdelen voor machines en toestellen voor de voedingsmiddelen- en dranken-industrie, brood- en banketbakkerijen, excl. voor bewerking van vetten en oliën	29.53.22.50	116	29	118	27	33	25
Machines voor de productie van textiel, kleding en leer	29.54	79	26	79	17	30	13
Overige machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	29.56	3 974	1 422	3 004	613	1 002	498
w.o.							
Vormen (matrijzen) voor het spuit- of persgieten van rubber of kunststof	29.56.24.70	82	22	89	18	23	19
Machines voor het mengen, kneden, breken, malen, ziften, homogeniseren, emulgeren of roeren, excl. robots	29.56.25.65	75	22	72	19	16	14
(Montage)machines, mechanische toestellen, zoals voor verfrissen lucht via verdampen, producten van diverse soorten schakelingen, systemen voor openen van garagedeuren e.d.	29.56.25.90	x	x	x	306	x	249
Revisie, reparatie en onderhoud van speciaal machines, -apparaten en -werktuigen voor specifieke industriële activiteiten	29.56.92.00	124	39	x	23	x	x
Niet-elektrische huishoudapparaten	29.72	154	51	147	40	42	35
w.o.							
Luchtverhitters en/of luchtverspreiders voorzien van ventilator of blaasinrichting met motor, excl. met elektrische warmtebron	29.72.13.00	66	23	81	18	26	21
Kantoormachines en computers	30	x	x	x	x	x	x
w.v.							
Kantoormachines, alsmede delen daarvan	30.01	x	x	x	x	x	x
Computers en andere informatieverwerkende machines	30.02	x	x	x	x	x	x
Elektrische machines en apparaten, n.e.g.	31	3 319	933	3 337	854	841	666
w.o.							
Elektromotoren, elektrischegeneratoren en elektrischetransformatoren	31.1	529	169	454	146	105	87
w.o.							
Schakel- en verdeelinrichtingen	31.2	981	303	1 020	246	270	191
w.o.							
Schakelaars, spanning max. 1 kV, excl. vermogensschakelaars	31.20.25.00	200	54	187	51	42	34
Borden, (installatie)panelen, schakelkasten, verdelers, meterbevestigingsplaten, voor elektrische bediening/verdeling van elektrische stroom, spanning max. 1 kV	31.20.31.70	261	96	267	74	62	30
Geïsoleerd kabel en draad	31.3	632	164	638	160	148	110
w.o.							
Coaxiaalkabel en andere coaxiale geleiders van elektriciteit, data- en besturingskabels	31.30.12.00	54	12	54	14	12	10
Draad en kabel voor telecommunicatie, spanning max. 80 V	31.30.13.30	91	21	70	20	16	10
Draad en kabel, 80 V < spanning ≤ 1 kV	31.30.13.70	236	64	242	60	59	56
Lichtreclames, verlichte aanwijzingsborden e.d. artikelen	31.50.24.00	91	28	87	23	22	16
Luchters en andere elektrische plafond- en wandlampen voor huishoudelijk gebruik	31.50.25.30	104	27	113	31	28	23
Elektrische machines en toest. met een eigen functie, excl. deeltjesversnellers, signaalgeneratoren, toest. voor galvanotechniek, elektrolyse of elektrofosforese	31.62.13.90	132	26	156	36	36	25
Radio-, televisie- en telecommunicatieapparatuur	32	x	x	x	x	433	156
w.o.							
Gedrukte meervoudige schakelingen met stroomvoerende elementen en contacten	32.10.30.50	198	62	130	56	22	x
Delen voor elektronische geïntegreerde schakelingen en micro-assemblages	32.10.73.70	47	15	47	13	12	17
Medische apparatuur en instrumenten, precisie- en optische instrumenten	33	3 074	932	3 368	814	919	755
w.o.							
Medische apparatuur en instrumenten en orthopedische artikelen	33.1	1 458	384	1 788	448	492	416
w.o.							
Orthopedische en prothese artikelen/toestellen voor behandeling van botbreuken en voor verhelpen/verlichten van gebreken/kwalen	33.10.17.39	62	17	76	18	22	10
Tandprothesen en orthodontische artikelen, excl. kunststanden	33.10.17.59	74	21	77	19	22	17
Prothesen, excl. tand- en gewrichtsprothesen	33.10.17.90	53	13	57	15	14	x

Tabel 6.3 (slot)
Industriële verkopen: metaalproducten, elektrotechnische producten, transportmiddelen

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw		4e kw	1e kw ¹⁾
mln euro							
Meet-, regel- en controleapparatuur (excl. voor de bewaking van industriële processen)	33.2	1 138	401	1 095	246	309	244
w.o.							
Elektronische doorstromingsmeters	33.20.52.35	128	37	142	38	34	29
Installatie van meet-, regel-, controle- en besturingsapparatuur, excl. voor bewaking of besturing van industriële processen	33.20.91.00	117	32	155	35	39	29
Ontwerpen en assembleren van meet-, regel-, controle- en besturingsapparatuur voor ir	33.30.10.00	192	59	238	51	69	.
Optische instrumenten en foto- en filmmapparatuur	33.4	286	88	247	69	48	43
w.o.							
Brillenglazen, afgewerkt aan beide zijden, voor verbetering van gezichtsstoornissen, excl. unifocale	33.40.11.59	52	14	50	13	13	13
Motorvoertuigen, aanhangwagens en opleggers	34	6 305	1 792	6 157	1 632	1 519	1 508
w.o.							
Motorvoertuigen	34.1	4 611	1 366	4 405	1 178	1 098	1 053
Carrosserieën voor motorvoertuigen; aanhangwagens en opleggers	34.2	756	185	764	199	190	194
w.o.							
Carrosserieën incl. cabines voor auto's en andere motorvoertuigen, voor personenvervoer < 10 personen, incl. bestuurder	34.20.10.30	107	24	115	33	28	33
Carrosserieën incl. cabines voor auto's en andere motorvoertuigen, excl. voor personenvervoer voor minder dan 10 personen	34.20.10.50	161	39	142	36	36	31
Containers en dergelijke laadkisten, incl. tankcontainers, ingericht en uitgerust voor het vervoer met ongeacht welk vervoermiddel	34.20.21.00	40	10	42	11	10	11
Aanhangwagens en opleggers voor goederenvervoer	34.20.23.00	329	80	323	82	82	84
Delen en toebehoren voor automobielen en motoren daarvan (excl. elektrische)	34.3	939	241	987	255	230	260
w.o.							
Delen voor zuigermotoren met vonkontsteking, excl. voor luchtvaartuigmotoren	34.30.11.00	72	24	66	19	15	16
Delen en toebehoren voor carrosserieën en cabines, excl. veiligheidsgordels	34.30.30.90	200	46	227	60	59	52
Overige transportmiddelen (incl. onderdelen)	35	2 998	802	3 651	747	1 040	664
w.o.							
Schepen	35.11	1 743	446	1 895	351	704	319
w.o.							
Nieuwbouw van zeegaande algemene ladingschepen, groter dan 100 GT	35.11.24.30	475	152	328	105	116	114
Reparatie, onderhoud en scheepsschilderwerken aan binnenvaart- en zee- gaande schepen en ander drijvend materieel, excl. sport- en recreatievaartuigen	35.11.91.00	405	119	477	90	147	80
Plezier- en sportvaartuigen	35.12	274	90	690	132	67	.
w.o.							
Motorboten en -jachten, zeegaand, excl. met buitenboordmotor	35.12.13.30	148	59	426	82	x	.
Rollend materieel voor spoor- en tramwegen	35.2	44	13	50	9	16	11
Lucht- en ruimtevaartuigen	35.3	390	117	414	88	115	115
w.o.							
Delen voor luchtvaartuigen met en zonder voortbewegingsmechanisme e.a. vlieg- en ruimtevaartuigen, excl. propellers, rotors en landingsgestellen	35.30.50.90	242	79	278	63	71	69
Reparatie en onderhoud van luchtvaartuigen en motoren voor luchtvaartuigen	35.30.91.00	111	27	107	16	38	.
Motorrijwielen	35.41	35	9	40	10	10	x
Rijwielen	35.42	475	118	476	133	109	127
w.o.							
Fietsen met kogellagers, zonder hulpmotor, incl. bakfietsen	35.42.10.50	427	107	427	119	100	116
Invalidenwagens	35.43	x	x	x	x	x	.
Overige transportmiddelen n.e.g.	35.5	33	9	83	23	16	.

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

De productie in de branche als geheel krimpt al anderhalf jaar lang. Bij bijna een op de drie bedrijven wordt de productie belemmerd door onvoldoende vraag en bij een op de vijf bedrijven wordt de productiecapaciteit als te groot beoordeeld. In juli is de gang van zaken licht beter dan in juni. Ook zijn de ondernemers minder pessimistisch. Zij verwachten voor de periode augustus tot en met oktober een lichte groei van de productie en gelijkblijvende verkoopprijzen. Voorts wordt in deze periode een krimp van de personeelsomvang voorzien.

Productie krimpt opnieuw

In juni 2002 is het volume van de gemiddelde dagproductie 4,2% kleiner dan in dezelfde maand vorig jaar. Een maand eerder bedroeg de afname 3,6%. Deze dalingen in de productie, gemeten op basis van dezelfde maand een jaar eerder, begonnen al geruime tijd eerder. Sinds januari 2001 is de productie elke maand gekrompen, met uitzondering van juni 2001. Het procentuele dieptepunt in deze periode (januari 2001 tot en met juni 2002) lag in december, toen kromp de productie namelijk met ruim 10%. Daarna is de productie minder sterk gedaald.

In juni 2002 is, gemeten op jaarbasis, het volume van de gemiddelde dagomzet met bijna 4% gedaald. In waarde gemeten bedraagt de daling ruim 2,5%. Met bijna 7%, zowel in waarde als in volume, is de buitenlandse omzet sterker gedaald dan de binnenlandse die ruim 1,5% in waarde en 4% in volume daalt. De stijging van de afzetprijs met 1,1% verschilt niet veel met die van de verbruiksprijs.

Goederenvraag enige grote productiebelemmering

Uit de Conjunctuurtest van de maand juni blijkt dat in de totale branche de productie bij ruim 3 van de 10 bedrijven belemmerd wordt door onvoldoende vraag. Bijna 1 op de 5 bedrijven beoordeelt per saldo de productiecapaciteit als te groot gelet op de verwachte afzet. Bovenstaande ontwikkelingen gelden min of meer voor elk van de drie grote onderliggende industrieën. Voor de branche als geheel is de concurrentiepositie alleen op de markt van de Europese Unie licht verbeterd, op andere markten blijft deze nagenoeg gelijk. Vergeleken met maart is de bezettingsgraad van de productiecapaciteit in juni minuscule gestegen naar 80,9%. Voor het derde kwartaal dit jaar wordt een afname van de buitenlandse afzet voorzien.

Stemming in juli minder pessimistisch

In juli is de bedrijvigheid gelijk gebleven terwijl een lichte daling gebruikelijk is voor de tijd van het jaar. De orderontvangsten zijn licht afgenomen. De index van de orderpositie neemt met 0,6 procentpunt toe en gecorrigeerd voor seizoenseffecten met 0,9 procentpunt. Het nogal sombere oordeel over de orderontvangsten en de orderpositie in de maanden vóór juli is sterk afgezwakt. De voorraden gereed product worden als iets minder groot beoordeeld. In alle drie hierna te bespreken industrieën geldt min of meer dat het pessimisme afneemt.

1. Bouwmaterialenindustrie

De concurrentiepositie van de industrie van bouwmaterialen op de binnenlandse markt is in juni ten opzichte van maart verslechterd en op de markt van de Europese Unie verbeterd. Elders is de concurrentiepositie niet veranderd. Vergeleken met maart is de bezettingsgraad gecorrigeerd voor het seizoen in juni met 0,7% procentpunt gedaald naar 80,7%. In 2001 bedroeg de bezettingsgraad nog 85,4%. Voor het derde kwartaal verwachten de producenten, rekening houdend met seizoensinvloeden, dat de buitenlandse afzet licht toeneemt. Seizoensgecorrigeerd blijft de bedrijvigheid onveranderd en vermindert de orderontvangst. De index van de orderpositie, geschoond voor de seizoensinvloed, neemt met 1 procentpunt toe. De producenten verwachten dat in de periode augustus tot en met oktober de bedrijvigheid nagenoeg gelijk blijft en dat de afzetprijzen zullen stijgen.

2. Timmerindustrie

De concurrentiepositie is in juni vergeleken met maart op de Nederlandse markt gelijk gebleven. Op de EU-markt is deze zeer fors verbeterd en op de markt buiten de EU gelijk gebleven. De bezettingsgraad is in deze periode met 1,3% toegenomen. Ondernemers verwachten voor het derde kwartaal een toename van de buitenlandse afzet. Vergeleken met juni zijn in juli de bedrijvigheid en orderontvangsten gelijk gebleven. De index van de orderpositie krimpt met ongeveer 1 indexpunt.

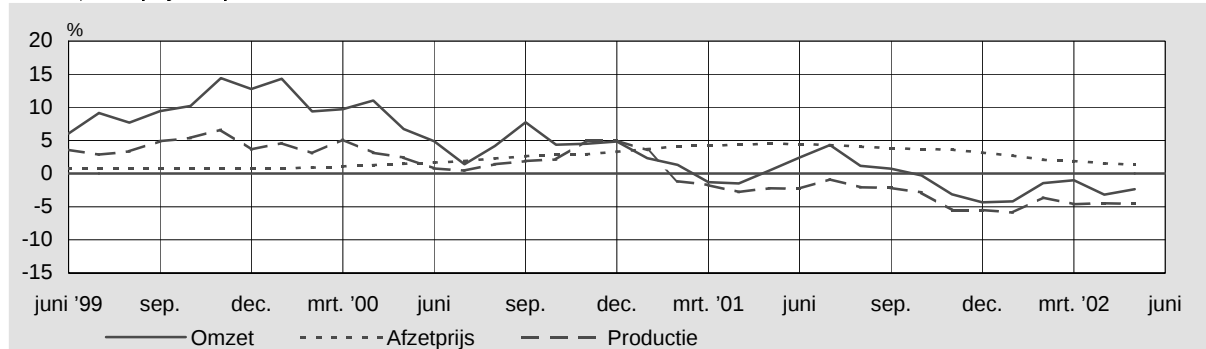
3. Meubelindustrie

Van maart op juni treedt alleen op de Nederlandse markt een kleine verbetering op in de concurrentiepositie, op de buitenlandse markt blijft ze stabiel. Voor het derde kwartaal rekenen ondernemers op een zeer forse daling van de buitenlandse afzet. Een afname is gebruikelijk in deze periode. De bezettingsgraad blijft onveranderd maar seizoengecorrigeerd is sprake van een lichte toename in juni. Per saldo zijn de totale orderontvangsten in juli gelijk gebleven. De bedrijvigheid neemt enigszins toe, terwijl een afname gebruikelijk is voor de tijd van het jaar. De index van de orderpositie stijgt met 1,5 procentpunt. Normaal treedt een daling op in deze maand. Naar verwachting blijft de bedrijvigheid gelijk in de periode augustus tot en met oktober terwijl de verkoopprijzen licht stijgen.

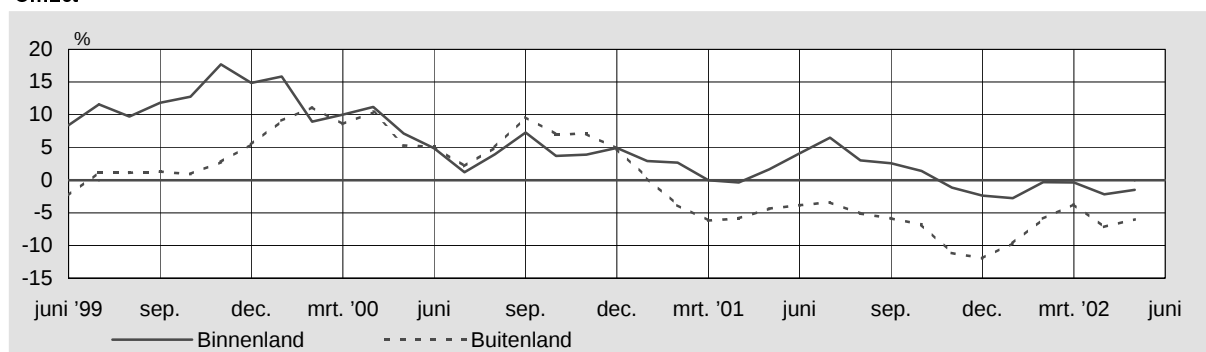
Verwachtingen

In de periode augustus tot en met oktober voorzien ondernemers een lichte groei van de productie voor de branche als geheel. In deze periode zullen de verkoopprijzen nagenoeg niet veranderen. Ook verwachten producenten dat bij een op de vier bedrijven de personeelsomvang krimpt.

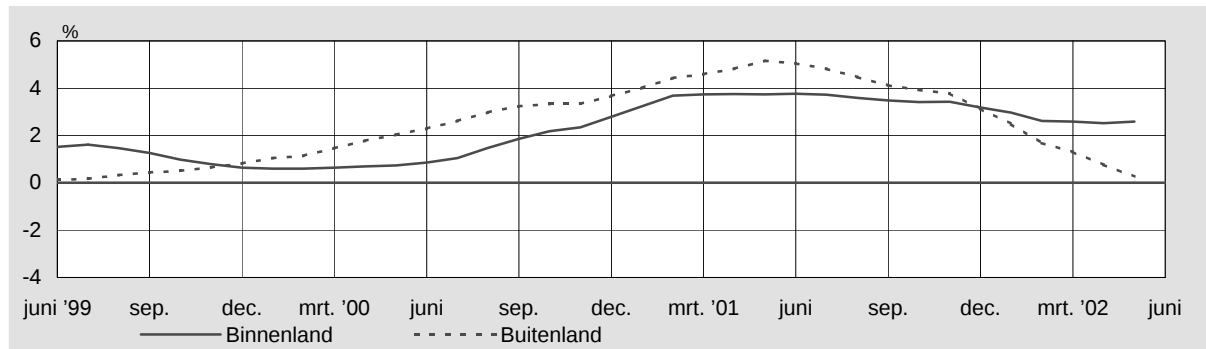
Omzet, afzetprijs en productie

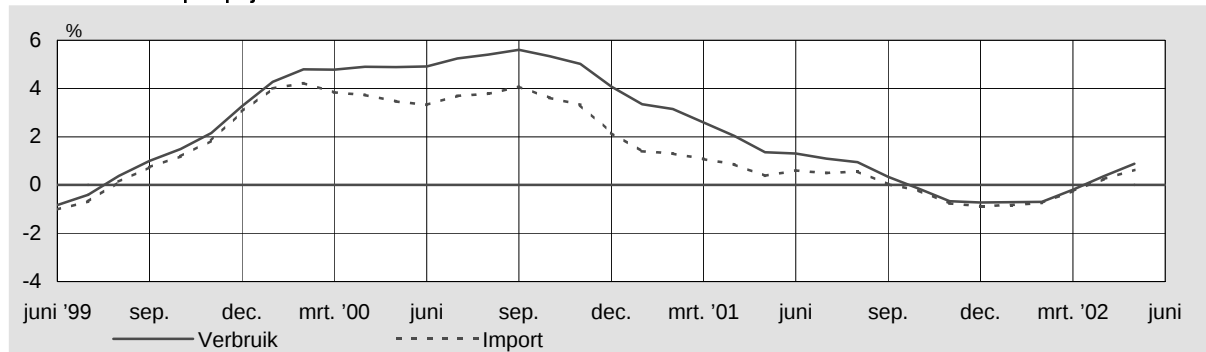
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 7.1

Kerngegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

Relevante gegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		2000	2001	2001		2002		2001		2002			
				2e kw.	3e kw.	1e kw.	2e kw.	mei	jun.	apr.	mei	jun.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		132,2	131,9	141,4	121,5	126,1	137,8	149,7	144,2	133,5	139,5	140,4	-2,6
binnenland		137,4	139,1	150,4	126,3	133,4	147,9	158,6	154,4	142,1	149,7	151,8	-1,6
buitenland		115,6	108,4	112,5	105,8	102,5	105,4	121,1	111,3	105,6	106,9	103,8	-6,8
Afzetprijs		104,9	109,2	109,2	109,7	110,3	110,7	109,2	109,4	110,7	110,7	110,6	1,1
binnenland		106,4	110,2	109,9	110,4	112,3	112,8	109,9	110,0	112,7	112,8	112,9	2,6
buitenland		103,8	108,4	108,7	109,1	108,7	109,0	108,7	108,9	109,2	109,0	108,8	-0,1
Verbruiksprijs		107,5	108,7	108,5	108,9	108,7	109,4	108,5	108,5	109,1	109,5	109,6	1,0
import		105,5	105,9	105,6	106,1	105,6	106,2	105,6	105,6	106,0	106,5	106,3	0,6
Productie (volume gemiddelde dag)		113,8	110,7	119,8	102,5	103,2	114,3	116,6	123,7	112,0	112,4	118,6	-4,2
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		113,8	112,3	118,3	105,8	108,2	.	.	.	.	.	.	-0,3
Aantal bedrijven ²⁾	1000	10,0	10,4	.	.	10,5	.	.	.	.	.	.	.
Uitgesproken faillissementen	1	82	82	17	30	27	.	.	.	.	.	.	.
Aantal werkdagen	1	254	254	61	65	63	61	22	20	20	21	20	.
Energieverbruik	PJ	43	.	11	10	.	.	.	.	.	.	.	.

¹⁾ Laatste gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatste gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar
²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 7.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Hout- en bouwmaterialen- en overige industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd. laatste 12 mnd.
		2000	2001	2001			2002		2001		2002		
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	jun.	jul.	jun.	jul.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		5	-4	-6	-5	-3	0	-2	-6	-4	-4	-6	-3
binnenlandse markt		8	-4	-5	-5	-4	4	6	-6	1	0	3	0
buitenlandse markt		0	-7	-11	-9	-5	-3	-25	-16	-25	-23	-20	-10
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		9	-2	2	-9	-3	3	0	5	-16	4	1	-1
Bezettingsgraad ³⁾	%	86,0	83,5	84,3	82,8	81,1	80,8	80,9					81,4
Productiebelemmeringen ³⁾													
geen	%	70	76	74	77	72	66	64					70
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	7	16	16	14	24	28	32					25
tekort aan arbeid	%	16	6	7	7	2	3	1					3
te geringe productiecapaciteit	%	4	1	0	0	1	0	1					1
overige belemmeringen	%	3	2	3	2	1	3	2					2
Orderpositie	⁴⁾	99,2	96,2	96,7	94,4	93,7	92,9	93,4	95,2	93,6	92,8	93,4	93,6
Beoordelingen:													
orderontvangst		1	-21	-22	-28	-26	-35	-36	-22	-20	-42	-22	-31
orderpositie totaal		7	-17	-14	-25	-27	-22	-29	-14	-25	-31	-14	-25
orderpositie buitenland		-4	-32	-35	-38	-27	-26	-27	-36	-39	-29	-22	-28
productiecapaciteit		-7	8	10	11	14	19	19					16
voorraden gereed product		4	12	12	13	10	8	9	14	12	10	7	10
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		13	-1	0	0	-5	-4	-1					-3
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		-3	-5	-11	0	-6	-13	6					-3
buiten Europese Unie		1	-4	-10	0	-5	-8	-1					-4
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		20	3	-3	-20	17	-2	-15					-5
bedrijvigheid komende 3 mnd		12	5	4	6	-10	16	7	-5	18	0	4	4
verkoopprijs komende 3 mnd		25	15	6	6	28	8	7	5	5	5	3	12
personeelssterkte komende 6 mnd		7	-12	-8	-17	-24	-21	-26					-22
toe- of afname personeelssterkte	%	0,2	-0,6	-1,1	-1,0	-1,1	-0,9	,					-0,8

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Tabel 7.3

Industriële verkopen: producten van hout en bouwmaterialen, meubels en overige

	Code	2000	2001	2002			
		4e kw	1e kw	4e kw	1e kw ¹⁾		
<i>mln euro</i>							
Delfstoffen, excl. metaalertsen, aardolie, aardgas en turf	14	550	142	611	151	152	154
w.o.							
Kiezelzand, kwartszand of industrieel zand	14.21.11.50	61	15	63	13	16	21
Zand voor de bouw, excl. metaalhoudend	14.21.11.90	54	16	54	12	15	13
Hout en producten van hout en kurk (excl. meubelen), artikelen van riet	20	1 586	410	1 594	385	408	365
w.o.							
<i>Hout, gezaagd, geschaafd of geïmpregneerd</i>	20.1	47	11	46	11	11	12
<i>Fineer, duplex, triplex, multiplex, meubelplaat, spaanplaat en andere panelen of platen</i>	20.2	53	13	45	12	10	10
<i>Schrijn- en timmerwerk voor bouwwerken</i>	20.3	1 108	291	1 155	275	302	262
w.o.							
Ramen en raamkozijnen van hout	20.30.11.10	424	109	436	109	111	92
Deuren van hout en houtvezelplaat, incl. kozijnen en drempels	20.30.11.50	216	54	214	52	57	51
Timmerwerken voor bouwwerken, zoals panelen, wanden, trappen, hout- en dakconstructies e.d., excl. deuren, ramen, kozijnen e.d.	20.30.13.00	195	53	215	52	60	58
Geprefabriceerde bouwwerken van hout	20.30.20.00	220	62	244	53	62	49
<i>Houten emballage</i>	20.4	268	69	246	60	61	55
w.o.							
Pallets en opzetframes voor pallets, van hout	20.40.11.33	175	43	157	39	38	37
<i>Overige artikelen van hout; artikelen van kurk, van riet en van vlechtwerk</i>	20.5	110	26	102	27	24	27
w.o.							
Houtwaren (graf- en crematiekisten, kleerhangers, spoelen, clossen, gordijn- en jaloezierollen, heften voor tafelmessen, excl. opzetframes voor pallets)	20.51.14.50	94	23	92	24	20	24
Overige niet-metaalhoudende minerale producten	26	4 822	1 242	4 827	1 159	1 236	1 070
w.o.							
<i>Vlkglas</i>	26.11	151	41	168	43	44	36
Vuurgepolijst glas, in platen, ongewapend, met reflecterende of absorberende laag, dikte max. 3,5 mm	26.11.12.17	77	21	81	21	23	17
<i>Gevormd en bewerkt vlkglas</i>	26.12	275	77	266	66	73	52
w.o.							
Geharde glasplaten (veiligheidsglas), excl. voor vervoermiddelen	26.12.12.30	56	14	54	14	14	12
Meerwandig glas voor isolatiedoeleinden	26.12.13.30	143	41	148	36	43	31
<i>Glasvezels</i>	26.14	239	60	223	62	51	54
<i>Niet-vuurvaste keramische producten, excl. die voor de bouw</i>	26.2	104	26	113	29	30	28
<i>Keramische tegels en plavuizen</i>	26.3	96	23	89	24	22	22
<i>Bakstenen, tegels en andere bouw materiaal, van gebakken klei</i>	26.4	380	92	353	78	83	74
w.o.							
Bakstenen (niet vuurvast)	26.40.11.10	277	65	260	59	63	57
<i>Cement, kalk en gips</i>	26.5	x	x	x	x	x	x
<i>Werken van beton, gips en cement</i>	26.6	2 257	567	2 345	562	600	511
w.o.							
Bouwblokken en stenen van cement, beton, kalk e.d.	26.61.11.30	165	39	160	40	39	36
Producten van beton voor woning- en utiliteitsbouw, grond-, weg- en water-bouw en agrarische toepassingen, excl. bouwblokken en stenen van beton	26.61.11.50	442	109	440	95	110	87
Geprefabriceerde bouwelementen van beton, zoals heipalen, opslagers, vloer-, wand- en gevelelementen, kolken, putten	26.61.12.00	958	243	1 046	255	270	222
Buizen van beton of kunststeen	26.61.13.00	44	11	42	10	11	7
Stortklaar beton, niet vuurvast	26.63.10.00	434	113	434	101	112	.
Niet-vuurvaste mortel en beton, excl. stortklaar beton	26.64.10.00	70	17	82	x	19	20
<i>Steen en werken daarvan</i>	26.7	x	x	x	x	x	x
<i>Schuur-, slijp- en polijstmiddelen</i>	26.81	x	x	x	x	x	x
<i>Overige niet-metaalhoudende minerale producten n.e.g.</i>	26.82	510	144	461	103	130	106
w.o.							
Bedekkingsmateriaal van asfalt, bitumen, teer en dergelijke producten, op rollen	26.82.12.53	58	13	60	13	14	13
Bitumineuze mengsels van natuurlijk asfalt, natuurlijk bitumen, petroleumbitumen, minerale teer, teerpek of koudasfalt	26.82.13.00	77	20	31	4	6	10

Tabel 7.3 (slot)
Industriële verkopen: producten van hout en bouwmaterialen, meubels en overige

	Code	2000		2001		2002	
		4e kw		1e kw	4e kw	1e kw ¹⁾	
<i>mln euro</i>							
Meubelen; overige goederen en producten n.e.g.	36	2 876	756	2 859	731	725	697
w.o.							
<i>Stoelen, banken en andere zitmeubelen</i>	36.11	657	159	599	163	147	170
w.o.							
Zitmeubelen met metalen onderstel, opgevuld	36.11.11.70	93	24	88	23	23	23
Zitmeubelen met houten romp of geheel van hout, opgevuld	36.11.12.50	231	59	228	58	61	55
Zitmeubelen met kunststof onderstel of geheel van kunststof	36.11.13.00	61	6	35	x	6	x
<i>Kantoor- en winkelmeubilair</i>	36.12	682	181	641	159	157	152
w.o.							
Bureaus (compleet, incl. ladeblok) met metalen onderstel of geheel van metaal, hoogte max. 80 cm	36.12.11.30	127	33	78	25	15	20
Kantoormeubilair, met metalen onderstel of geheel van metaal, hoogte max. 80 cm, excl. bureaus	36.12.11.50	65	16	88	17	24	23
Kantoormeubelen met metalen onderstel of geheel van metaal en hoogte meer dan 80 cm, deurkasten, rolluikkasten en kasten met kleppen	36.12.11.73	71	18	62	18	14	14
Meubels en interieurs met houten onderstel of volledig van hout en betimmeringen van hout, voor bedrijven, cafe's, winkels, schepen e.d.	36.12.13.00	341	92	358	84	89	81
<i>Keukenmeubelen</i>	36.13	267	71	251	65	62	62
w.o.							
Keukenelementen met houten onderstel of volledig van hout	36.13.10.50	241	63	226	58	58	58
<i>Andere meubelen</i>	36.14	559	136	548	142	138	116
w.o.							
Meubelen met metalen onderstel of volledig van metaal, excl. zitmeubelen, kantoormeubelen e.d.	36.14.11.00	198	48	200	49	53	45
Slaapkamermeubelen met houten onderstel of volledig van hout	36.14.12.30	69	17	60	16	15	14
Woonkamermeubelen met houten onderstel of volledig van hout, zoals tafels, bergmeubelen en kleinmeubelen	36.14.12.50	109	28	103	27	26	23
Meubelen met kunststof onderstel of volledig van kunststof, excl. zitmeubels	36.14.14.30	55	9	43	13	7	.
Delen voor meubelen van hout, excl. voor zitmeubelen	36.14.15.50	47	12	48	13	13	10
<i>Matrassen</i>	36.15	150	41	154	42	41	37
w.o.							
Springbakken, spiraalmatrassen en andere bedbodems	36.15.11.00	59	16	58	16	15	14
Matrassen met binnenvulling	36.15.12.70	59	16	63	17	17	15
<i>Sieraden en munten</i>	36.2	67	18	55	16	14	.
<i>Muziekinstrumenten</i>	36.3	17	6	23	6	7	6
<i>Sportartikelen</i>	36.4	24	5	29	5	9	.
<i>Spellen en speelgoed</i>	36.5	48	15	55	14	15	13
<i>Overige producten n.e.g.</i>	36.6	405	123	504	121	135	124

¹⁾ Voorlopige cijfers.

Gepubliceerde artikelen

In de Industriemonitor verschijnen maandelijks één of meer artikelen over de industrie. Onderstaande artikelen zijn reeds gepubliceerd.

Artikel	Auteur(s)	Maand
Het world wide web in de industrie 1995-2002-08-29	Kees van den Berg Masja van Bommel	juli 2002
Bedrijfsopleidingen in de industrie	Martje Roessingh	april 2002
Industriële innovatie, deel 2: loont innoveren?	Gerhard Meinen	februari 2002
Industriële innovatie, deel 1: ontwikkelingen tot en met 1999	Gerhard Meinen	januari 2002
Ontwikkelingen in de sociale werkvoorziening	Margot de Steur	november 2001
Elektronische netwerken in de industrie 1995-2001	Kees van den Berg Masja van Bommel	oktober 2001
De gevolgen van MKZ voor de slachterijen en vleesverwerking	Margot de Steur	september 2001
Vacatures in de Industrie	Martje Roessingh	april 2001
Innovatie bij groot en klein	Gerhard Meinen	april 2001
Investeringsverwachtingen industrie 2001 en 2001	Petra Brocke	maart 2001
De Nederlandse tabakverwerkende industrie	Margot de Steur	januari 2001
Conjunctuuronderzoek MKB Industriemonitor 2000	Marjolein van Eekelen	november 2000
De invloed van grote buitenlandse ondernemingen in de Nederlandse economie	Bert Diederén	oktober 2000
Bedrijfsafvalstoffen vrijgekomen bij de nijverheid, 1998	René Jolly, Paul Klein	september 2000
Investeringsverwachtingen voor 2000 en 2001	André Meurink	juli 2000
Internet in de Industrie 1995-2000	Kees van den Berg Andries Kuipers	juli 2000
Geheimhouding bij bedrijfsstatistieken van het CBS: Geheimhoudingsmodule 2000	Wim Koopman Ab Mulder	juli 2000
Bouwen en bouwmaterialen	Willem Heijnen	juni 2000
De top vijf van de industrie in 1999	Willem Heijnen	mei 2000
Export, groei en winstgevendheid	Robert Goedegebuure	april 2000
Innovatie en provincie	Hans Langenberg	maart 2000
Investeringsverwachtingen industrie 1999 en 2000	André Meurink	februari 2000
De auto-industrie	Willem Heijnen	januari 2000

Gepubliceerde producttabellen

Hieronder staat een overzicht van in de Industriemonitor opgenomen producttabellen (tabellen x.3).

De producttabellen bevatten een systematische opsomming van de meest recente productgegevens per branche. Verkopen in waarden worden per kwartaal gepubliceerd. De verkopen in hoeveelheden worden jaarlijks opgenomen in de Industriemonitor. Omdat bij publicatie van het meest recente kwartaal de voorgaande kwartalen worden geactualiseerd, kunnen deze cijfers afwijken.

Meer informatie over deze producttabellen vindt u op "Statline" in de tabel "Verkopen industrie". U kunt Statline vinden op onze website: <http://www.cbs.nl>.

Het nummer van de Industriemonitor dat hieronder vermeld staat, betreft het meest recente exemplaar waarin de productgegevens over de betreffende verslagperiode zijn opgenomen.

Periode		Waarde / hoeveelheid	Industriemonitor
2002	1 ^e kw	waarde	september 2002
2001	jaar	hoeveelheid	juli 2002
	jaar	waarde	september 2002
	4 ^e kw	waarde	september 2002
	3 ^e kw	waarde	juni 2002
	2 ^e kw	waarde	februari 2002
	1 ^e kw	waarde	september 2002
2000	jaar	hoeveelheid	juli 2002
	jaar	waarde	september 2002
	4 ^e kw	waarde	september 2002
	3 ^e kw	waarde	juni 2002
	2 ^e kw	waarde	februari 2002
	1 ^e kw	waarde	november 2001
1999	jaar	hoeveelheid	juli 2001
	jaar	waarde	februari 2002
	4 ^e kw	waarde	augustus 2001
	3 ^e kw	waarde	februari 2001
	2 ^e kw	waarde	november 2000
	1 ^e kw	waarde	september 2000
1998	jaar	hoeveelheid	juli 2000
	jaar	waarde	juli 2000
	4 ^e kw	waarde	juni 2000
	3 ^e kw	waarde	februari 2001
	2 ^e kw	waarde	november 2000
	1 ^e kw	waarde	september 2000
1997	jaar	hoeveelheid	juli 1999
	jaar	waarde	juli 1999
	4 ^e kw	waarde	juni 1999
	3 ^e kw	waarde	februari 2001
	2 ^e kw	waarde	november 2000
	1 ^e kw	waarde	september 2000
1996	jaar	hoeveelheid	september 1998
	jaar	waarde	september 1998
	4 ^e kw	waarde	april 1997
	3 ^e kw	waarde	februari 2000
	2 ^e kw	waarde	november 1996
	1 ^e kw	waarde	september 1999

Informatieservice

Het CBS: betrouwbare informatie voor u

De Nederlandse overheid vindt het belangrijk dat u over betrouwbare en onafhankelijke informatie kunt beschikken. Het Centraal Bureau voor de Statistiek zorgt hier al meer dan 100 jaar voor. Het CBS verzamelt, bewerkt en analyseert gegevens over alle aspecten van de Nederlandse samenleving. Hieruit publiceren wij informatie over bijvoorbeeld de Nederlandse economie maar ook over de leefsituatie van de bevolking en over het milieu. Tevens garanderen wij dat individuele gegevens van personen of bedrijven niet zijn af te leiden uit de gepubliceerde cijfers.

Veelzijdige en flexibele dienstverlening

CBS-informatie is voor iedereen toegankelijk. Vooral beleidsmedewerkers, markt- en bedrijfstakanalisten, onderzoekers en studenten maken hier veelvuldig gebruik van. Ook op de CBS-site op internet is veel informatie te vinden. Hier vindt u Statline, de voor het publiek toegankelijke databank van het CBS. Deze is gevuld met actuele cijfers, tijdreeksen etc. Vraagt u informatie bij ons aan dan verstrekken wij die in de vorm die u wenst: per post, fax, e-mail, diskette of bij eenvoudige inlichtingen telefonisch. Alle informatie kan zowel incidenteel als op basis van een abonnement geleverd worden.

Onze informatie is in principe gratis. Dat houdt in dat telefonische inlichtingen gratis worden verstrekt en dat publicaties gratis toegankelijk zijn bij de CBS-bibliotheken in Voorburg en Heerlen en bij vele openbare en universiteitsbibliotheken. Voor het ontvangen van bijvoorbeeld publicaties of diskette betaalt u slechts de kosten van de informatiedrager en het verzenden. Als de door u gewenste informatie niet direct voorhanden is, kan het CBS maatwerk leveren. U betaalt dan de extra arbeidskosten.

De Infoservice

Het CBS beschikt echter over veel meer, en meer gedetailleerde informatie dan er in een publicatie zoals de Industriemonitor wordt opgenomen. Die informatie is op aanvraag verkrijgbaar bij onze Infoservice. Van de onderwerpen die in de Industriemonitor staan zoals de productie, omzet, prijzen, in- en uitvoer en de conjunctuurtest zijn meer gedetailleerde gegevens beschikbaar voor specifieke branches en bedrijfstakken zoals de zuivelindustrie en de landbouwmachine-industrie. Kortom: voor alles wat u wilt weten over de industrie kunt u bij deze dienst terecht.

Alfabetische begrippenlijst

Bedrijfsinvesteringen in vaste activa

Tot de investeringen in vaste activa worden gerekend de goederen die worden aangeschaft (of in eigen beheer zijn voortgebracht) met het doel ze als kapitaalgoed in het productieproces aan te wenden. In het algemeen gaat het om goederen met een levensduur van meer dan een jaar bijvoorbeeld gebouwen, machines en vervoermiddelen. De toevoeging 'bruto' geeft aan dat de investeringen zowel de vervangings- als uitbreidingsinvesteringen omvatten. Het gaat hier om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijsmutaties.

Bruto Binnenlands Product (BBP)

Het BBP is de som van de in het binnenland gevormde toegevoegde waarde inclusief de afschrijvingen. Deze indicator wordt veel gebruikt om de economische groei weer te geven. Bij het samenstellen van deze indicator gebruiken wij gegevens over zowel de productie als de bestedingen. Voor totaal Nederland is alleen de volumeontwikkeling opgenomen, dat wil zeggen voor prijsontwikkelingen.

BBP (mp)

Bruto Binnenlands Product tegen marktprijzen. Dit is inclusief het saldo van de indirecte belastingen en de prijsverlagende subsidies.

BBP (bp)

Bruto Binnenlands Product tegen basisprijzen. Dit is exclusief het saldo van productgebonden indirecte belastingen en de productgebonden prijsverlagende subsidies.

Bruto Toegevoegde Waarde

De bruto toegevoegde waarde is gedefinieerd als de waarde van de productie minus de waarde van het verbruik (inclusief afschrijvingen); het gaat hier om de waarde die wordt toegevoegd aan de goederen (en/of diensten) die in het productieproces worden gebruikt. Tot het verbruik behoren niet de diensten van de ingezette arbeid en kapitaal.

CBS-Koersindex

De CBS-Koersindex geeft de ontwikkeling weer van het gemiddelde koersniveau van gewone aandelen. De index wordt eenmaal per dag berekend op basis van de slotkoersen. In deze berekening worden alle op de beurs genoteerde Nederlandse gewone aandelen betrokken met uitzondering van aandelen van vastgoedfondsen, beleggings- en houdstermaatschappijen. Bij de berekening wordt wel gecorrigeerd voor kapitaalmutaties (bijvoorbeeld emissies), maar niet voor dividenduitkeringen. Het maandcijfer is het rekenkundig gemiddelde van de dagcijfers.

Conjunctuurtest

Elke maand houdt het CBS onder circa 1 700 ondernemingen uit de industrie een conjunctuurenquête. Deze enquête –de Conjunctuurtest– heeft tot doel binnen vier weken na een verslagmaand actuele informatie te verschaffen over de economische ontwikkelingen in de bedrijfstak industrie en de daaronder vallende bedrijfsklassen en -groepen. Het gaat daarbij met name om de richting waarin een aantal conjunctuurindicatoren zoals bedrijvigheid, orderontvangst, voorraden, orderpositie etc. zich van maand op maand ontwikkelt. Met het oog hierop zijn de

vragen eenvoudig gehouden. Er wordt niet naar exacte, kwantitatieve gegevens gevraagd. De cijfermatige presentatie van de resultaten over de vragen met een drieledige antwoordstructuur vindt plaats in de vorm van saldering van de positieve (gestegen; groot) en negatieve (gedaald; klein) antwoorden (in %). De saldi geven informatie over de richting waarin de variabelen zich hebben ontwikkeld. Bij de ontwikkelingsvragen geeft het saldo op zich al direct de richting aan. Bij de beoordelingsvragen, die een momentopname weergeven, is daartoe vergelijking met het saldo van de voorafgaande maand nodig. De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 10 werknemers.

Variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Bedrijvigheid t.o.v. de vorige maand

Het niveau van de productie is, vergeleken met de vorige maand (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toegenomen / vrijwel gelijk gebleven/ afgenomen.

Beoordeling orderontvangst

De totale orderontvangst¹ in de afgelopen maand beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling orderpositie

De orderportefeuille¹ beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling productiecapaciteit

De huidige productiecapaciteit achten wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Beoordeling voorraden gereed product

Onze voorraden eindproduct beoordelen wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Bezettingsgraad

De bezettingsgraad² van de beschikbare productie-installaties bedroeg in de verslagmaand ca.%

Concurrentiepositie t.o.v. kw 1-1

De concurrentiepositie³ van ons bedrijf is in de afgelopen 3 maanden op de markt: verbeterd / vrijwel gelijk gebleven / verslechterd.

Vervolg van variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Orderontvangst t.o.v. de vorige maand

De waarde van de orderontvangst¹ is vergeleken met de vorige maand uit het buitenland / uit het binnenland / in totaal: toegenomen / vrijwel gelijk gebleven / afgenomen.

¹ Indien u uitsluitend levert uit voorraad en de orderportefeuille is vrijwel nihil, dan kunt u voor 'orderontvangst' lezen 'omzet / verkopen'. Bij de beoordelingsvragen over de orderportefeuille geeft u vervolgens een oordeel over de huidige afzetontwikkeling van het bedrijf (gunstig = groot; ongunstig = klein).

² Bij incidentele toepassing van een meerploegenstelsel of overwerk, kan de bezettingsgraad meer dan 100% bedragen. Groot onderhoud kan tot een verlaging van de bezettingsgraad leiden.

³ De verhouding van de afzetprijs en / of kwaliteit van uw producten met die van andere aanbieders op de markt.

Orderpositie

Onze totale orderportefeuille⁴ vertegenwoordigt, bij normale werktijden, aan maanden werk ca.. mnd.

Productiebelemmeringen

Onze productie ondervindt thans: a) geen belemmeringen, b) wel belemmeringen als gevolg van onvoldoende vraag / tekort aan arbeidskrachten / te geringe capaciteit van de productie-installaties / andere oorzaken, nl.

Verwachting bedrijvigheid

Vergeleken met de afgelopen maand zal het gemiddelde productieniveau in de komende 3 maanden (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toenemen / gelijk blijven / afnemen.

Verwachting buitenlandse afzet

De buitenlandse afzet zal in het komende kwartaal: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting personeelssterkte

Onze personeelssterkte zal in het komend halfjaar naar verwachting: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting toe- of afname personeelssterkte

Bij toe- of afnemen (van de personeelssterkte) het percentage vermelden: ca. ...%.

Verwachting verkoopprijs

Onze verkoopprijzen zullen in de komende 3 maanden: stijgen / vrijwel gelijk blijven / dalen.

Producentenvertrouwen

Het producentenvertrouwen is een samengestelde stemmingsindicator opgebouwd uit antwoorden op drie vragen van de Conjunctuurtest industrie. Het betreft hier de vragen over de door de ondernemers te verwachten bedrijvigheid in de komende drie maanden, hun oordeel over de orderpositie en hun oordeel over de voorraden gereed product. Om dit in één kengetal naar buiten toe te kunnen brengen en daarnaast het verloop van de ontwikkeling van de industriële productie zo goed mogelijk te benaderen, wordt eerst het verschil tussen het percentage positieve en negatieve antwoorden zowel voor het seizoen als voor de lange termijn trend gecorrigeerd. Over de afgelopen 15 jaar heeft het CBS per vraag het vooruitlopen op de feitelijke ontwikkelingen gemeten. Op basis van deze gegevens worden de recente uitkomsten gewogen. De hieruit berekende uitkomst (producentenvertrouwen) geeft in één kengetal de stemming onder de ondernemers aan.

Consumentenprijsindex

De consumentenprijsindex heeft betrekking op alle goederen en diensten die huishoudens voor consumptie aanschaffen, excl. de verzekerde medische zorg. Zowel dagelijkse boodschappen als aankopen die minder vaak gedaan worden, zoals auto's en wasmachines horen hiertoe. Ook betalingen aan de overheid voor verleende diensten (schoolgelden, secretarieleges) en zogenaamde consumptiegebonden belastingen zijn in de index opgenomen. De voor deze index gevolgde prijzen zijn de contante prijzen, inclusief BTW.

Consumentenvertrouwen

In het Consumentenconjunctuuronderzoek worden aan 1 000 respondenten vijf vragen gesteld over de algemene

economische situatie en de eigen financiële situatie. Van iedere vraag wordt het saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal aantal antwoorden bepaald. Het Consumentenvertrouwen wordt uitgedrukt als het rekenkundig gemiddelde van deze vijf saldi. De minimale waarde is dus -100; de maximale +100.

Economisch klimaat

De ontwikkeling van het economisch klimaat wordt bepaald door twee vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek over de algemene economische situatie in Nederland.

Koopbereidheid

De ontwikkeling van de koopbereidheid wordt ontleend aan de antwoorden op drie vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek naar de eigen financiële situatie, waaronder de vraag of de tijd gunstig wordt geacht grote aankopen te doen.

Energieverbruik

De som van aanvoer, winning en voorraadonttrekking, minus de afleveringen van energiedragers. Onder PJ (petajoule= 10^{15} joule) wordt een energiehoeveelheid verstaan die overeenkomt met 31,6 miljoen m³ aardgas.

Faillissementen

Het gaat bij de reeks Faillissementen om alle uitgesproken faillissementen, zowel van natuurlijke als van rechtspersonen. De cijfers worden niet gecorrigeerd voor faillietverklaringen die later ten gevolge van verzet, hoger beroep of cassatie worden vernietigd.

Geregistreeerde werklozen

Onder de geregistreeerde werklozen worden de bij een arbeidsbureau ingeschreven personen verstaan van 15-64 jaar die niet meer dan twaalf uur per week werken, twaalf uur of meer willen werken en daarvoor beschikbaar zijn. Er is niet gecorrigeerd voor seizoensinvloeden.

Gezinsconsumptie

De reeksen van de gezinsconsumptie geven de bestedingen weer van gezinnen. Dit is inclusief de aankopen van buitenlandse toeristen in Nederland en exclusief de aankopen van Nederlanders in het buitenland. De bestedingen betreffen aankopen van voedings- en genotmiddelen, duurzame consumptiegoederen en overige goederen en diensten. Het gaat in de Industriemonitor om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijs-mutaties. De maandcijfers van de gezinsconsumptie laten soms grote fluctuaties zien doordat de cijfers niet voor koopdagen en seizoensinvloeden gecorrigeerd zijn. Het is verstandig hier bij de interpretatie van de ontwikkelingen rekening mee te houden.

Invoer van goederen en diensten

De invoer is gewaardeerd tegen cif-prijzen (cost, insurances, freight). Dat wil zeggen inclusief alle vracht- en assurantieprijzen die op het vervoer tot het punt van inkleding in Nederland betrekking hebben en exclusief invoerrechten, accijns op invoer en bijzondere verbruiksbelasting op auto's.

Omzet

Omzet betreft de factuurwaarde van de aan derden verkochte zelfvervaardigde of geassembleerde goederen en opbrengsten van diensten (exclusief: BTW, aan afnemers

⁴ Orderportefeuille excl. Het reeds gerealiseerde deel aan onderhanden werk; incl. eventueel werk verbonden aan het op peil brengen van voorraden.

in rekening gebrachte accijnzen, verbruiksbelastingen, BPM op auto's en statiegelden). De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 20 werknemers.

Producentenprijzen industrie

De Statistiek producentenprijzen meet de prijzen die de producent of de importeur in rekening brengt aan de afnemers. De gevolgde prijzen zijn de gemiddelde maandprijzen exclusief BTW, af-fabriek, van de afgezette goederen. Voor de importprijzen is gebruik gemaakt van prijzen op cif-basis (cost, insurance, freight).

Productie-index

De productie-index geeft de volume-ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen weer. De cijfers zijn voor prijsinvloeden gecorrigeerd. Tevens vindt er een correctie plaats voor het aantal werkdagen in de betreffende maand. De cijfers betreffen dus de ontwikkeling van de gemiddelde dagproductie. Er wordt rekening gehouden met continudiensten. Voor de maandelijkse productie-ontwikkelingen zijn ook seizoengecorrigeerde gegevens beschikbaar.

Uitvoer van goederen en diensten

De uitvoer van goederen is gewaardeerd tegen fob-prijzen (free-on-board). Dit is de waarde af-producent, vermeerderd met de handels- en vervoersmarges tot aan de Nederlandse grens. Onder de export zijn de goederen opgenomen die uit het Nederlandse vrije verkeer worden gebracht. Goederen die aan het buitenland zijn verkocht, maar nog niet geleverd, zijn niet als export beschouwd.

Vacatures

Vacatures zijn arbeidsplaatsen waarvoor personeel wordt gezocht dat op korte termijn kan worden geplaatst. Tot en met het derde kwartaal van 1993 is het door het CBS gepubliceerde aantal vacatures van geheel Nederland exclusief die bij de overheid, het onderwijs, sociale werkplaatsen, uitzendbureaus en uitleenbedrijven. Vanaf het vierde kwartaal 1993 zijn alleen de vacatures bij de overheid en het onderwijs nog uitgesloten. Bij het aantal vervulde vacatures worden de vervallen vacatures meegerekend.

Werkdagen

Aantal dagen in de maand verminderd met zaterdagen en zondagen alsmede algemeen erkende feestdagen.

Standaard bedrijfsindeling

In vrijwel alle economische statistieken van het CBS worden de gegevens geordend naar economische activiteit. Dit gebeurt op basis van de standaard bedrijfsindeling. De industrie is onderverdeeld in verschillende bedrijfsklassen. De totale industrie omvat SBI 15 tot en met 37. Hieronder staan de bedrijfsklassen genoemd behorend bij de verschillende branches zoals ze gegroepeerd zijn in de Industriemonitor.

<i>SBI</i>	<i>Rubriek in Industriemonitor</i>
	<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>
15	Voedingsmiddelen- en drankenindustrie
16	Tabakverwerkende industrie
	<i>Textiel-, kleding- en lederindustrie</i>
17	Textielindustrie
18	Kleding- en bontindustrie
19	Leer-, lederwaren- en schoenindustrie (excl. kleding)
	<i>Papier- en grafische industrie</i>
21	Papier(waren)- en karton(waren)industrie
22	Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media
	<i>Aardolie-, chemische-, rubber- en kunststofverwerkende industrie</i>
23	Aardolie-, steenkoolverwerkende industrie
24	Chemische industrie
25	Rubber- en kunststofverwerkende industrie
	<i>Metaal- elektrotechnische en transportmiddelenindustrie</i>
27	Basismetalaalindustrie
28	Metaalproductenindustrie
29	Machine- en apparatenindustrie
30	Kantoormachine- en computerindustrie
31	Elektrische machines en apparatenindustrie
32	Audio-, video- en telecommunicatie- apparatenindustrie
33	Overige machines en apparatenindustrie (incl. medische apparatuur)
34	Industrie van auto's, aanhangwagens en opleggers
35	Overige transportmiddelenindustrie
	<i>Hout-, bouwmaterialen en overige industrie</i>
20	Hout-, kurk-, rietwarenindustrie (excl. meubels)
26	Glas-, aardewerk-, cement-, kalkindustrie
36	Meubel- en overige industrie

Andere CBS-publicaties

Statistisch Jaarboek

Dit boek bevat cijfers over alle aspecten van de Nederlandse samenleving: bevolking, inkomen, economie, prijzen, financiële markten, milieu en vele andere onderwerpen. Het verschijnt jaarlijks in januari.

Jaarlijks, 588 blz., € 25,-.

ISSN 0924-2686. Kengetal: A-26.

Statistisch bulletin

Het Statistisch bulletin verschijnt wekelijks met de meest recente uitkomsten van alle statistische onderzoeken van het CBS. Het abonnement omvat tevens het maandelijks Conjunctuurbericht. Hierin wordt de actuele stand van zaken in de Nederlandse economie met behulp van korte en krachtige analyses en grafische presentaties getoond.

Wekelijks, ca. 10 blz. € 70,50 per jaar.

ISSN 0166-9680.

INDEX

Het CBS-magazine met een geheel eigen vormgeving. INDEX geeft vanuit de statistische optiek een brede kijk op de vele economische en sociale aspecten van de samenleving. Veel themanummers met daarnaast een aantal gevarieerde onderwerpen.

Jaarlijks 10 nummers, ca. 32 blz., € 90,00 per jaar.

ISSN 1380-7447. Kengetal: A-152.

De Nederlandse Economie

Met deze publicatie beoogt het CBS op prettig leesbare een breed en samenhangend overzicht te geven van de economie in Nederland. Behalve financieel-economische ontwikkelingen komen ook de arbeidsmarkt, bevolking, welzijn, milieu en regionale onderwerpen aan de orde.

Door Nederland te spiegelen aan het buitenland, wordt bovendien de internationale positie van ons land belicht.

Jaarlijks, 212 blz., € 12,93.

ISSN 1386 – 1042. Kengetal: P-19.

Kennis en economie 2001

Kennis wordt tegenwoordig als de vierde productiefactor gezien naast de traditionele factoren: land, arbeid en kapitaal. In de publicatie *Kennis en economie 2001* staan de uitkomsten van de R&D-enquête over 1999 centraal. Naast de vergelijking met Nederlandse gegevens van voorgaande jaren, worden de uitkomsten ook in een internationaal perspectief geplaatst: de cijfers van andere landen binnen de EU en de OESO worden hier ook gepresenteerd.

Jaarlijks, 200 blz., € 28,50.

ISBN 903572955 2. Kengetal: K-300

De digitale economie 2001

Deze nieuwe CBS-publicatie beschrijft de omvang en groei van de binnenlandse ICT-sector. Het gebruik van internet door huishoudens. De activiteiten door het Nederlandse bedrijfsleven op internet en andere elektronische netwerken. Daarnaast worden genoemde ontwikkelingen in Nederland vergeleken met die in de ons omringende landen.

Jaarlijks, 186 blz., € 14,75. Kengetal: P-34.

ISSN 1568-2773.

Nationale Rekeningen

Deze publicatie geeft een compleet overzicht van de stand en de ontwikkeling van onze economie. Bevat gedetailleerde gegevens over de bedrijfstakken, over groepen producten en over ondernemingen, huishoudens en overheid.

Jaarlijks, 248 blz. € 38,57. Kengetal: P-2.

ISSN 0168-3489

De Nederlandse conjunctuur

Met de in 2000 opgestarte publicatie *De Nederlandse conjunctuur* wordt op basis van de vele CBS-conjunctuurgegevens een gedetailleerd, samenhangend overzicht gegeven van de recente ontwikkelingen in de Nederlandse economie. De samenhang wordt onder andere bereikt door het gebruik van de uitkomsten van de Kwartaalrekeningen, die een systematische beschrijving van de economie geven.

Kwartaal, 34,- per jaar.

ISSN 1566-3191. Kengetal: P-104

Maandstatistieken

Het CBS publiceert naast de Industriemonitor nog een aantal andere maandelijks periodieken. Enkele zijn:

Sociaal-Economische Maandstatistiek

Maandelijks, ca. 80 blz., € 109,50 per jaar.

ISSN 0168-549X. Kengetal: V-4.

Maandstatistiek van de Prijzen

Maandelijks, ca. 115 blz., € 109,50 per jaar.

ISSN 0166-9486. Kengetal: U-2.

Financiële Maandstatistiek

Maandelijks, ca. 50 blz., € 92,50 per jaar.

ISSN 1381-6780, Kengetal: O-1.

Teletekst

Conjunctuurinformatie en de meest recente CBS-persberichten staan op pagina 506 en 507 van NOS-Teletekst.

Internet

De CBS-website is te bereiken via <http://www.cbs.nl>. De site bevat statistische kerncijfers over de Nederlandse samenleving. Actuele statistische uitkomsten staan in persberichten die kunnen worden gedownload.

StatLine

StatLine is de gratis elektronische centrale databank van het CBS. In StatLine vindt u statistische informatie in de vorm van tabellen, teksten en grafieken. Alle resultaten kunt u bekijken, printen of exporteren. StatLine bevat tevens tijdreeksen over vele maatschappelijke en economische onderwerpen, over de regio en de conjunctuur. U kunt StatLine vinden op onze website: <http://www.cbs.nl/> of direct via: <http://StatLine.cbs.nl/>

StatLine op cd-rom

StatLine is tegen geringe kosten ook op cd-rom te bestellen. U kunt StatLine dan op een intranetomgeving plaatsen of gebruiken op een computer zonder internetverbinding.

10 keer per jaar. € 85,50 per jaar, € 10,50 per exemplaar.

Kengetal: A159cd.

De publicaties van het CBS kunnen besteld worden bij de bestelservice van het CBS te Heerlen, tel. (045) 570 70 70, fax (045) 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl of via de boekhandel.

Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen bij de bibliotheek van ons Bureau in beide vestigingen. Tevens is in beide vestigingen een boekwinkel waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.